

Årsberättelse

1894.

I. Stadsfullmäktige.

Af de under ifrågavarande redogörelseår af Stadsfullmäktige handlagda ärenden anföras följande:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Genom skrifvelse från Magistraten af den 20 Januari N:o 15 hade Stadsfullmäktige underrättats, att Hans Kejs. Majestät vid skedd underdånig föredragning den 2 December (22 November) nästlidet år, med bifall till Ekonomie Departementets i Kejs. Senaten gjorda framställning derom, att de s. k. Broholmarne och en del af den stadens afhysta mark, som ligger emellan Östra chaussén och Norra hamnen, såsom en tionde stadsdel införlivades med den egentliga staden och enligt berörda framställning bilagda planritningar indelades i fabriks- och bostadstomter ¹⁾, i nåder godkändt härigenom ifrågakommande förändring af den för Helsingfors stad år 1875 fastställda plan. Och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige, som emotsågo att karta öfver den nya stadsdelen skulle genom Magistratens försorg till Drätselkammaren öfverlemnas, anmoda stadens Byggnadskontor att upprätta en kopia af sagda plankarta, för att Stadsfullmäktige tillställas. En planritning öfver denna nya, tionde stadsdel närslutes denna berättelse.

Med anledning af den under vintern 1893—94 rådande arbetsbristen i staden för här bosatte kroppsarbetare hade Drätselkammaren jemte skrifvelse ³⁾ till Stadsfullmäktige insändt en af Hamnbyggnadsdelegationen uppgjord karta, upptagande en från det af Stadsfullmäktige år 1882 god-

Fastställelse af
stadsplan för
10:de stadsdelen.

Ny stadsplan för
Skatudden.

1) 1893 års berättelse pg. 17. — 2) Stfs. prot. den 30 jan. § 2. — 3) Drks skrf. N:o 28 af den 8 feb.

kända förslaget till ändrad stadsplan för Skatudden något afvikande enahanda plan, med anhållan att Fullmäktige ville för framtida fastställelse af Hans Kejs. Majestät godkänna sagda plan till den del, som omfattade området norrom Kanalgatan. För händelse af Stadsfullmäktiges godkännande af nämnda del af den ifrågavarande stadsplanen, kunde nämligen Hamnbyggnadsdelegationen bemyndigas att, i och för beredande af arbetsförtjenst i staden, påbörja med sprängningsarbeten för Lotsgatans planering, om och när sådant af delegationen i samråd med Drätselkammaren pröfvades behöfligt. Stadsplanen för Skatudden till berörda del godkändes¹⁾ ock af Fullmäktige.

Sedan Hamnbyggnadsdelegationen senare låtit efter samma byggnadssystem, som Magasinskajen utfördes, utarbete detaljerade ritningar till kajen mot Södra hamnen å Skatudden, hvilken kaj erhöle en i det närmaste rät begränsningslinie, samt för denna kajanläggning uppgöra kostnadsförslag, som med icke mindre än 467,800 mark understeg tidigare gjord kostnadsberäkning för samma kaj enligt äldre projekt, hvarjemte kajen komme att erhålla ett bättre utseende, tillåta jernvägsspårs ledande omedelbart invid kajkanten utmed kajens hela längd, äfvensom lemna mera utrymme för varuskjul, jernvägsspår och tillfälliga upplag, tvekade hvarken Hamnbyggnadsdelegationen eller Drätselkammaren att föredraga denna nya kajlinie. Drätselkammaren föreslog²⁾ också därför, att Stadsfullmäktige ville i sin helhet godkänna ofvannämnda nya stadsplan för Skatudden, å hvilken plan nu framhållna kajlinie redan var uppdragen, samt hos Hans Kejs. Majestät ansöka om nådig fastställelse af denna stadsplan. Detta Drätselkammarens förslag blef af Stadsfullmäktige godkänt;³⁾ och bilägges denna berättelse karta öfver den sålunda antagna stadsplan för Skatudden.

Kajbyggnader i
Södra hamnen
och hamnbanans
ledande till
Skatudden.

Vid sammanträde den 10 Oktober 1893⁴⁾ uppdrogo Stadsfullmäktige åt den då tillsatta Hamnbyggnadsdelegation ej mindre att hafva öfverinseendet öfver de samtidigt beslutna anläggningarna för hamntrafikens underlättande i Södra hamnen, än ock att uppgöra och till Fullmäktige inkomma med förslag till nödig kontorsbyggnad för Statsjernvägarnes behof samt kransystem, kraft- och belysningsanläggning, äfvensom att i öfrigt göra framställning angående möjligen nödig ansedda mera ingripande förändringar uti redan beslutna anläggningar. Vidare hade Stadsfullmäktige

¹⁾ Stfs prot. den 8 mars § 24. — ²⁾ Drks skrf. N:o 123 af den 21 juni (Stfs trykta handl. N:o 23). — ³⁾ Stfs prot. den 2 oktbr, § 9. — ⁴⁾ 1893 års berättelse pg. 25-27.

den 7 påföljande November beslutit att öfverlemna åt delegationen att till Fullmäktige inkomma med förslag till hamnbanans ledande från Vestra kajen till Skatudden jemte fullständig kostnadsberäkning för de i sådant afseende nödiga arbeten.

Sedan Hamnbyggnadsdelegationen utverkat sig Stadsfullmäktiges bemyndigande¹⁾ att utsända två af sina medlemmar jemte stadens elektrotekniker för att i några af utlandets förnämsta hamnstäder studera detaljerna af anordningarna för trafiken i hamnar och å kajer, hade delegationen med afseende å de nya synpunkter, som dervid befunnits böra beaktas, ansett nödigt att underkasta det af Stadsfullmäktige godkända förslaget till varuskjul å Magasinskajen och Pakhustorget samt frågan om uppställandet af rörliga kajkranar en ny, genomgående pröfning, hvarvid delegationen enats om att föreslå särskilda, väsentliga afvikelser från Stadsfullmäktiges tidigare beslutna och projekterade anordningar.

Uti ett i sådant syfte af Hamnbyggnadsdelegationen under December månad uppsatt och till Fullmäktige jemte plan- och konstruktionsritningar inlemnad utlåtande²⁾ göres följande framställningar:

att varuskjulets å Magasinskajen golf måtte, i likhet med kajens beläggning, utföras icke af asfalt utan af plankor;

att i stället för projekterade tvenne varuskjul å nämnda kaj med öppen mellanliggande plattform, skulle uppföras endast ett enda sammanhängande skjul med begagnande dertill äfven af omordade öppna plats;

att detta skjul skulle utföras af tegel, med takstolar och pelare för takkonstruktionens uppbärande af trä, uti endast en våning, till en längd af 180 m och yttre bredd af 18,8 m, samt under plåt tak;

att det öppna varuskjulet å Pakhustorget icke måtte komma till utförande;

att, sedan uti det redan befintliga täckta varuskjulet å sistsagda kaj för Statsjernvägarnes räkning inredts en kontorslokal, förslaget om uppförandet af en särskild byggnad för ändamålet finge förfalla;

att förslaget om uppställandet af rörliga portalkranar å Magasinskajen tillsvidare icke måtte föranleda till någon åtgärd;

att för lossning af större vigter å Magasinskajen emellertid skulle uppställas en för handkraft inrättad, högst 25 tons lyftande fast kran; samt slutligen

att hamnbanan omedelbart skulle fortsättas till Skatudden och härvid

¹⁾ 1893 års berättelse pg. 108. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 30.

ledas i kurv på dels fast dels rörlig bro öfver Södra hamnens innersta hörn och den föreslagna nya kajen å Kejsargrundet samt vidare på svängbro öfver Skatuddskanal; äfvensom

att arbetet härmed genast vidtoges och bedrefs utan afbrott.

Tillika meddelar delegationen, biläggande sammandrag af kostnadsförslagen till de skilda arbetena och inrättningarna, att dessa taga i anspråk en summa af inalles 824,962 mark, hvadan, då de för ändamålet ännu disponibla medlen uppgick till 988,900 mark 29 penni, efter arbetenas fullbordande skulle återstå ett belopp af 163,938 mark 29 penni, att användas för vidare hamnbyggnader.

Efter att hafva till budgetsutskottets behandling remitterat ¹⁾ ärendet, godkände ²⁾ Stadsfullmäktige oförändradt alla ofvanstående Hamnbyggnadsdelegationens förslag, dock sålunda att frågan om de för arbetenas utförande erforderliga anslagen skulle upptagas till behandling i sammanhang med förslaget till stadens utgiftsstat för nästkommande år.

Försäljning af
tomterna N:ris 21
och 26 i kvarteret
N:o 288 af
10:de stadsdelen.

Uti ansökan af den 14 September 1893 hade Wilh. Andsténs Fabriksaktiebolag hos Stadsfullmäktige anhållit att, såsnart nådig stadfästelse erhållits å indelningen af området emellan Östra chaussén och Norra hamnen, erhålla rätt att såsom tillskott till fabrikstomten N:o 21 i kvarteret 288 och efter det pris, som för fabrikstomterna föreslagits, tillösa sig antingen bostadstomten N:o 26 ensam eller ock samtliga bostadstomterna N:ris 3, 26 och 28 i nämnda kvarter, emedan bolaget för sin fabriksrörelse icke vore betjent af fabrikstomten N:o 21 allena, bland annat af det skäl, att någon af fabriksens rålinier då icke nådde intill chaussén, i hvars omedelbara närhet bolaget hade behof af en expositionslokal. Efter inhemtadt yttrande af Drätselkammaren, som låtit å platsen anställa syn och föreslagit ³⁾, att till Wilh. Andsténs Fabriksaktiebolag skulle såsom tillskott till fabrikstomten N:o 21 i kvarteret 288 efter det pris, som komme att fabrikstomterna i 10:de stadsdelen åläggas, och på i öfrigt enahanda vilkor försälja äfven tomten N:o 26 i samma kvarter, under förbehåll likväl att bolaget förbunde sig att, intill dess Fågelviksgatan och Sörnäs strandväg kommit till utförande, antingen af sitt område afstå eller genom öfverenskommelse med innehafvaren af tomten N:o 24 till stadens förfogande ställa nödig mark för en körväg från chaussén ned till stranden och den derstädes befintliga tvättbryggan längs rån emellan tomterna

¹⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 9. — ²⁾ Stfs prot. den 28 dec. § 2. — ³⁾ Drks skrif. N:o 27 af den 8 febr.

N:ris 21 och 26 å ena och tomten N:o 24 å den andra sidan, beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige godkänna bolagets anhållan i enlighet med Drätselkammarens förslag.

Sedan ifrågavarande tomter N:ris 21 och 26 på Drätselkammarens förordnande blifvit behörigen uppmätta och värderade, hvarvid framgick att tomten N:o 21 har en areal af 20113,772 och tomten N:o 26 af 3252,210 m² eller in summa 23365,982 m², samt värderingsmännen åsatt tomterna ett försäljningspris af 3 mark per m², hvilket Drätselkammaren trodde sig kunna godkänna, framstälde ²⁾ Kammaren hos Stadsfullmäktige, att försäljningsvärdet för de sålunda sammanförda tomterna N:ris 21 och 26 uti kvarteret N:o 288 i 10:de stadsdelen skulle fastställas till 70,097 mark 96 penni, och godkände ³⁾ Stadsfullmäktige denna Drätselkammarens framställning. På grund häraf utfärdades af Drätselkammaren salubref af den 19 Juli öfver ifrågavarande tomter emot af bolaget utställd skuldse-del på köpeskillings belopp.

Bolagets hos Stadsfullmäktige senare gjorda anhållan att med betalningen af annuiteterna å skulden finge anstå till den 1 Oktober 1897 och bolaget, som enligt kontrakt med staden till 1896 års utgång på arrende innehade staden underlydande lägenheterna N:o 23 Hörneberg jemte ett dertill hörande tillskottsområde och N:o 24 Wilhelmsberg eller Kauraholmsbacken mot en sammanlagd årlig arrendeafgift af 528 mark och 0,833 hektoliter spannmål, emellertid berättigas att till sistsagda tid på i kontraktet bestämda villkor, nytja dessa arrendemarken, hvaraf tomterna N:ris 21 och 26 i kvarteret 288 utgjorde väsendtliga delar, ansågo sig Fullmäktige deremot icke, oakadt Drätselkammarens förord ⁴⁾, kunna bifalla ⁵⁾.

Hos Drätselkammaren hade Magistern Axel Stenberg, som på arrende till årets utgång besatt den med N:o 28a betecknade delen af staden underlydande villalägenheten Aspås, ansökt att, sedan stadsplan för området sydost om Östra chaussén intill villan Hörneberg numera blifvit vederbörligen fastställd, inlösa den fabriksomt, som enligt berörda stadsplan närmast motsvarade den af sökanden innehafda marken och inom hvilken honom tillhöriga byggnader äro belägna. I anledning häraf hemstälde ⁶⁾ Drätselkammaren, som emellertid uti vanlig ordning låtit värdera tomten, oakadt Kammaren vid af Stadsfullmäktige den 27 Juni 1893

Försäljning af
tomt N:o 2 vid
Dalgatan i kvar-
teret 291 af
10:de stadsdelen.

¹⁾ Stfs prot. den 13 febr. § 7. — ²⁾ Drks skrf. N:o 62 af den 22 mars. — ³⁾ Stfs prot. den 5 april § 18. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 153 af den 23 aug. — ⁵⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 8. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 131 af den 12 juli.

hållet sammantråde bemyndigats att utan Fullmäktiges vidare hörande försälja redan bebyggda tomter uti nu ifrågavarande stadsdel, med afseende å det af Magistern Stenberg vid ansökan om tomtens inlösen gjorda tillkännagifvandet, att hans afsigt vore att i en icke omedelbar framtid å tomten uppföra något fabriks-etablissemang, om tillstånd att direkt eller utan anställande auktion till sökanden för ett pris af 4 mark per m² eller, då tomtens areal utgjorde 5072,521 m², för in summa 20,290 mark 8 penni få på de för försäljning af fabrikstomter bestämda betalningsvilkor afyttra ifrågavarande tomt. Vid föredragning af ärendet beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige bifalla Drätselkammarens framställning, likväld med förbehåll, att köparen underkastar sig de särskilda föreskrifter, som framdeles kunna varda för fabrikstomters bebyggande fastställda.

Utarrendering
af lägenheten
Surutoin åker.

Enär arrenderätten för staden underlydande lägenheten Surutoin åker af 2,048 hektarers areal, som sedan utgången af år 1887 varit utarrenderad endast på kortare tid och för de tre senaste åren innehafts af hyrkusken Anton Berndtson, skulle med år 1893 utgå, hemstälde ²⁾ Drätselkammaren, som genom kungörelse uppmanat hugade spekulanter att inom utsatt tid inlemnna förseglade anbud å ifrågavarande åkers öfvertagande på arrende för en tid af alternativt 5 eller 10 år och derigenom fått emottaga endast ett anbud, nämligen af områdets förre, redan omförmälde arrendator, som för en arrendetid af 5, alternativt 10 år erbjöd resp. 150 och 200 marks årligt arrende, hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att för en tid af 10 år, räknadt från den 1 Januari 1894, till hyrkusken Anton Berndtson få arrendera ifrågavarande åker mot en årlig arrendeafgift af 200 mark och på de i öfrigt för dylika staden underlydande jordlägenheter fastställda villkoren, men godkände ³⁾ Stadsfullmäktige utarrendering af ifrågavarande lägenhet, som borde hållas lätt disponibel för möjligt behof af billiga bostadstomter, endast för en tid af 5 år, emot en årlig afgäld af 150 mark.

Arrenderätten
till Kajsaniemi
värdshus.

Då arrenderätten till Kajsaniemi värdshus, som enligt kontrakt af den 11 Oktober 1889 under senast förflutna fem år innehafts af restauratören G. A. Wickström, skulle utlöpa med September månads utgång, hemstälde ⁴⁾ Drätselkammaren om bemyndigande att, efter infor drande af förseglade anbud af hugade spekulanter, till den mest bjudande och för öfrigt på enahanda vilkor som hittills, alternativt för en tid af 5 eller

¹⁾ Stfs prot. den 21 aug. § 26. — ²⁾ Drks skrf. N:o 14 af den 11 jan. — ³⁾ Stfvs prot. den 16 jan. § 9. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 114 af den 14 juni.

10 år ånyo utgifva ifrågavarande arrenderättighet. Till denna hemställan funno Stadsfullmäktige skäl bifalla ¹⁾).

Med anledning deraf att kontorsskrifvaren Teodor Strömberg ansökt att få till bebyggande arrendera odisponerade villalotten N:o 4 å Mejlans hemmans södra udde, hade Drätselkammaren, då för ifrågavarande villalott af 1,080 hektars areal vid af Stadsfullmäktige år 1883 godkändt förslag till indelning af nämnda udde till villaplatser faststälts ett minimiarrende af 100 mark per år, för villans utarrendering utsatt auktion, vid hvilken tillkännagafs, bland annat, att lotten skulle till den mestbjudande utarrenderas på en tid af 30 år, emot skyldighet att hafva den bebyggd före utgången af år 1897. Och som vid auktionstillfället gjordes anbud endast af sökanden och icke till högre belopp än 100 marks årligt arrende, föreslog ²⁾ Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Kammarerna att åt kontorsskrifvaren Teodor Strömberg utarrendera ifrågavarande villa på ofvansagd tid och emot det erbjudna minimiarrendet samt på de för öfrigt för stadens bostadsvillor gällande vilkor; samt bifölls ³⁾ denna Drätselkammarens framställning af Fullmäktige.

Utarrendering af villalotten N:o 4 å Mejlans hemmans södra udde.

Sedan handlanden M. Hallberg, såsom godman i och befullmäktigadt ombud för handlanden W. Klotschkoffs konkursmassa, å massans vägnar anhållit om förlängning af arrenderätten, som utgår med år 1900, till den i massans tillgångar äfven ingående, staden underlydande villan N:o 61 a Hesperia, och för denna anhållan bland andra skäl anført, att den korta tid, som af arrenderätten återstod, icke gör det möjligt att till rimligt pris realisera konkursmassans å arrendemarken egande byggnader, beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige på förslag ⁵⁾ af Drätselkammaren, som emellertid från Byggnadskontoret inhemtat yttrande angående tilltänkt, framtida disposition af omförmälda lägenhet, samt för erhållande af närmare förslag rörande de vilkor, hvarunder den ansökta arrendeförlängningen kunde beviljas, låtit å stället anställa syn:

Utarrendering af villan N:o 61 a Hesperia.

att ifrågavarande villalägenhet, omfattande en areal af cirka 9500 m², skulle af staden på 25 år, räknadt från utgången af år 1900, till nuvarande arrendatorn utarrenderas emot en årlig arrendeafgift af 1,500 mark och på för öfrigt följande vilkor:

att arrendatorn underkastar sig såväl de inskränkingar, Drätselkammaren kan finna lämpligt göra i arrendatorns rätt till uppförande af

¹⁾ Stfs prot. den 21 aug. § 8. — ²⁾ Drks skrf. N:o 146 af den 9 aug. — ³⁾ Stfs prot. den 21 aug. § 32. — ⁴⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 9. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 157 af den 6 sept.

boningshus å ifrågavarande område som ock bestämningarna i den emottedda byggnadsstadgan för stadens fabriksqvarter; samt

att hvarken afstängning från Tölövik genom fyllning deri eller andra i och för allmännyttiga företag å nämnda villaområde af staden verkställda arbeten, såvidt dervid icke å området befintliga byggnader beröras eller gröda skadas, får utgöra skäl till ersättningsanspråk från arrendatorns sida.

Utarrendering
af villalotterna
N:ris 3 och 9 å
Mejlans hemman
samt reglering
af dessa lotters
begränsning.

Efter det i föreskrifven ordning på Drätselkammarens föranstaltande verkstälts afträdessyn å villalägenheten N:o 3 Bergvik af Mejlans hemman, hvilken lägenhet senast innehafts af handlanden J. C. Burmeister och hvarå arrendetiden skulle med den 31 Oktober utgå; samt dervid befunnits att, ehuru villan saknar egen strand vid närliggande vik, af arrendatorn utaf villan enligt honom kontraktsevenligt tillkommande rätt blifvit anlagda ett simhus och en båtbygga å närliggande oarrenderade villalott N:o 9 å Mejlans södra udde, föreslogo synemännen, att sistsagda lott såsom högst oländig skulle bibehållas som allmänning, på hvars strand sådana i närheten belägna villabebyggare, hvilka icke hafva egen strand, kunde erhålla plats för simhus och landningsbryggor, hvilket väsendtligen måste anses komma att bidra till villornas behag och värde. Då emellertid handlanden Ernst Bruno före ärendets slutbehandling uti Drätselkammaren anhållit att få till bebyggande arrendera omförmälda, odisponerade villalott N:o 9, hvilken hör till de sex lotter emellan de s. k. stora och lilla Fiskarevikarne invid Mejlans, för hvilka Stadsfullmäktige vid den 29 Januari 1884 hållet sammanträde godkändt ett af Drätselkammaren uppgjort förslag till indelning och som Fullmäktige bemyndigat Kammarerna att bland annat efter försiggången auktion utarrendera för en tid af 30 år mot ett bestämdt minimiarrende, utgörande för ifrågavarande villa 100 mark per år, uppmanade Drätselkammaren synemännen att inkomma med nytt dispositionsförslag för Mejlans' villorna N:ris 3 och 9 i sådant syfte, att endast en del af den till lotten N:o 9 hörande strandremsan derur utbröts till allmänning.

Sedan ett sådant, af en karta åtföljdt förslag, till Drätselkammaren också inlemnats, hemstälde ¹⁾ Drätselkammaren:

att Fullmäktige ville godkänna den å kartan föreslagna begränsningen såväl för villalotten N:o 3 som N:o 9, hvarigenom en af en linie a b c

¹⁾ Drks skrf. N:o 203 af den 15 nov.

omsluten strandremsa skulle till en allmänning för anläggande af simhus och bryggor utbrytas från lotten N:o 9;

att Fullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att på en tid af 30 år och under de för stadens bostadsvillor i öfrigt gällande vilkor till den mest bjudande utarrendera begge dessa villalotter å Mejlsans hemman; samt

att den minsta årliga arrendeafgift, hvarför sådan utarrendering finge ske, bestämdes för lotten N:o 3 till 200 och för lotten N:o 9 till 100 mark.

Och blef denna Drätselkammarens framställning af Stadsfullmäktige bifallen ¹⁾.

På Drätselkammarens derom gjorda hemställan ²⁾ bemyndigades ³⁾ Kammaren att till direktionen för Länsfängelset i Helsingfors för en tid af 10 år, räknadt från den 1 April 1894, till upplagsplats utarrendera tomten n:o 5 vid Gördelgatan i förslaget till stadsplan för Skatudden mot en årlig arrendeafgäld af 180 mark samt skyldighet för bemälda direktion att ikring tomten uppföra och underhålla ett prydligt stakett, men med rättighet att enligt Byggnadskontorets anvisning få planera nämnda tomt och fritt disponera öfver dervid utsprängd sten.

Utarrendering af tomten N:o 5 vid Gördelgatan å Skatudden.

Då gällande arrende för upplagsplatserna N:ris 4 a och 4 b å Blåbergsländet skulle med året utgå, framstälde ⁴⁾ hos Stadsfullmäktige Drätselkammaren, som emellertid låtit å platserna anställa afträdessyn, på synemännens förslag:

Utarrendering af upplagsplatserna N:ris 4 a och 4 b å Blåbergsländet.

att begränsningen emellan lotterna N:ris 4 a och 4 b skulle dragas längs en å framställningen bilagd karta med litteris a b c betecknad linie, hvarigenom stadens å ifrågavarande holme befintliga bekkokningshus blefve från den förra lotten afskild;

att upplagsplatsen 4 a skulle utarrenderas, efter inför Drätselkammaren förrättad auktion, på 10 år, med skyldighet för arrendator ej mindre att omedelbart anlägga samt framdeles underhålla hägnad emellan denna och angränsande upplagsplats, än äfven beträffande bibehållande eller undanskaffande af de å området befintliga byggnader, slip och brygga träffa öfverenskommelse med den förra arrendatorn, samt med förbehåll att den härstädes belägna förtöjningsringen finge af fartyg utan ersättning användas;

att deremot den södra genom ofvannämnda reglering bildade lotten

¹⁾ Stfs prot. den 27 nov. § 14. ²⁾ Drks skrf. N:o 33 af den 15 feb. ³⁾ Stfs prot. den 8 mars § 14. ⁴⁾ Drks skrf. N:o 225 af den 22 nov.

skulle reserveras till stadens disposition, intill dess hugade spekulanter hos Drätselkammaren ansöka om dess utarrenderande, och borde, för händelse af utarrendering deraf, stadens beக்கokningshus och slip med nödiga områden från densamma afskiljas;

att de å sistnämnda upplagsplats för närvarande befintliga, den förra arrendatorn tillhöriga byggnaderna emellertid tillsvidare finge kvarstå, likväl under förbehåll att en månad efter skedd uppsägning ovilkorligen böra undanskaffas;

att enkefru Ehrström ålägges att iståndsätta gårdet emellan ifrågavarande upplagsplatser å ena sidan och det öster om dessa belägna villaområdet å den andra; samt slutligen

att kostnaden för det framtida underhållet af sistnämnda gårde bör bestridas såväl af den nya arrendatorn af lotten N:o 4 a som af staden, till den del det stöter mot den tillsvidare outarrenderade lotten N:o 4 b.

Härjemte anhöll Drätselkammaren om bemyndigande att på auktion utbjuda upplagsplatsen N:o 4 a, med skyldighet för Kammaren att om förloppet af auktionen hos Stadsfullmäktige i sinom tid anmäla; och blefvo samtliga dessa förslag af Stadsfullmäktige godkända¹⁾.

Reglering och
utarrendering af
upplagsplat-
sorna N:ris 1—5
af lägenheten
N:o 22 Sörnäs.

Enär gällande arrendeafstal för upplagsplatserna N:ris 1—5 af staden underlydande lägenheten N:o 22 Sörnäs skulle med årets utgång utlöpa, hade Drätselkammaren den 14 Juni uppdragit åt Byggnadskontoret att med afseende derå, att genom dessa upplagsplatser blifvit ledda tvenne jernvägsspår, för händelse af skäl dertill, inkomma till Kammaren med förslag till ny indelning af dessa upplagsplatser. Uti en skrifvelse till Kammaren af den 6 påföljande December afstyrker Byggnadskontoret emellertid på i skrifvelsen närmare anförda skäl ifrån ny indelning af omnämnda upplagsplatser äfvensom från i annat förändrade arrendevilkor än hittills, utom att de nya arrendatorerne af upplagsplatserna N:ris 3, 4 och 5 skulle förbindas att till staden afstå efter föregången 8 månaders uppsägning ett 8 m bredt område för ett af kontoret projekteradt, å en bifogad karta med röd färg betecknad till jernvägsspår till fabriksstomterna uti 10:de stadsdelen, emot en det afträdda området motsvarande nedsättning i arrendeafgiften.

Med afseende härå och då en ganska knapp tid vidare återstod af arrendetiden för ifrågavarande upplagsplatser, beslöt Drätselkammaren, som ansåg sig i allo böra godkänna Byggnadskontorets förslag i ärendet,

¹⁾ Stfs prot. den 11 dec. § 6.

att genom snarast möjligt föranstaltade auktion till hugade arrendatorer utbjuda upplagsplatserna N:ris 1—5 å lägenheten N:o 22 Sörnäs af resp. 2,804, 4,353, 4,499,3, 3,585,5 och 3,705,7 m² areal, sedan den till de redan utförda jernvägsspåren afträdda marken afdrages, på en tid af alternativt 5 eller 10 år; hvarjemte bestämdes att såsom minimiarrende för dessa platser skulle fixeras 12 penni per m², motsvarande i det närmaste det förra minimiarrendet af 1 penni per kvadratfot. Och anhöll ¹⁾ Drätselkammaren om Stadsfullmäktiges godkännande af sagda åtgärd samt af den arrendetid och öfriga villkor, hvilka enligt Kammarens åsigt borde vid förnyad utarrendering af meranämnda upplagsplatser iakttagas; hvilket godkännande äfven erhöles ²⁾.

I sammanhang med föregående framställning anmälte Drätselkammaren att, enär till upplagsplatsen N:o 1 å lägenheten N:o 21 Sörnäs vid föregående år af Drätselkammaren förrättad auktion af arrenderätten till åtskilliga upplagsplatser å nämnda lägenhetsnummer och icke heller senare anmält sig någon spekulant, utan platsen varit outarrenderad, Drätselkammaren beslutit att å ofvan anförda auktion ånyo utbjuda äfven denna lott på därför förut bestämda villkor; och hade Stadsfullmäktige häremot intet att anmärka.

På Drätselkammarens derom gjorda framställning ³⁾ bemyndigade Stadsfullmäktige ⁴⁾ Kammarerna att åt handlanden Julius Tallberg utarrendera ett vid vägen till Fredriksberg å lägenheten N:o 43 Malm beläget, å en vidfogad situationsplan med röd färg närmare angifvet område, hållande i längd och bredd 15 m samt således utgörande i areal 225 m², för att begagnas äfven till tomt för krutkällare, om härtill vederbörligt tillstånd kunde af sökanden utverkas, mot en årlig arrendeafgåld till staden af 60 mark, med skyldighet för arrendatorn att 4 månader efter skedd uppsägning till staden återlemna platsen.

Uti en till Drätselkammaren stäld skrift hade arrendatorn af värds-
huset uti Kapellesplanaden, restauratören Josef Wolontis, anhållit att Drätselkammaren ville förlänga arrendetiden för Esplanadkapellet med tio år eller till den 1 December 1915, förmänligast på den grund, att kostnaden för den utvidgning och ombyggnad af värdsbuspaviljongen, hvartill Wolontis genom nytt arrendekontrakt med staden af den 27 November 1890 förbundit sig, med mera än dubbelt öfverstigit det beräk-

Utarrendering af upplagsplatsen N:o 1 å lägenheten N:o 21 Sörnäs.

Utarrendering af ett område af lägenheten N:o 43 Malm.

Förlängning af arrendet för Esplanadkapellet.

¹⁾ Drks skrif. N:o 138 af den 13 dec. ²⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 8. ³⁾ Drks skrif. N:o 193 af den 8 nov. ⁴⁾ Stfs prot. den 27 nov. § 15.

nade beloppet eller uppgått till 179,155 mark 7 penni i stället för antagna 80,000 mark, hvarför ock den arrendetid af 15 år, räknad från den 1 December 1890, som Wolontis betingat sig, vore alltför knapp för uppnående af en närmelsevis skälig ersättning för hvad han sålunda uppoffrat. I anledning häraf och med förmälan att restauratören Wolontis, som disponerade öfver ifrågavarande värdshus ända till den 1 Maj 1905 och dervid hade att till staden erlægga för de första tio åren af arrendetiden en summa af 8,500 marks årligt arrende och för de fem sista åren inalles 11,900 mark per år, hvarförutom honom bland annat ålog att på egen bekostnad under arrendetiden i prydligt och klanderfritt skick underhålla byggnaden för schweitzeriet, sådan den nu i enlighet med af Drätselkammaren godkända ritningar och under uppsigt af en utaf Drätselkammaren utsedd arkitekt blifvit utvidgad och ombygd, äfvensom att vid arrendetidens utgång utan ersättning aflemna densamma till staden i fullgodt skick, härtills såväl tillfredsställande underhållit alla anläggningar i Kapellesplanaden som ock skött sin värdshusrörelse till allmänhetens belåtenhet, kunde Drätselkammaren för sin del ej underlåta att hos Stadsfullmäktige, på hvilka ärendets afgörande ankom, förorda ¹⁾ Wolontis till en arrendeförlängning af åttio år hälften af den begärda tiden eller fem år mot en ytterligare, men lindrig förhöjning af arrendet eller i jemt tal 12,500 mark per år. Vid ärendets föredragning beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige efter någon diskussion och verkställd omröstning bifalla till sökandens anhållan om arrendetidens förlängning med tio år till den 1 maj 1915, emot den af Drätselkammaren föreslagna förhöjningen i arrendeafgiften.

Utarrendering
af kätgelbanan i
Brunnsparken.

Sedan Stadsfullmäktige vid sammanträde den 8 September 1891 myndigat Drätselkammaren att för en tid af 5 år till den mest bjudande utarrendera kätgelbanan i Brunnsparken, hade Drätselkammaren den 29 Oktober nämnda år emot en årlig arrendeafgift af 1,000 mark öfverlemnat sagda kätgelbana åt förre fältväbeln Leo Görtler, hvars anbud ätföljts af en för arrendevilkorens fullgörande, af gärdsegarene Gustaf Blomqvist och C. E. Lindgren utställd borgesförbindelse. Då arrendeafgiften emellertid, såsom ock från början var att befara, visat sig vara för hög, i det att Görtler icke kunnat erlægga densamma, utan Kammarerna nödgats afordra den borgesmännen, af hvilka dessutom den förre Blomqvist hade gjort konkurs, hvarföre äfven den andra borgesmannen Lindgren för år

¹⁾ Drks skrf. N:o 196 af den 8 nov. ²⁾ Stfs prot. den 27 nov. § 18.

1893 ensam afbetalt hela arrendeafgiften, och då Görtler icke kunde ställa ny borgesman i stället för Blomqvist, hemstälde ¹⁾ Drätselkammaren af billighetsskäl samt dertill föranledd äfven af Lindgrens härom gjorda anhållan hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att från den 1 Juni få befria fältväbeln Görtler från hans arrenderätt till kägelbanan i Brunns-parken och genom infordrande af förseglade anbud ånyo utarrendera den för tiden till den 1 December 1896, då också arrendetiden för sjelfva Brunnshuset utgår; och bifölls ²⁾ denna framställning af Stadsfullmäktige.

På hemställan ³⁾ af Drätsalkammaren berättigade ⁴⁾ Stadsfullmäktige föreningen *Sörnäs Bönehus vänner* att till utgången af år 1899, då nuvarande arrendatorns af villan N:o 16 a Ås, handlanden K. V. Snellmans legotid utgår, arrendefritt besitta en å omförmälda arrendemarks nordöstra hörn belägen plats af 42 m längd och 38,8 m bredd samt således af 1,629,6 m² ytvidd, och att der uppföra ett bönehus; till hvilket allt äfven nämnde arrendator och hans hustru Klara Wilhelmina uti en förededd förbindelse bifallit, för den händelse ifrågavarande berättigande kunde erhållas, utan att arrendators med staden ingånga arrendekontrakt härigenom i något afseende förändrades.

Plats för ett bönehus å villan N:o 16 a Ås.

Hos Drätselkammaren hade Finska Torfströ Aktiebolaget gjort förfrågan, huruvida och på hvilka vilkor bolaget kunde invid hamnbanan få arrendera en plats af cirka 250 m² för uppförande af ett magasin af resvirke med brädväggar under asfaltfilttak, afsedt till upplag af torfströ och torfmylla. Vid i anledning häraf af Drätselkammaren föranstaltad syn påfans en för ändamålet lämplig plats af omkring 300 m² areal, belägen vid slutet af en från Lappviksgatan norrut längs hamnbanan projekterad gata och utgörande en del af en, på grund af föregående år träffad öfverenskommelse med arrendatorn af villan Alkärr, till staden afträdd parcell. Samt när den gata, hvarför sagda parcell inlösts, skulle komma att hafva uteslutande lokal betydelse och med dess utförande i hvarje händelse kunde och borde anstå till den tid, då arrendet för vil-lan Alkärr år 1899 utlöper, föreslog ⁵⁾ Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Kammaren att till sökanden mot en årlig afgäld till staden af 80 mark och med skyldighet för bolaget att omedelbart efter arrendetidens utgång bortflytta på platsen till utförande tillåtet ma-

Plats åt Finska Torfströ Aktiebolaget för ett magasin vid hamnbanan.

¹⁾ Drks skrf. N:o 45 af den 22 feb. ²⁾ Stfs prot. den 8 mars § 16. ³⁾ Drks skrf. N:o 57 af den 15 mars. ⁴⁾ Stfs prot. den 5 april § 13. ⁵⁾ Drks skrf. N:o 67 af den 29 mars.

gasin, intill sagda år arrendera det ifrågavarande området. Denna framställning blef af Stadsfullmäktige bifallen ¹⁾).

Aktiebolaget
Kotis anhållan
om förändrad
tid för gäldande
af ogulden kö-
peskilling.

Tomten N:o 41 vid Eriksgatan i kvarteret N:o 158 af 4:de stadsdelen hade genom salubref af den 23 Oktober 1890 af staden försålts till arbetsledaren J. Liljeström emot en köpeskilling af 38,275 mark 20 penni, hvarå till staden af köparen utfärdats en i tomten och byggnaderna in-tecknad skuldsedel, innehållande bland annat förbindelse för köparen att betala omförmälda köpeskilling sist inom 10 år sålunda, att årligen under Oktober månad till stadskassan erlades en tiondedel af sagda köpeskilling jemte sex procents årlig ränta å det för tiden utestående beloppet; och hade samma tomt senare öfvergått i aktiebolaget Kotis ego, som bebyggt tomten med arbetarebostäder. Emedan ofvananförda betalningsvilkor emellertid voro för bolaget betungande, anhöll bolaget hos Stadsfullmäktige, att den af köpeskillingen ännu återstående, till 31,595 mark 77 penni uppgående andelen finge till stadskassan betalas under 16 års tid, räknadt från och med år 1894, med en sextondedel om året eller således 1,947 mark 73 penni per år. Och biföllo ²⁾ Stadsfullmäktige härtill på förord ³⁾ af Drätselkammaren, genom hvilken ansökningsskriften till Fullmäktige inkommit och som bland andra motiv för bifallet framhåller bolagets synnerligen behjertansvärda ändamål, hvarmed afses arbetarebe-folkningens i staden välfärd och trefnad genom lämpliga, billiga och så-vidt möjligt egna bostäder; samt att ifrågavarande eftergift icke kunde anses vara förenad med någon förlust för staden, som å sina lån i allmänhet erlägger lägre är sex procents ränta. Enligt Stadsfullmäktiges förmenande skulle för de förändrade betalningsvilkoren icke erfordras ny revers, såsom Drätselkammaren föreslagit.

Upplåtande till
Lotsverket af
stranden utan-
för gårdarna
N:ris 2 a, 2 b
och 2 c vid Bro-
bergskajen.

I skrifvelse af den 31 Oktober hade Öfverstyrelsen för lots- och fyrinrättningen i landet hos Stadsfullmäktige förfrågat, huruvida och på hvilka vilkor staden kunde åt kronan och lotsverket, som vore i behof af lämplig plats till byggnadstomt och bland andra för sådant ändamål föreslagna ställen ansett gårdarne N:ris 2 a, 2 b och 2 c vid Brobergs-kajen kunna användas, afstå strandremsan utanför dessa gårdar, häri in-begripet marken för sjelfva den vid stranden å gällande stadsplan upp-tagna gata eller kaj. Detta ärende remitterades af Stadsfullmäktiges be-redningsutskott till Drätselkammarens yttrande och anför ⁴⁾ Drätselkam-

¹⁾ Stfs prot. den 5 april § 17. ²⁾ Stfs prot. den 8 maj § 13. ³⁾ Drks skrf. N:o 78 af den 12 april. ⁴⁾ Drks skrf. N:o 178 af den 11 okt.

maren uti den i anledning här af till Stadsfullmäktige afgifna skrifvelsen, att Kammaren i likhet med Byggnadskontoret, som af Kammaren i saken hörts, på de uti skrifvelsen närmare framhållna skäl icke finner något hinder, hvarföre ifrågavarande strandområde icke kunde åt statsverket afyttras, hvarvid dock det förbehåll borde göras, att staden härigenom icke förhindras att framdeles längs södra delen af Djurgården, öfver Broholmstorget samt tangerande kvarteret N:o 20 leda jernväg från statsjernvägarnes bangård vid Fredriksberg till norra hamnen, uti hvilken jernväg likväl en rörlig bro för förbindelsen emellan Tölövik och Norra hamnen skulle anläggas. Och föreslår Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville afgifva sin svarsskrifvelse till Öfverstyrelsen för lots- och fyrinrättning i öfverensstämmelse med detta Drätselkammarens yttrande. Som Stadsfullmäktige emellertid beslöto ¹⁾ återremittera ärendet till Drätselkammaren, som egde föreslå det pris, för hvilket det ansökta området kunde af staden upplåtas, hant ärendet icke under året slutbehandlas.

Hos Drätselkammaren hade arrendatorn af staden underlydande lägenheten N:o 14 Backas, stenhuggaren P. J. Svensson anhållit, att honom måtte medgifvas rättighet att å omförmälda lägenhets mark invid Östra chaussén åt smedhustrun I. J. Illman till bebyggande upplåta en tomtplats af omkring 1,500 m² areal, att disponeras under den tid Svenssons arrende till utgången af år 1908 fortvarade; och hade Svensson härvid erbjudit, i händelse af bifall till hans framställning, förhöjning af den nuvarande årliga arrendeafgålden för Backas med 90 mark, motsvarande hälften af det arrende, som hustru Illman komme att för tomplatsen erlægga. På förord ²⁾ af Drätselkammaren och under de af Kammaren föreslagna förbehåll, att byggnaderna å tomten ej finge placeras närmare området östra gränslinie än minst 3 m samt att fällning af den på tomten eller derinvid växande skogen finge verkställas endast på anvisning af stadens skogsvakt, biföllo ³⁾ Stadsfullmäktige den gjorda anhållan.

Enär snickaremästaren K. K. Sylvander, som numera på arrende innehar bostadstomten c å staden underlydande lägenheten N:o 66 Fjelledal, hos Drätselkammaren anhållit att såsom ersättning för honom tillskyndade förluster och kostnader derigenom, att en honom tillhörig byggnad å berörda tomt vid utförandet af viadukten å Vestra chaussén för hamnbanans underfart blifvit afskuren, varda befriad från erläggande till

Befrielse från 1893 års arrende för bostadstomten c å villalägenheten N:o 66 Fjelledal.

¹⁾ Stfs prot. den 23 okt. § 11. ²⁾ Drks skrf. N:o 192 af den 8 nov. ³⁾ Stfs prot. den 27 nov. § 12.

staden af sistlidet års arrende, stort 539 mark 41 penni, för ifrågavarande bostadstomt, äfvensom att, med afseende å den genom nämnda viadukts tillkomst skedda förminskning af tomten, för framtiden komma i åtnjutande af en något större nedsättning af arrendeafgiften, än som honom redan medgifvits enligt Drätselkammarens derom den 1 December 1892 fattade beslut, hvarigenom arrendeafgålden, som förut utgjorde 892 mark 50 penni, i proportion till den frångångna arealen minskades med 353 mark 9 penni, hemstälde ¹⁾ Drätselkammaren, som derförinnan inhemtat Byggnadskontorets yttrande i frågan, i enlighet med kontorets förslag hos Stadsfullmäktige om bifall till den förra delen af Sylvanders anhållan, hvilken syntes vara i allo befogad och billig, men föreslog afslag till den senare, emedan denna sida af saken redan blifvit rättvist reglerad. Och blef denna Drätselkammarens framställning till alla delar af Fullmäktige godkänd ²⁾).

Nedsättning i arrendet för norra delen af Råholmen.

Arrendatorn af staden tillhöriga Mejlans hemman underlydande norra delen af Råholmen, Kamreraren H. Hellner hade den 29 December sistlidet år till Drätselkammaren inlemnad en, af en karta åtföljd ansökningskrift, hvori han med förmålan att Kammaren vid den 6 Juli samma år hållen auktion bortarrenderadt ett betydligt större jordområde af ifrågavarande holme, än som sedan kommit honom, som vid auktionstillfället stannade för högsta anbudet, till disposition, anhåller att Drätselkammaren ville så begå, att den årliga arrendeafgålden 225 mark blefve af Stadsfullmäktige nedsatt med 50 mark. Utan hemställen till Stadfullmäktige afslogs denna ansökan af Kammaren, som emellertid införskaffat utredning i ärendet af stadens geodet och deraf funnit, att arealen af den utarrenderade villalotten ingalunda var mindre, än hvad vid auktionsförrättningen uppgifvits, utan hellre några tusendedels hektar större. Icke nöjd härmed, upprepade Kamrer Helner sin ansökan, genom att till Magistraten inlemna en till Stadsfullmäktige direkt stäld skrift af den 19 november. Efter affordrat yttrande ³⁾ af Drätselkammaren, som till förnyad pröfning upptog ärendet, men ej kunde komma till annan öfvertygelse deri än tidigare, d. v. s. att Kamrer Hellner skulle föreburit några hållbara skäl för en arrendenedsättning, lemnade Stadsfullmäktige ifrågavarande ansökan utan vidare afseende ⁴⁾).

¹⁾ Drks skrf. N:o 194 af den 8 nov. ²⁾ Stfs prot. den 27 nov. § 16. ³⁾ Drks skrf. N:o 134 af den 6 dec. ⁴⁾ Stfs prot. den 11 dec. § 4.

Hos Drätselkammaren hade Cementgjuteri Aktiebolaget anhållit om sådan reglering af nämnda bolag tillhöriga fabriksstomten N:o 171, som i enlighet med numera fastställd stadsplan på den grund blefve nödvändig, att den emellan kvarteren N:ris 170 och 171 förut upptagna Kakelgatan försvunnit och tilldelats det förstnämnda kvarteret, hvarå Maria sjukhuset är uppfördt, samt Kyrkogårdsgatan i dess södra del minskats i bredd från 15 till 9 m, hvarigenom en jordremsa af 6 m bredd utmed sistsagda gata komme att tillfalla de tvenne ifrågavarande kvarteren. Och förordnade Drätselkammaren i anledning deraf Byggnadskontoret att verkställa den härför betingade mätningen af tomten N:o 171, hvarvid utreddes, att denna tomt efter dess utvidgande begränsning erhöi ett tillskottsområde längs med Kyrkogårdsgatan af 432,220 m² areal, hvilket område enligt Drätselkammarens förmenande ¹⁾ borde å stadens vägnar afgiftsfritt genom salubref tilldelas sökanden, emedan ändringen af stadsplan föranledts af stadens eget behof, för vinnande af större utrymme för det kommunala sjukhusets byggnader, och Cementgjuteri Aktiebolaget för Kakelgatans försvinnande syntes böra komma i åtnjutande af något vederlag. I sådant syfte gjordes derföre hemställan af Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige och funno Fullmäktige skäl bifalla ²⁾ densamma.

I skrifvelse af den 26 Januari hade direktionen för Helsingfors Utskänknings Aktiebolag, i sammanhang med framställning om beviljandet åt bolaget af ett fullständigt eller såvidt möjligt vidsträckt monopol på utminutereringen och utskänkningen af spritdrycker inom staden, på anförda skäl bland annat hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att återtaga till bolaget utarrenderade holmarna Högholmen och Fölisön och samtidigt dermed öfvertaga bolagets tre gårdar N:o 14 vid Skarpskyttegatan, N:o 34 vid Fredriksgatan och N:o 3 vid Georsgatan, emot erläggande till bolaget af den på dessa gårdar hvilande skuld af omkring 75,000 mark; och framhölls dervid tillika att, i händelse Stadsfullmäktige af en eller annan orsak skulle finna ändamålsenligare att holmarne förblifva under bolagets förvaltning, direktionen bemyndigats att fortfarande handhafva densamma, under förutsättning att de för holmarnas underhåll nödiga anslag af Stadsfullmäktige beviljas. För införskaffande af närmare upplysningar rörande sådana Utskänknings Aktiebolagets ekonomiska förhållanden, som inverka på bedömandet af förevarande fråga, hade Drätselkammaren, till

Afgiftsfritt afstående till Cementgjuteri Aktiebolaget af ett till fabrikskvarteret N:o 171 hörande område.

Frågan om stadens öfvertagande af utarrenderade Högholmen och Fölisön.

¹⁾ Drks skrf. N:o 224 af den 22 nov. — ²⁾ Stfs prot. den 27 nov. § 27.

hvars utlåtande ärendet af Stadsfullmäktige remitterats, nedsatt ett utskott, som bland annat inhemtat följande:

att Utskänkningsbolaget, som för inköp af och nybyggnader å dess förenämnda tre gårdar i denna stad vidkänts utgifter till sammanräknadt belopp af 178,429 mark 93 penni, de årliga remontkostnaderna häri icke inberäknade, disponerat dessa fastigheter sålunda, att gården N:o 3 vid Georgsgatan uteslutande användes för der inrättade utskänknings- och nykterhetsvårdshus, att gården N:o 34 vid Fredriksgatan, der en mindre gårdsbyggnad inbringar i hyra 180 mark årligen, för öfrigt begagnas för utskänkningsbehof, samt att gården N:o 14 vid Skarpskyttegatan kostnadsfritt upplåtits för ett år i sender till arbetshemmet för barn;

att å Högholmen, hvilken af bolaget öfvertogs å arrende år 1883, under de förflutna 11 åren nedlagts den betydande summan af 362,048 mark 36 penni, deraf i nybyggnader 97,967 mark 86 penni, samt för djurgårdens anläggning och underhåll 39,643 mark 39 penni, af hvilken sistnämnda kostnad dock större delen eller inemot 30,000 mark faller å de två första åren, då anläggningarna gjordes, medan utgiften för djurens vård och underhåll åren 1892 och 1893 uppgått till omkring 5,000 mark per år;

att Utskänknings Aktiebolaget innehaft Fölisön å arrende sedan 1889, och under arrendetiden intill 1893 års utgång derstädes nedlagt inalles 291,714 mark 32 penni, hvaraf belöper sig på Mejlans bro 31,909 mark 76 penni och på nybyggnader å holmen 106,963 mark 67 penni;

att sedan Utskänkningsbolaget i följd af de förändrade förhållanden, som inträdt genom utfärdandet af nåd. förordningen den 9 Juni 1892, angående försäljning m. m. af bränvin och andra brända eller destillerade spritdrycker, rekonstruerat sig med samma aktionärer och aktiekapital som tillföre, från och med 1893 ofvanberörda fastigheter ansetts stående utom bolagets nuvarande affär, samt hyresafgifterna för densamma såsom omkostnader utgått ur bolagets tillgångar och användts till underhållet af anläggningarna å Högholmen och Fölisön, i hvilket afseende för de två gårdar, hvilka användas i bolagets affärsrörelse, beräknats en årlig hyresersättning af tillsammans 12,500 mark, för byggnaderna å Högholmen, der utskänkningsrörelse bedrifves, 6,000 mark och för byggnaderna å Fölisön, hvarest nykterhetsvårdshus är anordnad, jemväl 6,000 mark, hvar-till kommer omnämnda hyresinkomst af 180 mark från gården N:o 34 vid Fredriksgatan; samt

att dessa hyresersättningar sålunda under förflidet år med inalles 24,680 mark oafkortadt kommit Helsingfors kommun tillgodo.

På sätt uti direktionens för Utskänkningsbolaget förenämnda skrivelse framhålles, utgöres den gäld, som hvilar på stadsgårdarna, af bolagets aktiekapital 30,000 mark och en sväfvande skuld af omkring 45,000 mark, uppkommen år 1893 sålunda, att bolaget fått vidkännas särskilda utbetalningar från 1892, som icke mera fått utgå ur de under 1893 influtna medlen, äfvensom derigenom att hyran för fastigheterna varit otillräcklig för bekostandet af underhållet af Högholmen och Fölisön samt de två s. k. Rotmanska småbarnsskolorna. Vidare bidrag direkt från Utskänkningsbolaget till nämnda skolor måste numera sjelffallet upphöra. Men för vidmakthållande af anläggningar och byggnader å Högholmen och Fölisön hade för år 1894 uppgifvits omkring 45,000 mark vara erforderliga, eller utöfver fastighetshyrorna af 24,680 mark ett tillskott af 20,000 mark, om hvilken sistnämnda summas beviljande ur vinstmedlen för förlijdet år framställning hos Stadsfullmäktige skett.

Då utan öfverdrift kunde sägas, att anläggningarna å Högholmen och Fölisön skänka vida kretsar af hufvudstadens befolkning och företrädesvis de arbetande klasserna ett flitigt begagnadt tillfälle till helsosam rekreation samt i sjefva verket för denna befolkning hunnit blifva ett verkligt behof, tvekade icke Drätselkammaren att såsom sin mening uttala, det Högholmen och Fölisön med anläggningar derstädes borde för sitt nuvarande ändamål bibehållas, Och som förvaltningen af sagda holmar jemte anläggningar knappast kunde blifva billigare i stadens hand, än den för närvarande är, samt då frågan om de erbjudna gårdarnas öfvertagande af staden väl kunde åtskiljas från frågan om disposition af Högholmen och Fölisön, föreslog ¹⁾ Drätselkammaren:

att Stadsfullmäktige ville besluta, det Helsingfors Utskänkningsaktiebolag tillsvidare skall bibehållas vid arrendet och förvaltningen af Högholmen och Fölisön, äfvensom att iföljd deraf direktionens för nämnda bolag framställning, att Helsingfors stad måtte ej mindre återtaga förvaltningen af sagda holmar än ock samtidigt dermed öfvertaga bolagets tre gårdar i denna stad, emot erläggande af den på dessa gårdar hvilande skuld, för närvarande finge förfalla;

att Utskänkningsaktiebolaget, som icke eger andra disponibla tillgångar för bestridandet af kostnaderna för vidmakthållande af anläggningar och inrättningar å nyssnämnda holmar, än årshyrorna för dess fastigheter, för sagda ändamål årligen undfår ett nödigt tillskottsanslag enligt

¹⁾ Drks skrf. N:o 150 af den 16 aug. (Stfs tryckta handl. N:o 22.)

Stadsfullmäktiges bestämmande ur bolagets vinstmedel, äfvensom att bolaget för sådant behof innan utgången af hvarje år bör till Stadsfullmäktige aflemna fullständigt förslag till budget för holmarna under påföljande året;

att bolaget för enahanda utgifter under innevarande år tilldelas ett anslag ur vinstmedlen för 1893 till belopp af högst 20,000 mark; samt

att utöfver förenämnda underhållsanslag ur vinstmedlen årligen anvisas lämpligt disponibelt belopp till amorterande af Utskänkningsbolagets sväfvande skuld af omkring 45,000 mark.

Denna Drätselkammarens framställning godkändes ¹⁾ af Fullmäktige i öfrigt, utom att tidsbestämningen i andra klämman fastställdes till utgången af November månad hvarje år samt att beträffande fjerdre klämman frågan om anslag till amorterande af bolagets skuld skulle af Stadsfullmäktige pröfvas på Drätselkammarens framställning i hvarje särskildt fall.

Anslag åt Helsingfors Utskänkningsaktiebolag till underhåll af Högholmen och Fölisön.

På grund af Stadsfullmäktiges strax ofvan beskrifna beslut hade direktionen för Helsingfors Utskänkningsaktiebolag under November månad till Fullmäktige inkommit med en, i stöd af den under de senaste åren vunna erfarenheten och med ledning af bolagets räkenskaper uppgjord, å 39,000 mark sig slutande kostnadsberäkning för underhållet af Högholmen och Fölisön under år 1895. Och hemställde direktionen, då från sagde belopp borträknades den inkomst, bolaget erhöi från sina gårdar och som efter afdrag af gårdarnas underhåll och ränta å bolagets skuld kunde uppskattas till 19,000 mark, det skulle af Fullmäktige för holmarnas underhåll anslås ur bolagets vinst för år 1894 ett tillskott af 20,000 mark. Samt blef denna summa af Fullmäktige, som emellertid remitterat ²⁾ ärendet till ett särskildt tillsatt utskotts behandling, på detta utskotts förord beviljad ³⁾.

Afstående af tomt till läroverket för gossar och flickor.

Vid af den 9 Mars sistlidet år hållet sammanträde hade Stadsfullmäktige anmodat ⁴⁾ Drätselkammaren att till Fullmäktige inkomma med förslag angående de närmare bestämningar, som för tomtens N:o 4 vid Röddäldsgatan i kvarteret N:o 98 Flundran afstående till läroverket för gossar och flickor kunde befinnas nödiga. Till fullgörande häraf och sedan Drätselkammaren af Stadsfullmäktige underrättats ⁵⁾, att de besvär förre Prokuratorn A. von Weisenberg och förre Löjtnanten Herman Lii-

¹⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 13. — ²⁾ D:o d:o den 27 nov. § 29. — ³⁾ D:o d:o den 28 dec. § 6. — ⁴⁾ 1893 års berättelse pg. 3. — ⁵⁾ Stfs prot. den 16 jan. § 3.

kanen hvar för sig i ärendet anført ¹⁾ i högsta instans förkastats, hade Drätselkammaren, som emellertid förordnad till mätning af tomten för utrönande af dess värde efter det af Kammaren hos Fullmäktige tidigare föreslagna priset därför af 26 mark per m², till Stadsfullmäktiges bepröfvande öfverlemnadt ²⁾ ett förslag till lämpliga öfverlåtelsevilkor, hvilka äfven af Stadsfullmäktige med smärre tillägg antogos ³⁾ och blefvo följande:

att öfverlåtelsen göres i form af gåfvobref till ett för ifrågavarande skolhus uppförande behörigen bildadt bolag eller förening, börande gåfvobrefvets kartering af emottagaren bekostas;

att tomten uteslutande användes för uppförandet af skolbyggnader af sten för läroverket för gossar och flickor;

att om tomten icke inom en tid af tre år, räknadt från den 17 Juni 1894, tagits för ändamålet i anspråk, densamma skall i stadens ego återgå;

att i händelse läroverket framdeles skulle öfvertagas af statsverket och de å tomten uppförda byggnaderna för dess räkning inlösas, bolaget eller föreningen icke egde att i löseskillingen medräkna tomtens värde;

att i fall läroverket upphörde, efter det skolhusen blifvit uppförda eller tomten för annat ändamål upplätes, till staden skall erläggas tomtens nu till 48,712 mark 95 penni fastställda värde, hvaröfver förbindelse bör vid gåfvobrefvets utfärdande till staden aflemnas för att i tomten på bolagets bekostnad intecknas; samt

att, med iakttagande af ofanstående förbehåll, besittningrätten till tomten, närhelst så kunde blifva behöfligt, finge utan stadsmyndigheternas hörande till tredje man öfverlätas.

Sedan direktionen för Sandvikens Aktiebolag jemte särskilda andra industriela inrättningar anhållit om anläggande af ett omfarts- eller vaxel-spår å Gräsvikskajen och då Stadsfullmäktige funnit nödvändigt att ifrågavarande industriela inrättningar bereddes all möjlig lättnad vid lastning och lossning af sina varor, anmodade ⁴⁾ Fullmäktige Drätselkammaren att i ärendet samråda med Jernvägsstyrelsen och dervid bringa under öfvervägande, huruvida icke genom lämplig disposition af godsvagnar utmed sjelfva hufvudspåret, lättnader för vederbörande kunde åvägbringas äfven utan anläggande af omfartsspår, men i händelse sådant spår dock befundes oundgängligt, söka utverka bidrag till dess utförande genom afstående af brukade skenor från statsjernvägarne. I anledning häraf uppdrog

Omfartsspår på
Gräsvikskajen.

¹⁾ 1893 årsberättelse pg. 4. — ²⁾ Drks skrf. N:o 68 af den 29 mars. — ³⁾ Stfs prot. den 5 april § 14. — ⁴⁾ D:o d:o den 8 mars § 10.

Drättselkammaren, som låtit inhemta bandirektörens vid Jernvägsstyrelsen åsigt i frågan och derigenom kommit till den öfvertygelse, att någon sådan disposition af godsvagnar utmed sjelfva hufvudspåret, som Stadsfullmäktige ifrågasatt, icke kunde vidtagas, och att det äfven vore högst tvifvelaktigt, huruvida Jernvägsstyrelsen ens tillsvidare kunde åtnöja sig med blott ett sådant utsticksspår å Gräsvikskajen, som Hamnbanebyggnads styrelsen alternativt för en total kostnad af 12,825 mark till en början föreslagit till utförande, åt Byggnadskontoret att uppgöra ännu ett tredje förslag, afseende äfven det ett fullständigt, i begge ändorna genom vexlingar med hufvudspåret förenadt sidospår, ifrån hvilket dessutom utgick ett kortare utsticksspår. Detta omfartsspår jemte utsticksspåret skulle likväl icke förläggas åt sjösidan, ytterom hufvudspåret, såsom Hamnbanebyggnads styrelsen föreslagit, utan innerom detsamma, i akt och mening att, likasom det af bemälda byggnadsstyrelse förutsatta utsticksspåret, blifva endast provisoriskt och senare, efter det nödig utfyllning för Gräsvikskajens utbredande hunnit utföras, flyttas på yttre sidan om hufvudspåret. Och vände sig Drättselkammaren i skrifvelse för den 17 maj till Jernvägsstyrelsen med anhållan, att Jernvägsstyrelsen i främsta rummet ville till bepröfvande upptaga frågan om ett utsticksspår, men att, om Jernvägsstyrelsen icke skulle kunna till inrättande af ett sådant bifalla, Jernvägsstyrelsen ville beakta det genom Byggnadskontoret uppgjorda, ofvan relaterade förslaget, för hvilket totala kostnadssumman uppgick till 18,654 mark 2 penni, hvaraf belöpte sig på stadens och statsjernvägarnes andel resp. 12,870 och 5,784 mark 2 penni, under förutsättning att Jernvägsstyrelsen i ingen händelse undandrog sig att tillmötesgå Stadsfullmäktiges uttalade begäran om bidrag till åstadkommande af spår å Gräsvikskajen genom kostnadsfritt afstående af brukade skenor från statsjernvägarne. Sedan Jernvägsstyrelsen i svarsbref härå meddelat Kammarerna att för lastning och lossning af varor vid ifrågavarande industriella inrättningar ett omfartsspår å Gräsvikskajen vore oundvikligen af behovet påkalladt, och då Jernvägsstyrelsen, hvilken det syntes fördelaktigast att till en början det i Byggnadskontorets förslag upptagna provisionella spår utlades på landssidan om hufvudspåret, tillstyrkt utläggning af detsamma samt förklarat sig villig att bidraga till arbetets utförande med brukade skenor jemte tillbehör och tre stycken vexlingar, föreslog ¹⁾ Drättselkammaren att Stadsfullmäktige ville godkänna utförande af ett omfarts-

¹⁾ Drks skrif. N:o 98 af den 1 juni.

och utsticksspår på Gräsvikskajen i enlighet med Byggnadskontorets mer-bemälda förslag och härför anslå af för hamnbanebyggnaden disponibla medel en summa af 12,870 mark; och funno Fullmäktige äfven skäl¹⁾ bifalla till denna framställning.

Uti en till Stadsfullmäktige stäld skrift af den 24 November 1884 hade en del villaegare uti Ulrikasborgs brunnsparcs östra och vestra område anhållit, att Stadsfullmäktige ville i sammanhang med den då under handläggning varande frågan om brunnsparcsområdets öfvertagande af staden jemväl i hufvudsak bestämma de grunder, enligt hvilka sökandene berättigades inlösa sina tomter, samt öfverlemna till vederbörande stadsmyndigheter att i öfverensstämmelse med dessa grunder bringa den definitiva uppgörelsen till stånd. Tillika hade sökandene förklarat, att de i likhet med de villainnehafvare, med hvilka underhandlingar redan förts, vore villiga att inlösa de af dem innehafvande villatomterna N:ris 21 och 23 i östra äfvensom samteliga tomter N:ris 1—6 i vestra parkområdet emot en köpeskilling, beräknad enligt den af Drätselkammaren kalkyletrade grund eller 24,4 penni för hvarje qvadratfot af lottens areal, sålunda likväl att sagda köpeskilling finge gäldas medels årligen erläggande fem procent å dess ursprungliga belopp, deraf räntan skulle utgöra högst fyra procent och återstoden amortering.

Frågan om inlösen af villatomterna N:ris 17, 21, 22 och 23 uti östra samt 1—6 uti vestra området af Ulrikasborgs brunnsparc.

Detta ärende beslöto Stadsfullmäktige vid sammanträde den 9 December samma år remittera till Drätselkammaren, som anmodades att med skriftligt yttrande till Fullmäktige inkomma, men hade ärendet äfven på den grund lemnats af Kammararen beroende, att då hamnbanan delvis inkräktade på några uti vestra brunnsparcsområdet belägna villors mark och med säkerhet icke kunde afgöras, huru stor del af ifrågavarande mark för nämnda banbyggnad blefve erforderlig, någon bestämd areal för de af banan berörda villorna icke kunde angifvas och således icke heller hela lösesumman för dessa villor efter pris per ytenhet uträknas. Sedan detta hinder för ärendets slutliga afgörande emellertid numera bortfallit, hade Drätselkammaren ånyo till behandling upptagit frågan, och härvid beaktat den väsendtliga olikhet, som eger rum emellan de tvenne slag af kontrakt, som Ulrikasborgs Bad- och Brunnsinrättnings Aktiebolag afslutat med villaegarene i parken. Enligt det ena slaget af kontrakt, hvilket gälde för villorna N:ris 1—7 och 9—20 inom den östra villakomplexen, skulle arrendetiden fortfara „så länge det område, Helsing-

¹⁾ Stfs prot. den 5 juni § 14.

fors stad åt bolaget upplåtit, af detsamma innehafves“ och var arrendetiden indelad i 25 års perioder, sålunda att arrendatorn vid utgången af hvarje sådan period var berättigad att erhålla arrendeförlängning för den följande emot en hvarje gång skeende förhöjning af arrende- och vägaunderhållsafgifterna med minst 25 procent, hvaremot grundräntan förblefve oförändrad. Villaegarene hade dessutom sådan friare dispositionsrätt, att de utan bolagsdirektionens vidare hörande kunde till annan person öfverlåta densamma. Enligt det andra slaget af kontrakt, gällande för villorna N:ris 21, 22 och 23 inom östra brunnsparksområdet samt för alla villor inom det vestra och således just de nu ifrågastående villorna, äro lotterna upplåtna på 25 år med rättighet för arrendatorerne att endast engång erhålla förlängning af arrendet, nämligen på ytterligare 25 år, sålunda dock att det ankom å bolagsstämman att dervid, om så pröfvades skäligt, förhöja arrendet och vägaunderhållsafgifterna med högst 50 procent, hvaremot grundräntan skulle förblifva oförändrad, och var ej, såsom i det förra fallet, arrendator någon befogenhet medgifven att utan direktionens hörande till annan person öfverlåta sin arrenderätt. Det var på grund af denna väsendtliga skilnad i villainnehafvarenes kontrakt, som Drätselkammaren år 1884 hade föreslagit att, innan Stadsfullmäktige fattade definitivt beslut om brunnsparksområdets öfvertagande af staden, åt Drätselkammaren skulle uppdragas att endast med de innehafvare af villor inom sagda område, hvilka af Brunnsparksbolaget förvärfvat sig arrenderätt till sina villalotter för lika lång tid, som bolaget sjelft egde besitta området, träda i underhandling, huruvida och under hvilka vilkor de vore villiga att till ego inlösa nämnda lotter; hvilket förslag också af Stadsfullmäktige godkändes och sedermera efter slutförda underhandlingar både med desse villaegare och Ulrikasborgs Bad- och Brunnsinrättnings Aktiebolag ledde icke allenast till Brunnsparkens återgång till staden utan ock till bildande af en ny stadsdel i dess östra område med skild byggnadsordning samt Stadsfullmäktiges beslut af den 26 Oktober 1886 om försäljning i denna stadsdel af tomterna 1—16 och 18—20.

På grund af dessa Stadsfullmäktiges redan vidtagna åtgärder, hvarigenom Fullmäktige i princip syntes hafva omfattat åsigten om försäljning äfven af de uti östra brunnsparksområdet ännu såsom oförsålda återstående tomterna N:ris 17, 21, 22 och 23, föreslog¹⁾ Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville besluta, att sistsagda tomter, efter i hvarje särskildt fall

¹⁾ Drks skrf. N:o 181 af den 11 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 26.)

hos Drätselkammaren derom gjord ansökning, skola till innehafvarene försäljas, lotten N:o 17 på enahanda vilkor som redan försålda villalotter, och de öfriga sedan mätning och värdering af Drätselkammaren i vanlig ordning ombesörjts samt Stadsfullmäktiges godkännande af värderingen utverkats, på de för försäljning af nya bostadstomter i staden nu gällande betalningsvilkor; och godkändes ¹⁾ af Fullmäktige denna del af Drätselkammarens framställning.

Helt annorlunda syntes Drätselkammaren förhållandet med de sex i vestra brunnsparksområdet belägna villalotterna vara. Utom att här icke föreligger någon fastställd stadsplan och en sådan af något så när skaplig och sammanhängande form knappast kan bildas af de spridda villorna, med mindre åtminstone två nya tomtplatser upplåtas, hvarigenom parkområdet ytterligare skulle inskränkas, så lämpade sig enligt Drätselkammarens förmenande hela den terräng, hvarå ifrågavarande villor förlagts, förnämligast med afseende å sitt nära läge till hafvet och de många förträffliga utsigtspunkterna deröfver, den lemnar, synnerligen väl till utvidgning af den redan nu och än mera uti en framtid ingalunda stora och emellan bergen inklämda park, för hvilket behof det vestra parkområdet borde såsom en stadens egendom reserveras och ej till privata personer afyttras. Då det obestridliga och irreparabla fel, som blifvit begånget, när höjderna till öster i parken upplåtits till ett så tätt bebyggande med villor, att denna del helt och hållet förlorat sin karakter af allmän park och förvandlats först de facto och sedan de jure till en, om ock med planteringar rikligt försedd stadsdel, i ingen händelse borde upprepas i det vestra området af parken; och enär sökandene uti sin ofvanåberopade skrift till Stadsfullmäktige ingalunda framlagt något som helst vägande skäl, hvarföre de borde likställas med innehafvarene af de förmanligare kontrakten samt staden vid öfvertagandet af Brunnsparken blott förbundit sig, att villainnehafvarene skola få, i öfverensstämmelse med de af bolaget åt dem utfärdade kontrakt, ostördt åtnjuta dem tillförsäkrade rättigheter mot fullgörande af dem kontraktsenligt åliggande skyldigheter, trodde sig Drätselkammaren icke kunna hos Stadsfullmäktige föreslå annat, än att villorna i vestra brunnsparksområdet icke försäljas, utan tillvidare behandlas i enlighet med gällande kontrakt på enahanda sätt som stadens öfriga arrendelägenheter.

Sedan i anledning af detta Drätselkammarens förslag af de nuvarande

¹⁾ Stfs prot. den 27 nov. § 20.

innehafvarene af villorna i Brunnsparkens vestra område till Stadsfullmäktige inlemnats en ny skrift, hvilken skall utgöra ett bemötande af de utaf Drätselkammaren framhållna synpunkterna i frågan och hvari anhålles, att Stadsfullmäktige ville i princip uttala sig för att dem måtte beredas möjlighet att emot skälig ersättning inlösa sina villalotter, eventuellt, der sådant påkallas, med någon reglering af gränserna samt lemna Drätselkammaren i uppdrag att i sådant afseende vidtaga vidare åtgärd, tillsätta Stadsfullmäktige ett utskott för ärendets vidare beredning, hvilket utskott emellertid icke under året hunnit slutföra sitt uppdrag.

Ritningar och kostnadsförslag för tillbyggnaden till ekonomiebyggnaden å fattiggården.

Vid behandlingen af förslaget till årets budget hade Stadsfullmäktige bland annat beslutit ¹⁾ att anmoda Drätselkammaren att låta uppgöra samt underställa Fullmäktige fullständiga ritningar och kostnadsförslag till en tillbyggnad till ekonomiebyggnaden å fattiggården. Till fullgörande häraf hade Drätselkammaren, sedan Kammaren ytterligare samrådt med fattiggårdsinspektorn, uppdragit åt arkitekten Bruno Granholm att i enlighet med af honom tidigare utkastad och Stadsfullmäktige företedd eskisstreckning uppgöra de åstundade ritningarna och kostnadsförslaget, hvilket kom att sluta sig å 27,000 mark i stället för i årets budget upptagna 25,000; och understälde ²⁾ Kammaren, som för sin del godkände ritningarna och kostnadsförslaget, desamma Stadsfullmäktiges närmare bepröfvande. Stadsfullmäktige beslöto ³⁾ godkänna kostnadsförslaget och ritningarna med vilkor att Drätselkammaren skulle åt Byggnadskontoret öfverlemna ritningarnas granskning, såvidt angår konstruktionens hållbarhet, hvarjemte tillfälle borde beredas Fattigvårdsstyrelsen att utlåta sig angående inredningen; skolande arbetena å tillbyggnaden vidtaga omedelbart, för den händelse icke af Byggnadskontoret och Fattigvårdsstyrelsen sådana ändringsförslag framställdes, att desamma komme att medföra en ökning af kostnadsförslaget, i hvilket fall ärendet borde ånyo underställas Stadsfullmäktiges pröfning.

Anslag för vattenlednings filtra.

Enär Vattenledningskontoret uti skrifvelse till Drätselkammaren af den 9 Augusti anmält, att det för året beviljade anslaget för uppförande af nya filtra i Gammelstaden, stort 100,000 mark, vore i slutet af sagda månad upparbetadt, men dessa filtrars färdigblifvande kunde i någon mån påskyndas, i fall för särskilda arbeten å dem under året ännu finge nedläggas en summa af 16,000 mark, och förty anhöll att af följande års

1) 1893 års berättelse pg. 37. — 2) Drks skrf. N:o 99 af den 1 juni. — 3) Stfs prot. den 5 juni § 15.

anslag för samma filtra, uppgående till 146,000 mark, redan under 1894 blefve anvisade sagda 16,000 mark, hemstälde ¹⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att af omhänderhafvande medel i förskott å 1895 års anslag utanordna i mån af behof ett belopp af högst begärda summa, hvartill Stadsfullmäktige äfven biföllo ²⁾).

Üti skrifvelse till Drätselkammaren af den 20 Juli hade ekonomen vid stadens folkskolor anhållit att i folkskolehuset vid Folkskolegatan skulle under instundande hösttermin och framdeles serveras elektriskt ljus af Helsingfors Elektriska Belysnings Aktiebolag, at orsak att den för ifråga-
varande folkskolehus belysning, i husets källarvåning uppställda maskinen var för svag för behofvet. I anledning häraf beslöt Drätselkammaren, som äfven af medlemmar i Folkskoledirektionen gjort sig förvissad om otillräckligheten af ännämnda belysning, att icke allenast vidare förnya kontraktet med den förre entreprenören af detta folkskolehus elektriska belysning, hvilket kontrakt utgick med den 30 instundande September, utan äfven gå i författning om sådan nödig remont af den i huset förefintliga belysnings-inrättningen, att belysning i tillräcklig mängd kunde tagas af Elektriska Belysnings Aktiebolaget, från hvilket belysningen enligt beräkning skulle erhållas för omkring 700 mark billigare kostnad per år, än härintills för samma ändamål utgifvits. Och sedan af Hofrådet Wadén på begäran erhållits fullständigt, på 2,002 mark 25 penni sig slutande kostnadsförslag öfver den nödig ansedda remonten, samt detta förslag af stadens elektrotekniker granskats och godkänts, hemstälde ³⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att med Hofrådet Wadén uppgöra aftal om renoveringen af den elektriska belysningsinstallationen i merbemälda folkskolehus i enlighet med sagda kostnadsförslag samt under vilkor, att installationen uppfyllde bestämmelserna uti „Säkerhetsföreskrifter för elektrisk starkströms anläggningar;“ att entreprenören före reparations-arbetenas påbörjande skulle till Drätselkammarens godkännande inlämna prof å den i kostnadsförslaget upptagna materialen; samt att han vid arbetets slutförande upprättade planritning öfver installationen, upptagande ledningars, lampors samt säkerhets- och afstängningsapparaters dimensioner och placering; och anhöll Drätselkammaren tillika att Stadsfullmäktige ville för detta arbete å de för oförutsedda behof i budgeten upptagna medel anvisa ett belopp af 2,002 mark 25 penni.

Elektrisk belysning af folkskolehuset vid Folkskolegatan.

¹⁾ Drks skrf. N:o 147 af den 9 aug. — ²⁾ Stfs prot. den 21 aug. § 31. — ³⁾ Drks skrf. N:o 158 af den 6 sept.

Denna Drätselkammarens framställning blef af Stadsfullmäktige bifallen ¹⁾ med tillägg, att Drätselkammaren framdeles borde i liknande fall infordra kostnadsförslag från mera än en firma.

Vatten- och
kloakledning
till villatomten
N:o 3 vid Qvarn-
vägen.

I det Stadsfullmäktige vid sammanträde den 14 Februari 1893 behandlade frågan om afträdande af vissa, staden tillhöriga områden, hvilka disponerades af Helsingfors Varfsbolag och enkefru E. K. Lenngren, beslöto ²⁾ Fullmäktige bland annat, att alldenstund en å Qvarntomten belägen brunn vid genomförande af den nya indelningen i kvarter och tomter, som i anledning af utbyte af marker i och för utvidgning af Badhusgatan och hamnbanans framdragande betingades i gällande stadsplan, komme att befinna sig inom fabriksomten N:o 7, borde Helsingfors Varfsbolag förbindas att medgifva egaren af bostadstomten N:o 3 fritt tillträde till vattentag från nämnda brunn intill utgången af år 1894, inom hvilken tid staden skulle åtaga sig att anlägga vatten- och kloakledning intill vestra gränsen af tomten N:o 3 vid Qvarnvägen. I anledning häraf anmoda Drätselkammaren Vattenledningskontoret att före årets utgång utföra nämnda vatten- och kloakledning samt efter arbetets slutförande lämna Drätselkammaren uppgift å beloppet af den dertill åtgångna kostnaden, på det Kammaren, när något anslag härför icke blifvit upptaget uti årets ordinarie utgiftsstat, blefve i tillfälle att hos Stadsfullmäktige göra hemställan om nödig anvisning af medel för arbetet. Och anhöll ³⁾ Kammaren, sedan till Kammaren underrättelse inkommit att ifrågavarande vatten- och kloakledning blifvit utförd och i kostnad uppgått till 2,421 mark, icke allenast om godkännande af Kammarens i ärendet vidtagna åtgärd utan äfven om anslag till sagda belopp för det uppgifna ändamålet ur de till Fullmäktiges disposition för oförutsedda behof ställda medel; samt blef denna framställning till alla delar af Stadsfullmäktige bifallen ⁴⁾.

Inredning af
stationskontor
i slutna varu-
skjulet vid
Södra hamnen.

Enär den ända till Magasinskajen färdiga delen af hamnbanan ännu icke hade af Jernvägsstyrelsen öfvertagits, ehuru provisorisk trafik derå redan någon tid försiggått, och då detta förhållande medförde både vissa kostnader för staden och ej obetydliga olägenheter för trafikanterna, hade Hamnbanabyggnads styrelsen anhållit hos Jernvägsstyrelsen om hamnbanans öfvertagande till den del, densamma redan vore färdig. Vid i anledning häraf af Jernvägsstyrelsen förordnad syn, till hvilken sagda styrelse utsett tvenne samt Hamnbanabyggnads styrelsen på Jernvägsstyrelsens

¹⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 10. — ²⁾ 1893 års berättelse pag. 1—3. — ³⁾ Drks skrif. N:o 188 af den 25 okt. — ⁴⁾ Stfs prot. den 6 nov. § 9.

uppmaning äfven tvänne synemän, fordrades af statsjernvägarnes synemän såsom ett oafvisligt vilkor för framställning från deras sida hos Jernvägsstyrelsen om ifrågavarande bandels snarast möjliga öfvertagande af Jernvägsstyrelsen, att ett stationskontor skulle inrättas vid Södra hamnen. Samteliga synemän förenades för den skull derom, att ett sådant lämpligast och äfven billigast kunde anordnas uti det slutna varuskjulet vid hamnen, nämligen sålunda att af detta skjul för jernvägens behof afstods icke allenast det i dess vestra ända förefintliga, med stockväggar och eldstad uppförda rummet, utan äfven de derinvid belägna tvenne kontoren af bräder, som också, förenade till ett vätningsrum för trafikanterna, skulle göras varma. Och sedan Drättselkammaren, hos hvilken Hamnbyggnadsdelegationen i och för omedelbart vidtagande af nämnda anordning, hvilken skulle utföras genom delegationen och bekostas af de för hamnbyggnaderna anslagna medel, anhållit om alla de på Kammaren i sådant afseende ankommande åtgärder, underhandlat om omedelbart afstående af de på en månads uppsägningstid förhyrda kontoren samt underrättat stadens Tullkammare, att det af densamma disponerade varma rummet borde afträdas, äfvensom låtit Byggnadskontoret i öfverensstämmelse med aftal med Tullkammaren, som hade behof af någon del af varuskjulet för bevarande af med ångbåtar från utrikesort anländande resandes effekter, till dess desamma kunnat förtullas, utarbета ritningar i två exemplar till de föreslagna förändringarna i varuskjulet, samt Drättselkammaren slutligen utverkat vederbörlig fastställelse af ritningarna, hemstälde ¹⁾ Drättselkammaren jemte öfversändande af det andra exemplaret af ritningarna hos Fullmäktige om godkännande af dessa utaf Drättselkammaren vidtagna dispositioner, hvilket äfven af Stadsfullmäktige meddelades ²⁾.

Till förekommande af en under bestående förhållanden möjligtvis lätt inträffande explosion af skjutpjäser, som forslas till Sörnäs och derifrån afsändas till Sveaborgs fästning, hade Hans Execellens Generalguvernören anmodat Guvernören i Nylands län att vidtaga åtgärd antingen för reparation af den redan existerande ballastbryggan i Sörnäs eller uppförande af en ny, för ändamålet lämpad brygga å norra sidan af Sörnäs udde. Detta ärende hade af bemälda Guvernör remitterats till Stadsfullmäktiges och Magistratens utlåtande samt anhöll Fullmäktiges beredningsutskott att Drättselkammaren efter Hamnkontorets hörande ville med ytt-

Reparation af
ballastbryggan
i Sörnäs.

¹⁾ Drks skrf. N:o 253 af den 20 dec. -- ²⁾ Stfs prot. den 28 dec. § 10.

rande i ärendet till Fullmäktige inkomma. Med föranledande häraf föreslog ¹⁾ Drätselkammaren, förnämligast på grund af Hamnkaptén Andsténs yttrande, enligt hvilket visserligen någon större olägenhet för inlastning vid jernvägens brygga af skjutpjäser i pråmar icke förekom och således icke heller något oundgängligt behof af den gamla ballastbryggans reparation, men under förutsättning af möjlighet för explosion emellertid önskligt vore, att omlastning af alla explosiva ämnen och föremål något aflägsnades från centrum af den öfriga sjörörelsen i Sörnäs och därför förflyttas från nämnda jernvägens brygga, hvarvid den härtills försiggått, till den längre bort belägna ballastbryggan, att Stadsfullmäktige ville ej blott bevilja ett anslag af 2,000 mark, till hvilken kostnad Byggnadskontoret beräknat reparationen af ifrågavarande brygga till en längd af 40 å 50 m och dess försättande för öfrigt i det skick, som för nämnda militära behof påkallades, än ock att för samma behof anvisa den härmed i ordning ställda delen af bryggan. Denna framställning blef af Stadsfullmäktige godkänd ²⁾ och skulle medlen utanordnas ur det till Fullmäktiges disposition å årets stat upptagna anslag för oförutsedda behof.

Vänningpaviljong för ångbåtspassagerare vid Slottskajen.

Uti skrifvelse såväl till Guvernören i Nylands län af den 24 September 1893 som till Generalguvernören af den 29 påföljande Januari anhåller kommandanten å Sveaborgs fästning om åtgärd derhän, att å östra ändan af Salutorgets kaj, der kronoångaren *Mars*, som underhåller daglig kommunikation å bestämda timmar emellan fästningen och staden, lägger till, måtte af staden och på dess bekostnad anläggas en täckt paviljong, uti hvilken de passagerare, hvilka vänta på ångbåten, dervid ganska ofta underkastade regn och blåst, medförande isynnerhet för barnen sjukdomar och förkylning, kunde erhålla skydd; eller om staden icke skulle finna möjligt att tillåta uppförande af en sådan paviljong å ofvan anvisade plats, densamma skulle uppföras längsmed vestra stranden af den närliggande Katerhamnen, midtemot palatset. Nämnda skrivelser remitterades af Guvernören till Magistraten i Helsingfors med anmodan bland annat att infordra yttrande af Stadsfullmäktige och hade Fullmäktiges beredningsutskott anhallit att Drätselkammaren ville med utlåtande i ärendet till Fullmäktige inkomma.

Enär emellertid hvarje anläggning å kajerna i Södra hamnen stod i närmaste sammanhang med der till utförande föreslagna och pågående kajbyggnader och jernvägsspår, ansåg sig Drätselkammaren böra inhenta

¹⁾ Drks skrif. N:o 59 af den 16 mars. — ²⁾ Stfs prot. den 5 april § 16.

Hamnbyggnadsdelegationens åsigt i saken, och framhålles uti nämnda delegations svarsskrifvelse till Drätselkammaren af den 6 mars, att annan plats för åskade väntningspaviljong icke kan upplåtas än å vestra sidan af Katerhamnen, ungefär midt emot Kejserliga palatset, samt att staden borde utföra och bekosta en enkel väntningspaviljong å ännämnda plats, afsedd icke blott för personer, som invänta ånbåtslägenhet till Sveaborgs fästning, utan ock för öfriga här landande ångares passagerare.

Denna åsigt omfattade också Drätselkammaren, men ansåg sig Kam-maren, då kostnadsfrågan alls icke blifvit af Hamnbyggnadsdelegationen berörd, för ärendets vidare utredning, ännu böra infordra från Byggnads-kontoret någon beräkning öfver kostnaden för den tillernade paviljongen, utförd antingen enligt en teckning, som åtföljt bemålde kommandants se-nare skrifvelse eller eventuellt efter ny, genom Byggnadskontorets försorg anskaffad lämpligare ritning. Och sedan af Byggnadskontoret inlemnats sådan ny ritning jemte ett af Sörnäs ånghyfleri och snickeri fabriksbo-lag, gjordt anbud å paviljongens kompletta utförande efter sistnämnda ritning till ett pris i ett för allt af 3,450 mark, föreslog ¹⁾ Drätselkamma-ren att den begärda väntningspaviljongen skulle utföras af staden och på dess bekostnad, men icke lemnas till uteslutande användning för person-trafficen mellan fästningen och staden, utan förbehållas äfven för annat i Södra hamnen möjligen förefintligt eller uppstående trafikbehof. Vid föredragning hos Stadsfullmäktige godkändes ²⁾ denna framställning.

På förslag af Fullmäktiges beredningsutskott beslöto ³⁾ Fullmäktige att anmoda Drätselkammaren att, sedan Alexandersstatyn numera officielt blifvit till Helsingfors stads omvårdnad öfverlemnad, draga försorg derom, att statyn och den omgifvande terrassen städse befunne sig i ett värdigt yttre skick och att stoden lämpligen belyses; äfvensom uppdragen åt Drätselkammaren att efter Byggnadskontorets och stadsträdgårdsmästarens hörande under förnyad ompröfning taga den hos Fullmäktige tidigare behandlade frågan om senatstorgets förskönande medels anläggande af en sqvär kring Alexandersstoden.

Vården af Ale-xandersstatyn.

I anledning häraf beslöt ⁴⁾ Drätselkammaren att för beredande af detta ärende tillsätta ett utskott, till medlemmar hvari utsågos viceord-föranden Herr Nummelin och ledamoten Herr Åström samt Stadsingeniö-ren Norrmén äfvensom Öfverdirektören, Friherre H. Gripenberg och Ar-

¹⁾ Drks skrf. N:o 84 af den 29 mars. — ²⁾ Stfs prot. den 8 maj § 11. — ³⁾ Stfs prot. den 8 maj § 24. — ⁴⁾ Drks prot. den 28 juni § 17.

kitekten K. G. Nyström, till hvilka sistnämnda medlemmar skrifvelser aflätos med anhållan att de ville åtaga sig ifrågavarande uppdrag. Under året inkom emellertid icke något förslag till Drätselkammaren.

Upplåtande af
plats för lik-
station.

Sedan komitén för anskaffande af begravningsplats å Malm åt Helsingfors svensk-finska lutherska församling, i anledning af de emot komiténs tidigare förslag ¹⁾ om likstation i Helsingfors gjorda anmärkningar, hos Stadsfullmäktige anhållit att ifrån en punkt å hamnbanan, der den skär Fredriksgatan, finge i nordvestlig riktning dragas ett bispår till en plats inom nya lutherska begravningsplanen, belägen sydvest om det ställe, der Helsingfors stads renhållningsverk blifvit föreslaget att anläggas, hvarigenom likstationen kunde förläggas på sjelfva den nämnda begravningsplanen, remitterades ärendet till Drätselkammarens utlåtande; och föreslår ²⁾ Kammaren, till hvilken samtidigt inkommit en skrifvelse från Helsingfors Kalkugns Aktiebolag, hvari bolaget förfrågar, huruvida icke en plattform för upptagande af gods från Sandudd samtidigt kunde föreslås att anläggas i närmaste grannskap af likstationen, efter det från Byggnadskontoret infordrats nödiga ritningar och kostnadsförslag till ifrågasatta likstation och bispår samt yttrande i ärendet:

att Stadsfullmäktige, med afstående af kostnadsfri mark, för sin del ville berättiga Helsingfors svensk-finska lutherska församling att för inrättande af en likstation å församlingens nya begravningsplan draga ett jernvägsspår från hamnbanan, der den skär Fredriksgatan, i nordvestlig riktning till sagda station i enlighet med en närsluten, af Byggnadskontoret uppgjord plan- och profiliritning, under vilkor att församlingen godtgör arrendators af Alkärr möjliga anspråk samt tillåter staden att framdeles vid behof icke blott fortsätta ifrågavarande spår längs vägen genom begravningsplanen till Sandudd utan äfven ifrån detsamma, förrän det når begravningsplanets gränser, leda ut vexlingar till planet emellan Alkärr och kolerabarackarna; samt

att Stadsfullmäktige förbinda staden att för en summa af 12,500 mark inlösa och låta borttransportera all från bergssprängningen i början af spåret utsprängd sten, för den händelse nämnda sprängning utföres samtidigt med kajbyggnaden å Kejsargrundet i Södra hamnen.

Tillika påpekade Drätselkammaren att församlingen, då hamnbanan är statens tillhörighet, äfven hade att af Jernvägsstyrelsen utverka sig rättighet att i hamnbanan få inlägga en vexling för bispårets utledande

¹⁾ 1893 års berättelse pg. 13. — ²⁾ Drks skrf. N:o 118 af den 14 juni.

derifrån, äfvensom att församlingen hos samma styrelse borde anhålla om förbrukade räler m. m. till spåret, hvarigenom det af Byggnadskontoret uppgjorda, å 59,300 mark sig slutande kostnadsförslaget ytterligare skulle minskas med omkring 8,000 mark.

Och blef denna Drätselkammarens framställning oförändradt af Stadsfullmäktige godkänd ¹⁾.

Vid behandlingen af stadens inkomst- och utgiftsförslag för året hade Stadsfullmäktige bland annat anmodat ²⁾ Drätselkammaren att taga i noggrant öfvervägande, huruvida icke utgifterna för renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar kunde nedbringas. I anledning häraf meddelade ³⁾ Drätselkammaren, som affordrat Byggnadskontoret yttrande i ärendet, att ifrågavarande renhållning, hvilken tidigare handhades af härför antagna entreprenörer, sedan den 1 November 1891 verkstälts genom Byggnadskontorets försorg och att de härför ständigt stigande utgifterna föränlets af tvenne orsaker: ökning i antalet allmänna platser och gatuandelar samt skärpta fordringar å renhållningen från vederbörande myndighets sida. Dessutom redogöres, huru denna renhållning är i detalj ordnad, hvad densamma omfattar, hvilken ordinarie personal dervid är anställd, till hvad pris den vid normala förhållanden stiger i de fyra skilda distrikten, hvari staden i sådant afseende är indelad, varierande från 4,8 till 10,3 penni per m² och år samt för denna areal och tid i medeltal uppgår till 7 penni. Sedan med den grad af noggrannhet, som låter sig göra, ådagalagts att den staden åliggande renhållning, häri likväl inberäknad äfven ersättningen för undanskaffande af snön om vintrarna, redan år 1887, då densamma verkställdes genom entreprenör, uppgick till 6½ penni per m² och år, och då det icke vore antagligt att renhållningen vid nu uppställda fordringar derå kunde utföras billigare af entreprenör, som alltid måste taga i beräkning äfven risken, föranledd af större snöfall under vintern, föreslog Drätselkammaren att renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar äfvensom af afträden och pissoirer fortfarande skulle verkställas direkt genom stadens Byggnadskontor och bibehållas vid nu gällande ordning. Detta förslag godkändes ⁴⁾ af Stadsfullmäktige.

Ehuru Helsovårdsnämnden redan under år 1889 ⁵⁾ hos Magistraten gjort framställning om utfärdande af föreskrift för vederbörande gårds-

Renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar.

Bevattning af stadens gator och allmänna platser.

¹⁾ Stfs prot. den 21 aug. § 9. — ²⁾ 1893 års berättelse pg. 40. — ³⁾ Drks skrf. N:o 54 af den 8 mars (Stfs tryckta handl. N:o 10). — ⁴⁾ Stfs prot. den 5 april § 26. — ⁵⁾ 1889 års berättelse pg. 26.

egare att före sopningen af sina resp. gatuandelar befukta desamma till förhindrande af uppkomsten af för helsan skadligt damm; och i anledning häraf efter ärendets hänskjutande till Stadsfullmäktige på Drätselkammarens förslag åtskilliga åtgärder i hithörande syfte vidtagits¹⁾ samt bland annat sedan år 1890 uti stadens utgiftsförslag årligen ingått ett anslag af 3,000 mark för bevattning af stadens centralare gator, Parkgatan och chausséerna, äfven de i Brunnsparken, hade hufvudsaken uti Helsovårdsnämndens framställning emellertid lemnats tillsvidare beroende. Stadsfullmäktige funno sig derföre föranledda att uti skrifvelse till Magistraten för den 24 November 1891 anhålla, att Magistraten ville anmoda Drätselkammaren att taga under öfvervägande och till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande derom, huruvida icke sopningen af de torg och gatuandelar, som af staden renhållas, kunde åtminstone i de delar af staden, der trafiken är störst, verkställas sålunda, att gatorna vid torr väderlek före sopningen vattnades för att binda dammet samt om sådant icke kunde genomföras om möjligt redan under kommande sommar år 1892. Annan åtgärd torde Stadsfullmäktiges nyssanfönda uppdrag för Drätselkammaren emellertid tillsvidare icke hafva föranlett, än att den uti nämnda skrifvelse förutsatta gatsopningen efter försiggången befuktning blifvit införd endast vid renhållningen af stadens Salutorg.

Som det derföre ålåg Drätselkammaren att till Stadsfullmäktige ingå med något fullständigare förslag i det länge oafgjorda ärendet och numera någon verklig erfarenhet i saken ansågs förefinnas, upptog Drätselkammaren frågan till förnyad behandling samt föreslog²⁾ hos Stadsfullmäktige, efter att först hafva inhemtat yttrande från såväl Vattenlednings- som Byggnadskontoret och derefter till behandling af ett utskott, bestående af Drätselkammarens sekreterare samt ingenjörerna Hausen och Normén, lemnat ärendet:

att Stadsfullmäktige ville godkänna utskottets förslag att sopningen af in summa 76,000 qvadratmeter sådana gator och allmänna platser, hvilka enligt gällande polisordning böra sopas dagligen, och af sammanlagdt 120,000 qvadrat meter gator och öppna platser, dedär skola sopas blott två gånger i veckan, skulle vid torr väderlek verkställas först efter försiggången befuktning af desamma på stadens bekostnad samt genom Byggnadskontorets försorg;

¹⁾ 1890 års berättelse pg. 21. — ²⁾ Drks skrif. N:o 83 af den 20 april (Stfs tryckta handl. N:o 15).

att Drätselkammaren bemyndigades att oförtöfvadt gå i författning om anskaffande af härför erforderliga 3 stycken nya vattenvagnar, enhvar af 1 kubik meters rymd, samt att härför skulle af Fullmäktige anslås en summa af 3,900 mark;

att Drätselkammaren äfvenledes bemyndigades att i den mån nämnda materiel erhålles och saken i öfrigt hinner ordnas, införa det nya gatsopningssättet samt att härför under året använda ett belopp af högst 3,300 mark; samt

att Stadsfullmäktige ville hos stadens Magistrat anhålla om på den ankommande åtgärder för sådant tillägg i gällande polisordning, att privata gårdsegares och myndigheters gatsoppare skulle komma att fullgöra sopningen omedelbart efter respektive gators och gatuandelars första befuktning på morgonen.

Denna framställning godkändes ¹⁾ af Stadsfullmäktige, hvarjemte Fullmäktige beslöto, att till sista klämman göra sådant tillägg, att gårds-egare medgifves rätt att sjelfva låta verkställa befuktning och sopning af sina resp. gatuandelar tidigare, än den på stadens föranstaltande skeende befuktningen komme att ega rum.

Uti en till Magistraten stäld skrifvelse af den 24 Februari anför Jernvågsstyrelsen, att det enligt § 5 i det emellan bemälda styrelse och Helsingfors stad den 21 Januari 1892 afslutade kontraktet ²⁾, rörande öfverlåtande till statsjernvägarne af särskilda Helsingfors stad tillhöriga, för utvidgning af härvarande bangård erforderliga områden, bland annat åligger statsjernvägarne att låta genom den blifvande utfyllningen förlänga den genom Hagasunds område nylagda hufvudkloaken, samt att utfyllningsarbetena fortskridit så långt, att förlängningen af kloaken under året borde utföras, hvarjemte Jernvågsstyrelsen, med biläggande af en plan, utvisande den sträckning, som samma styrelse tänkt sig för den ifrågavarande kloaken, frågar huruvida och under hvilka vilkor Helsingfors stad, enär denna sträckning faller inom det område, som ännu icke afträds till statsjernvägarne, vore villig att för statsjernvägarne räkning utföra sagda arbete.

I anledning häraf föreslog ³⁾, med biläggande af en karta, hos Stadsfullmäktige Drätselkammaren, som emellertid låtit föranstalta syn å stället samt i saken meddelat sig med Jernvågsstyrelsen, hvarvid öfverenskom-

Utvidgning af
kloaken å villan
Hagasunds om-
råde.

¹⁾ Stfs prot. den 5 juni § 18. — ²⁾ 1892 års berättelse pg. 5. — ³⁾ Drks skrf. N:o 97 af den 1 juni.

mits om en sådan ändring i sträckningen för ifrågavarande kloak, att den skulle ledas genom jernvägens utfyllda plan till den yttre delen af Tölövik, der den borde utmynna ungefär halfvägs emellan strömöppningen i jernvägsbanken och Kajsaniemi strand;

att för ifrågavarande kloaks förlängning den å kartan med a—g betecknade sträckningen godkännes;

att denna kloakförlängning skall genom Jernvägsstyrelsens försorg och på statsjernvägarnes bekostnad men under stadens Byggnadskontors öfvervakande utföras i sten och cement för delen a—b och för öfriga delar tillsvidare af trä, hvilka sistnämnda delars underhåll skall åligga Jernvägsstyrelsen, intill dess äfven dessa delar kunnat af statsjernvägarne utföras i sten och cement;

att rengöringen af kloaken deremot blir en stadens skyldighet, hvarföre ock Jernvägsstyrelsen förbindes att för denna rengöring lemna stadens arbetspersonal nödigt tillträde till stationsområdet; samt

att Jernvägsstyrelsen befrias från fullgörandet af den bestämning i § 5 uti kontraktet af den 21 Januari 1892 emellan bemälda styrelse och staden, „att låta antingen genom ombyggnad förstora det nuvarande afloppet genom jernvägsbanken öfver Tölövik till minst dubbelt så stor vidd, det för närvarande har, eller ock genom densamma anlägga ytterligare ett aflopp“.

Sistsagda förslag om Jernvägsstyrelsens befrielse från förstorande på ett eller annat sätt af afloppet genom Tölöbank ansågs på den grund vara af rättvisa och billighet påkalladt, att statsjernvägarne genom utförande af ifrågavarande kloak uti en förändrad riktning åhvälfdes en icke obetydligt större kostnad, än i ofvan åberopade kontrakt blifvit förutsatt; att genom kloakens förändrade sträckning en af hufvudkällorna till vattnets i den inre delen af Tölövik förorenande skulle aflägsnas; samt att dessutom nyttan af vattencirkulationen till följd af en förstoring af det nuvarande afloppet genom jernvägsbanken eller utförande af ett nytt aflopp der föreföll mer än tvifvelaktig.

Denna Drätselkammarens framställning blef ock till alla delar af Stadsfullmäktige godkänd ¹⁾.

Nya arrendekon-
trakt med villa-
egarene i Her-
manstad och
Majstad.

Då de med arrendatorerne i Hermanstad I & II och Majstad af förre innehafvaren af Gumtäckt allodialsäteri upprättade kontrakten i åtskilliga punkter befunnits mindre lämpliga, sedan Helsingfors stad kommit

¹⁾ Stfs prot. den 5 juni § 13.

i besittning af säteriet, i det att kontrakten för arrendets bestånd äro in-tecknade i egendomen; att arrenderätten kan till tredje man utan stadens vidare hörande äfverlätas, hvarigenom Drätselkammaren alls icke blir i tillfälle att veta af hvem en viss arrendelott för hvarje tid besittes; att i kontrakten icke ingå några bestämmelser i syfte att förekomma eld-fara och sanitära vådor genom markens förorenande; och att uppbörd af arrendeumgälderna icke kan påbjudas att försiggå å stadens Drätselkontor, utan måste verkställas å ort och ställe m. m., hade Drätselkammaren under flere sammanträden till ompröfning förehaft frågan, huruvida möjlig-het ej kunde finnas att med helst större delen af arrendatorerne uppgöra nya, i någon mån modifierade kontrakt, så att åtminstone de värsta olä-genheterna uti nu bestående förhållanden blefve aflägsnade; och då Drät-selkammaren härvid kom till den mening, att en dylik möjlighet icke var helt och hållet utesluten, hemstälde ¹⁾ Drätselkammaren, att Fullmäktige ville såväl till efterrättelse fastställa nedanstående förslag till arrende-kontrakt för villalägenheterna i Hermanstad I & II och Majstad som ock bemyndiga Drätselkammaren att efterhand och i den mån sådant ske kan med nuvarande arrendatorer afsluta dylika nya arrendekontrakt.

Arrendekontrakt.

Helsingfors stad tillhöriga bostadstomten N:o — — i — — — kvar-teret af — — — å Gumtäckte allodialsäteri i Helsinge socken, hvilken tomt enligt deröfver upprättad karta och beskrifning innefattar — — — hektarer, upplåtes härmedelst till — — — på arrende för en tid af — — — år, räknadt från den — — — och således till — — — på följande vilkor:

1:o) Arrendatorn erlägger i årsarrende — — — mark, hvilket belopp från och med den — — — ökas till — — — mark samt från och med den — — — till — — — mark.

Arrendet inbetalas årligen vid pålysta uppbördsstämmor till Helsing-fors stadskassa med halfva beloppet under April och den andra hälften under Oktober månad.

2:o) Helsingfors stads Drätselkammare berättigas att staden till sä-kerhet för arrendets behöriga erläggande, utan arrendators vidare hörande, vinna in-teckning i besittningsrätten till den arrenderade tomten samt i eganderätten till derå uppförda byggnader.

3:o) Erforderliga hägnader emot angränsande bostadstomter åligger

¹⁾ Drks skrf. N:o 90 af den 10 maj. (Stfs tryckta handl. N:o 19.)

arrendatorn anlägga och behörigen vidmakthålla till hälften af begränsningen och bör stängsel kring tomtområdet i öfrigt, derest sådant af Drätselkammaren pröfvas nödigt, af arrendatorn ensam uppföras och underhållas.

4:o) Å bostadstomten får ej utan särskildt tillstånd af Drätselkammaren anläggas fabrik eller annan industriell inrättning, ej heller der inrymmas vårdshus, utskänkningsställe eller annan liknande inrättning, hvarigenom trefnaden för grannarne komme att störas; men må i öfrigt tomtten bebyggas efter arrendatorns godtfinnande, under iakttagande af de föreskrifter, som Drätselkammaren till förebyggande af eldfara finner nödigt bestämma, äfvensom att byggnad af trä ej uppföres på mindre afstånd än tre meter från bostadstomtens gräns. Arrendatorn eger vid arrendetidens utgång undanskaffa de å tomten befintliga hus och byggnader, såvida förlängning af arrendetiden ej kan utverkas.

5:o) Till förekommande af markens förorenande och deraf uppstående sanitära vådor skola exkrementer från människor eller djur äfvensom allt affall och spillvatten uppsamlas uti täta kärl eller behållare.

6:o) Mull, lera, sand eller andra jordarter få icke från tomten afföras, ej heller å tomten förefintliga träd afverkas, der sådant ej för byggnadsföretag erfordras; deremot må sten och berg af arrendatorn efter behörig anmälan och anvisning för afforsling sprängas.

7:o) Arrendatorn är berättigad att arrendet på annan person öfverlåta, efter derom skedd anmälan hos Drätselkammaren.

8:o) Försummar arrendatorn att å utsatt tid erlægga den bestämda arrendesumman, eller öfverträder han öfriga för arrendet gällande vilkor, är kontraktet utan vidare upphäft och arrendatorn, om Drätselkammaren sådant påyrkar, skyldig att omedelbart återlämna tomten i stadens besittning.

Och vann förslaget Stadsfullmäktiges godkännande¹⁾.

Elektriska Belysnings Aktiebolagets anhållan att få bibehålla och utvidga stolpledningarna i staden.

I en till Drätselkammaren stäld skrifvelse af den 14 Mars hade Helsingfors Elektriska Belysnings Aktiebolag anhållit, att Drätselkammaren ville, med förordande af bifall, till Stadsfullmäktige frambefordra en nämnda skrifvelse närsluten ansökan, att bolaget, hvars tillstånd af den 10 Juni 1890 att å stadens gator och allmänna platser uppställa stolpledningar för levererande af elektrisk belysning skulle utgå den 1 påföljande Augusti, måtte få detta tillstånd förlängdt för ytterligare fyra år framåt.

¹⁾ Stfs prot. den 14 juni § 6.

Och förordade ¹⁾ Drätselkammaren, efter att i saken hafva hört Byggnadskontoret, bemälda ansökan, under vilkor likväl att bolaget underkastar sig att i alla af stolpledningarna betingade anordningar och försigtighets åtgärder följa de föreskrifter, som af vederbörande myndigheter äro eller varda meddelade. Ansökningen blef äfven af Stadsfullmäktige bifallen ²⁾.

Sedan Finländska Telegrafstyrelsen hos Magistraten, med afseende ä härvarande telegrafkontors den 1 Juni 1895 beramade flyttning till gården N:o 9 vid Norra Magasinsgatan, anhållit om tillstånd att föra telegrafledningarna längs Fabians- och Regeringsgatorna till hörnet af Fabians- och Norra Magasinsgatorna, längs östra sidan af förstnämnda gata, samt längs Norra Magasinsgatan till telegrafkontorets blifvande lokal, bebeslöto ³⁾ Stadsfullmäktige, till hvilka Magistraten hänskjutit ärendet, efter Drätselkammarens hörande och på dess förslag ⁴⁾, att för sin del bifalla till ansökningen, om blott vid telegrafledningens flyttning iakttages, att stolparna uppställas i linie med trottoirkantstenen, icke närmare gathörn än 3,5 m och ej heller framför portar, hufvudtrappor eller butikdörrar.

I en till Kejsleriga Senaten ingifven skrift hade Konsuln Gösta Sundman anfört att, då genom nådigt bref af den 2 oktober 1884 tillstånd meddelats att uppföra ständerhuset å den till byggnadsplats icke afsedda östra delen af Ulrikasborgsbergen, hade samtidigt den för staden den 9 april 1875 fastställda plan ändrats derhän, att magasin stomterna öster om Badhusvägen invid Södra hamnen, hvilka bort lemna rum för en öppen plats, fått bibehållas på vilkor bland annat, att de å tomterna befintliga, delvis i förfallet skick varande magasinerna skulle inom tio år derefter ombyggas af sten med fasader åt hamnen och gatan samt med ingångar endast från sjösidan. Sedermera hade dock såsom känt, förslaget att uppföra ständerhuset å Ulrikasborgsbergen fått förfalla, och vore det därför tvifvelaktigt, huruvida 1884 års reskript eller stadsplanen af år 1875 skulle under de förändrade omständigheterna gälla. I såväl det ena som andra fallet föreläge emellertid nödvändigheten för staden att exproprieras ifrågavarande magasin. Då likväl Konsuln Sundman, som egde magasin fastigheterna 9, 10, 11 och 12 vid Badhusgatan, lede ett känbart förfång genom de sålunda oordnade förhållandena, intill dess expropriationen skedde, så hade Sundman i underdånighet anhållit, att antingen reskriptet måtte sålunda förklaras, att ombyggnaden af magasinerna vid Badhus-

Tillstånd att föra telegrafledning längs Fabians-, Regerings och Norra Magasinsgatan.

Ansökan om stadens förpligtande att inlösa särskilda magasin stomter vid Vestra kajen.

¹⁾ Drks skrf. N:o 75 af den 5 april. — ²⁾ Stfs prot. den 12 april § 4. — ³⁾ D:o d:o den 23 okt. § 9. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 179 af den 11 okt.

gatan åläge Helsingfors kommun och att expropriationen af de till ombyggnad afsedda fastigheterna omedelbarligen skulle vidtaga, utan något för egarenes ekonomiska intressen förderfligt dröjsmål, eller ock i nåder förordnas, att stadsplanen af år 1875, i anseende till uteblifvandet af den i 1884 års reskript förutsatta placeringen af ständerhuset, åter skulle träda i kraft och den deraf föranledda expropriationen af ifrågavarande magasin likaså omedelbarligen försiggå.

Stadsfullmäktige, hvilkas yttrande af Kejserliga Senaten infordrats, öfverlämnade ärendet till utlåtande af Drätselkammaren, som yttrade sig, att Kammaren för sin del funne staden icke kunna åhvälfvas skyldigheten att exproprieras magasinerna. När Stadsfullmäktige i tiden ansökt att magasinestomterna vid Badhusgatan finge i sådan egenskap bibehållas, gjordes dervid icke framställning om ombyggnad af de å tomterna uppförda trämagasinen, och då i omordade reskript bestämning inryckts derom, att dessa magasin borde inom en viss tid ersättas genom nya af sten, så vore sagda föreskrift att likställas med de i byggnadsordningar ofta förekommande stadganden, genom hvilka hela stadsdelar, från att hafva fått bebyggas med trähus, underkastades vilkoret att framdeles bebyggas med hus af sten. Men ännu aldrig hade någon stad i dylikt fall ålagts att inlösa privata tomter, af hvilka den icke hade behof. Drätselkammaren föreslog¹⁾ därför att Fullmäktige ville motsätta sig inlösen af de ifrågavarande magasinerna.

För ärendets vidare beredning tillsatte Stadsfullmäktige²⁾ ett särskildt utskott, hvilket icke omfattade Drätselkammarens ofvan anförda åsigt uti frågan, utan tvärtom ansåg staden icke kunna undandraga sig att ersätta tomtegarne den skada, som dem skulle förorsakas, i händelse magasinerna vid Magasinskajen inom bestämd tidpunkt måste undanskaffas, för så vidt icke magasinerna tilläfväntys befunnes vara i det förfallna skick, att påbud om deras omedelbara nedrivande af vederbörande myndighet utan någon stadens mellankomst kunde meddelas. Men skulle det enligt utskottets mening vid tidpunkten för hamnbanans utsträckande till Skatudden och der planerade magasinestomters upplåtande till bebyggande komma att ligga uti magasinsegarenes eget intresse att sjelfmant skrida till ombyggande af magasinerna, för att sålunda bättre kunna tillgodogöra sig tomternas utmärkta läge invid hamnbanan. Infördes dessutom i den nya byggnadsordningen föreskrift om, att magasinerna, när de nybyggas,

¹⁾ Drks skrf. N:o 142 af den 26 juli. — ²⁾ Stfs prot. den 21 aug. § 29.

böra uppföras af sten, hvilken bestämning icke medför någon ersättnings-skyldighet för staden, så borde derigenom tillräcklig garanti vara vunnin för att afsikten med reskriptets bestämning uti nu ifrågavarande afseende med ett uppskof af allenast några år, utan kostnad för staden, blir för-verkligadt.

Utskottets förslag ¹⁾ utmynnar också derföre deri, att Stadfullmäktige ville ingå med underdånig hemställan om sådan ändring af föreskrifterna i nådiga reskriptet af den 2 Oktober 1884, att tidsbestämningen för ma-gasinernas ombyggande af sten bortföle, samt i sammanhang dermed om intagande af ett sådant tillägg till stadens nya byggnadsordning, hvar-igenom 30 § i densamma skulle komma att lyda:

§ 30. Tomt i stadens inre får bebyggas endast med hus af brand-fritt ämne; de i 31 § omordade byggnader dock undantagna.

Till stadens inre räknas samtliga — — — Malmbrinken.

Enahanda föreskrift gäller magasin stomterna i sjunde stadsdelen.

Å de tomter — — — trä.

Det var dock icke utskottets mening att berörda framställning skulle ske i sammanhang med det förklaring afgafs i anledning af Konsuln Sund-mans yrkande på expropriation af magasin. Vidkommande sagda yr-kande borde Fullmäktige kunna inskränka sig till att, jemte anmälan om den ansökning beträffande anstånd med tillämpning af 1884 års reskript, som utskottet förordnat, framhålla, att frågan derom, huruvida genomfö-randet af bestämningen om magasinernas ombyggnad påkallar tomternas inlösande af staden eller utgifvande af skadeersättning åt tomtegarne, beror på pröfning af laga domstol, hvarför och enär möjlighet dessutom föreligger att magasinerna såsom förfallna kunde utdömas, ärendet icke omedelbart torde kunna till behandling af Kejsrerliga senaten upptagas.

Vid utskotts betänkandets föredragning hos Stadsfullmäktige godkän-des ²⁾ efter omröstning betänkandets klämmar, men förkastades dess mo-tivering, hvarföre ock för redigerandet såväl af förslag till förklaring i anledning af Konsul Sundmans ansökan som till underdånig hemställan angående magasinens öster om Badhusgatan bibehållande tillsvidare till-sattes ett nytt utskott. Detta utskotts förslag ³⁾ godkändes ⁴⁾ till alla delar af Stadsfullmäktige och omfattar det speciellt beträffande frågan om ex-propiation af magasin stomterna den åsigt, att det, medan 1875 års stads-

1) Stfs tryckta handl. N:o 25. — 2) Stfs prot. den 6 nov. § 12. — 3) Stfs tryckta handl. N:o 31. — 4) Stfs prot. den 11 dec. § 12.

plan var gällande, ålåg staden, som genom sina myndigheter låtit utarbete och utverkat fastställelse å stadsplanen, att i sinom tid vidtaga och beko-
sta de åtgärder, som erfordrades för planens genomförande. Då magasin-
tomterna enligt planen skulle försvinna, var det altså stadens skyldighet
att, derest icke annan öfverenskommelse med magasinsegarene kunde träf-
fas, genom expropriation förvärfva sig tomterna och utgifva deraf förän-
ledd ersättning åt tomteägarene. Men när sedermera genom oftanämnda
nådiga reskript stadsplanen för denna del af staden ändrades, inträdde
för staden förpligtelsen att, i enlighet med hvad staden uti sin ansökan
om de öster om Badhusgatan belägna magasinptomternas bibehållande
sjelfmant erbjudit sig, utvidga Badhusgatan till sextio fots bredd samt
att för detta ändamål inlösa och undanskaffa de vester om sagda gata
befintliga magasinerna. Dock när de nu ifrågavarande magasinptomterna
dervid, oförändrade enligt förut gällande stadsplan, bibehöllos, upphörde
samtidigt för kommunen skyldigheten att expropria dessa tomter.

Fordran på ex-
propriation
af gården N:o 12
vid Docksgatan.

Hos Stadsfullmäktige hade uti skrifvelse af den 29 Oktober egaren
af gården N:o 12 vid Docksgatan, Pastor L. Bengelsdorff, under förme-
nande att gården genom anläggningen af hamnbanan, som är inskuren
i nämnda gata till ett djup af ungefär tre fot, blifvit beröfvad den goda
kommunikation, densamma förut egde till Sandviks torget och hamnen,
yrkat att åtgärd ofördröjligen måtte vidtagas för exproprierande af nödig
mark för utvidgande af Docksgatan på den sida om hamnbanan, å hvil-
ken hans tomt är belägen, eventuelt inlösande af hela tomten. På grund
af den utredning, som ingick uti ett Drätselkammarens, ansökan åtföljande
protokoll beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige emellertid förklara ansöknigen icke
påkalla någon åtgärd från Fullmäktiges sida.

Anhållan om er-
sättning för går-
den N:o 35 vid
Båtsmansgatan
genom hamnba-
nan åstadkomna
olägenheter.

Redan förlidet år hade egaren af gården N:o 35 vid Båtsmansgatan,
Albert Hagman till Stadsfullmäktige inlemnad en skrift, hvori han, under
förmenande att stadsstyrelsen skulle försålt tomterna i trakten af Docksga-
tatan, hvarest sagda gård var belägen, utan att köparene gjorts uppmärk-
samma på de olägenheter, som hamnbanan genom dess ledande utmed
Docksgatan komme att förorsaka, anhållit att blifva ersatt för den förlust,
som i följd af anförda förhållande redan tillskyndats och i framtiden
komme att drabba honom, samt att dessutom sydvestra sidan af Docksga-
tatan skulle öppnas för all slags trafik till Sandviken. Denna ansökan
blef emellertid på grund af Drätselkammarens deröfver infortrade och

¹⁾ Stfs prot. den 27 nov. § 10 och 11 dec. § 7.

afgifna ¹⁾, afstyrkande utlåtande såsom obefogad af Stadsfullmäktige förkastad ²⁾).

På den grund att åtskilliga utaf förre egaren till Gumtäckt säteri utarrenderade villalotter uti egendomen underlydande bostadskomplexerna Hermanstad och Majstad stå obebyggda, och arrendatorerna af dessa tomter antingen äro obefintliga eller sådana fattiga personer, som hvarken kunna bebygga tomterna eller erlægga de årliga arrendeafgifterna, hvarföre de ock anhållit att tomterna måtte af staden återtagas, samt att staden för behörig betalning af arrendeafgälderna icke innehar annan säkerhet än in-teckning uti arrenderätten till dessa obebyggda tomter, anhöll ³⁾ Drätselkammaren, på det Kammaren skulle kunna befrias från att utskrifva debetsedlar på arrendatorer, om hvilka redan på förhand var känt, att någon liqvid af dem icke kan undfås, samt undslippa att efter en mängd fruktlösa omgångar ändock slutligen afkorta samma debetsedlars belopp, att af Fullmäktige en gång för alla bemyndigas att pröfva och besluta angående återtagande till staden af obebyggda tomter i Hermanstad I & II och Majstad. Och funno Stadsfullmäktige skäl godkänna ⁴⁾ denna framställning.

Med afseende å rådande ogynsamma affärsförhållanden, hvilka för närvarande gjorde det omöjligt att fullfölja den fabriksanläggning, som Ingenjören R. Huber planlagt, då han år 1892 af staden tillhandlade sig fabrikstomten N:o 20 vid Petersgatan i kvarteret N:o 183 i 7:de stadsdelen, och då Stadsfullmäktige dessutom vid den 16 Maj 1893 hållet sammanträde beslutit att till förnyad pröfning upptaga frågan, huruvida det i gällande stadsplan till fabrikstomter afsedda område uti 7:de stadsdelen borde fortfarande, till den del detsamma ännu är odisponerad, helt och hållet eller delvis såsom fabriksområde bibehållas, hvarföre Fullmäktige icke heller funnit skäl för sagda område till fastställande föreslå någon byggnadsordning, hade Ingenjören Huber hos Drätselkammaren anhållit att mot återbekommande af redan erlagd amortering af köpeskillingen för tomten få till staden återlemna ifrågavarande tomt; och hemstälde ⁵⁾ Drätselkammaren på anförda skäl hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att, för den händelse Ingenjören Huber afstod från all fordran på redan verkställd inbetalning å skuldsedeln af den 21 Januari 1892, för stadens räkning återtaga ifrågavarande tomt och för öfrigt annullera alla emellan

¹⁾ Drks skrf. N:o 231 af den 29 nov. — ²⁾ Stfs prot. den 11 dec. § 8. — ³⁾ Drks skrf. N:o 195 af den 8 nov. ⁴⁾ Stsf prot. den 27 nov. § 17. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 81 af den 20 april.

staden och Ingeniören Huber i anledning af denna tomts försäljning uppkomma fordringar och ingångna förbindelser.

Stadsfullmäktige afböjde ¹⁾ emellertid Drätselkammarens framställning, emedan enligt Fullmäktiges mening upphäfvande af ett redan afslutadt fastighetsköp icke kunde ega rum i det fall, hvarom nu var fråga, och tomtens återgång till staden ej skulle kunna lagligen åvägbringas annorlunda, än genom att staden återköpte tomten af Ingeniören Huber.

Anhållan om tillstånd att anlägga en landningsbrygga i Majstad.

Sedan Kommerserådet Edlund jemte ett par tiotal villaägare uti Hermanstad och Majstad, under förmälan att de vore sinnade att för framtiden under seglationstiden underhålla regelbunden ångbåtskommunikation emellan Helsingfors och Gammelstaden, med anlöpande af villaområdena Hermanstad och Majstad samt Arabia, anhållit hos Drätselkammaren om tillstånd att på sin bekostnad få bygga en för ändamålet behöflig ångbåtsbrygga på en odisponerad, å en bilagd karta närmare angifven plats emellan fiskaren Liljebergs och f. d. Suominens villatomter i Majstad, hemstälde ²⁾ Drätselkammaren, efter att i frågan hafva hört Hamnkotoret, hos Stadsfullmäktige om bifall till ansökningen, likväl med det förbehåll, att bryggan i framtiden skall undanskaffas, då, för tillgodoseende af något stadens intresse, fordran derom af vederbörande uppställes. Och blef denna framställning af Stadsfullmäktige godkänd ³⁾.

Budgeten för år 1895.

I sammanhang med fastställande af utgiftsstaten för nästföljande år 1895 beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige efter vanligheten till utförande af särskilda allmänna arbeten, af hvilka här må anföras följande.

Nya vattenlednings filtera.

Enär för fullbordande af vattenlednings filtera i Gammelstaden ännu erfordrades 130,000 mark samt tidigare af Stadsfullmäktige såsom förskott å 1895 års utgiftsstat anvisats ⁵⁾ 16,000 mark, upptogs ⁶⁾ nu i budgeten för ifrågavarande ändamål 146,000 mark.

Nyläggning af vattenledningen under en del af Vilhelmsgatan.

Vattenledning från gården N:o 17 vid Högbergsgatan till Röddäldsgatan.

Vattenledning till Hermanstad.

För förstärkning och utsträckning af vattenledningsnätet upptogs ⁶⁾ i utgiftsförslaget för 1895: för nyläggning af vattenledningen under Vilhelmsgatan från Mikaelsgatan till adress N:o 11 1,450 mark; för vattenledning från gården N:o 17 vid Högbergsgatan till Röddäldsgatan 6,100 mark; samt för vattenledning till Hermanstad 23,300 mark.

Efter det en mängd arrendatorer uti Hermanstad I, under förmälan

¹⁾ Stfs prot. den 5 juni § 12. ²⁾ Drks skrf. N:o 41 af den 15 feb. ³⁾ Stfs prot. den 8 mars § 17. ⁴⁾ Drks skrf. N:o 185 af den 25 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 28) Stfs tryckta handl. N:ris 29, 34 och 37. ⁵⁾ Se pg. 26. ⁶⁾ Stfs prot. den 23 dec. § 3 (Stfs tryckta handl. N:o 28 pg. 12).

att vattenbristen derstädes vore mycket stor, sedan genom Helsovårdsnämndens försorg de flesta brunnar blifvit stängda, emedan vattnet uti desamma förklarats för helsan skadligt, hos Drätselkammaren uti skrifvelse af den 6 Mars anhållit, att några vattenposter blefve på platsen inrättade, uppdrog Drätselkammaren åt Vattenledningskontoret att uppgöra förslag till härför erforderlig vattenledning. Dylika förslag till icke mindre antal än fyra och till resp. 12,500; 21,100; 31,700 och 24,900 marks kostnad uppgjordes ock efterhand af Vattenledningskontoret samt ytterligare, med afseende å redan på platsen befintliga kloaker eller erforderliga nya sådana, de der i sammanhang med utförande af vattenledningen kunde med ringa kostnad anläggas, i samråd med Byggnadskontoret ett femte förslag, uppgående i kostnad till ofvan anförda 23,300 mark. Enligt detta projekt skulle vattenledningen utsträckas ända till villastadens torg, hvarest den hufvudsakliga vattenförsäljningsposten skulle förläggas, och som rörledningen i detta fall komme att delvis läggas uti ett förefintligt öppet dike, var afsigten att med detsamma förvandla detta ytterst osnygga och osunda dike till ett täckt aflopp, som på kortaste väg skulle fortsättas ända till vikstranden. Genom detta vattenlednings- och kloakarbete, af hvilka det sistnämnda skulle bestridas med motsedda besparingar uti anslaget för kanaler och afloppsdiken under åren 1894 och 1895, för den händelse att detta anslag äfven för det senare året hölls vid vanligt belopp eller omkring 6,000 mark, trodde Drätselkammaren att de värsta hygieniska missförhållandena i Hermanstad I blefve på ett effektivt sätt afhjälpta.

Anslagen å resp. 8,000 och 2,000 mark uti 1894 års budget för in-
 köp af vattenmätare och brandposters förseende med vattenaflopp min-
 skades ¹⁾ för år 1895 med hänsyn till det sannolika behovet till resp.
 5,000 och 500 mark. Deremot intogs i budgeten för anläggning af 2:ne
 vattenvärmningsstationer för brandposternas skötsel under vintertid 800
 mark.

På grund af Vattenledningskontorets förslag ²⁾ beviljades äfven ett
 anslag af 400 mark för rensning af vattenledningsröret under Michaels-
 gatan emellan Vilhelms- och Alexandersgatorna. Då en stor del af de
 vattenledningsrör, hvilka bolaget Neptun nedlagt, äro oasfalterade, hafva
 starka rostbildningar uti desamma uppkommit, de der icke kunna aflägs-
 nas genom spolning, och som rören härigenom icke allenast småningom

Diverse mindre
 arbeten vid vat-
 tenledningen.

Rensning af
 vattenlednings-
 röret under Mi-
 chaelsgatan.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 28 pg. 28—29. ²⁾ D:o d:o d:o pg. 29.

förstöras utan äfven deras förmåga att leda vatten i följd af inträngd genomskärningsarea och ökad skroflighet i hög grad minskas, böra dessa rör förr eller senare renskrapas och eventuellt invändigt cementeras; och ville Vattenledningskontoret, innan mera omfattande förslag i samma syfte gjordes, vinna någon erfarenhet beträffande kostnaderna för dylika arbeten.

Remont af Kaj-
saniemi värds-
husbyggnader.

Då vid en af stadsingeniören verkställd besigtning å byggnaderna för Kajsaniemi värds- och hus, hvarför det gamla arrendet utgick med September månad, af sådana reparationer, som kontraktens enligt åligga staden, hufvudbyggnaden och sjöpaviljongen befunnits ¹⁾ erfordra yttre målning samt delvis remont af golf, inre tak och eldstäder, samt iskällaren fullkomlig ombyggnad, upptogs ²⁾ i budgeten för dessa arbeten in summa 2,500 mark.

Ändring af in-
gångarna till
Saluhallen.

För undvikande af såväl säljare som köpare störande drag uti stadens saluhall äfvensom af der till försäljning hållna matvarors förorenande med damm, snö och slask, om hvilka olägenheter afhjelpande äfven innehafvarene af försäljningsstånd anhållit, upptogs ³⁾ af Drätselkammaren i budgetförslaget och bifölls ⁴⁾ af Stadsfullmäktige ett anslag å 3,000 mark. Härmed afsågs enligt ett från Byggnadskontoret införskaffat förslag i ärendet, en sådan ändring i hallens inredning, att de dörrar i husets gafvel, som svara emot gångarna, skulle stängas och tillträde till hallen beredas genom de på midten af husgafvarna befintliga mindre rum, hvilka härtills använts till kontor för vakten och uppvärmning af vatten m. m., genom att ifrån desamma öppnades dörrar till hvardera sidogången. Uti ett hörn af saluhallens mittparti skulle inrättas nödigt rum för vattenvärmning.

Inredning af
kassahalf i
Drätselkamma-
rens lokal.

Då sådana till Drätselkammaren hörande handlingar: kontrakt af hvarje slag, skuldsedlar och fastighetsböcker, m. m., de der ovilkorligen borde på brandfritt ställe bevaras, år för år och isynnerhet efter inköpet af Gumtäckte så tillväxt i omfång, att den del af dessa handlingar, hvilka nu hållas inneslutna i det enda brandfria kassaskåp, som finnes å Drätselkammaren, utgör endast en mindre anpart och de öfriga icke kunde inrymmas uti ett nytt lika stort kassaskåp, hvarför priset uppgick till mera än 1,000 mark, samt då dessutom Kammarens protokoll äro af knappt mindre vikt än dess värdehandlingar och derfor äfven borde

1) Stfs tryckta handl. N:o 28 pg. 14. 2) Stfs prot. den 28 dec. § 3. 3) Stfs. tryckta handl. N:o 28 pg. 15. 4) Stfs prot. den 28 dec. § 3.

brandfritt bevaras, i det en förstörelse af dem skulle uti stadens egna och en mängd enskilda personers affärer åstadkomma en oreda för flere decennier, var Drättselkammaren i ett oafvisligt behof af ett eldfast kassahvalf. Då ett sådant kunde med lätthet och för jemförelsevis ringa kostnad, eller 2,700 mark enligt ett af Arkitekten G. Nyström härför uppgjort förslag erhållas, genom att Inqvarteringsnämndens förrum, som gränsar till det tredje och innersta af de rum, hvilka disponeras af Drättselkammaren, med cirka halfannan meter minskades i bredd, dock så att i detta förrum befintlig eldstad icke rubbades, och på den härigenom vunna platsen uppfördes ett kassahvalf med ingång ifrån nyssnämnda rum uti Drättselkammarens lokal, tvekade ¹⁾ Kammararen icke att i budgetförslaget upptaga det härför erforderliga anslaget, hvilket äfven af Stadsfullmäktige bifölls ²⁾.

Af anslag för gatureglerings arbeten ingå uti 1895 års budget endast följande ³⁾:

för planering af Skepparbrinken	2,640	mark;
„ „ af Sjömansgatan framför tomt N:o 13	1,140	„
„ „ af östra hälften af Dalgatan och norra hälften af Aspnäsgatan	16,000	„

Regeringsarbeten.

Utom de vanliga anslagen till remont och underhåll af vägar och chaussér ingår ⁴⁾ i 1895 års budget för makadamisering af Östra chaussén från Broholmsgatan till spårvägsstallet andra hälften af den härför beräknade kostnaden med 13,600 mark samt för fortsättning af chaussén genom Djurgården från Östra till Vestra chaussén 4,000 mark, och afse hvardera dessa anslag komplettering af tidigare påbörjade, men ännu ej avslutade arbeten.

Remont och underhåll af vägar och chaussér.

På Byggnadskontorets förslag ⁵⁾ upptogs i budgetförslaget en post å 3,000 mark för remont af locket på den s. k. Långa bron, och yrkade Byggnadskontoret att nämnda brolock, hvilket är belagdt med ett, såsom det visat sig, ohållbart asfaltskikt, skulle beläggas med 1 ¹/₂ tums bräder, sedan asfalten aflägsnats, emedan en beläggning af bron med trækubb i asfalt skulle kräfva en kostnad af cirka 17,000 mark, hvilken summa ej vore värd att nedlägga på en detaljanordning å den redan åldriga bron.

Brolocket å Långa bron.

För kajarbetenas i Södra hamnen fullbordande i enlighet med Stads-

Anslag för kajarbetena i Södra hamnen.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 28 pg. 16. ²⁾ Stfs prot. den 28 dec. § 3. ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 28 pg. 17, N:o 34 pg. 7—8 och N:o 37 pg. 24. ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 37 pg. 25. ⁵⁾ Stfs tryckta handl. N:o 28 pg. 31.

fullmäktiges i saken fattade beslut¹⁾ erfordrades ännu en summa af 824,962 mark, hvilket belopp af Fullmäktige anslogs²⁾, och i sammanhang härmed beviljades ett tillskottsanslag för hamnbanan å 153,693 mark 25 penni. Till hamnbanabyggnaden hade nämligen åtgått³⁾, inclusive kajbyggnaden i Sandvikshamnen, 2,078,693 mark 25 penni, och hade till betäckande häraf använts:

Tillskottsanslag
för hamnbanan.

Statsverkets bidrag till hamnbanabyggnaden	Smk	1,550,000: —	
för kajbyggnaden i Sandviken uti 1894 års budget upptagna	„	375,000: —	
	Summa Smk	1,925,000: —	
brist	„	153,693: 25	
	Summa Smk	2,078,693: 25	

För fyllande af begge sistnämnda utgiftsposter, tillsammans 978,655 mark 25 penni funnos emellertid att tillgå⁴⁾

a) öfverskott å följande tidigare anslag för

Magasinskajen samt spår- m. fl. anläggningar derå:

år 1892	198,000: —	
år 1893	136,000: —	
år 1894	386,960: —	720,960: —
hvarå härintills blifvit användt	{ 282,238: 69 127,656: 09	409,894: 78
utgörande öfverskottet alltså	— —	311,065: 22

b) det olyftade beloppet af stadsbidraget för

hamnbanan	— —	250,000: —
Återstod att anvisas å 1892 års obligationslån	— —	417,590: 03
	Summa Smk	978,655: 25

Anslag till ytterligare remont af ballastbryggan i Sörnäs.

Utöfver hvad af Fullmäktige under året beviljats⁵⁾ för reparation af ballastbryggan i Sörnäs, anslogs⁶⁾ för samma ändamål vid budgetens för år 1895 votering ytterligare 3,500 mark, med hvilken summa bryggan i sin helhet blefve ombyggd.

Anslag för remont af Packhuskajen i Norra hamnen.

För ett annat, icke heller synnerligen produktivt kajarbete, nämligen remont af Packhuskajen i Norra hamnen, men hvilken remont dock icke kunde undvikas, beviljades för år 1895 10,000 mark. Såsom Byggnadskontoret närmare utlägger⁷⁾, är denna kaj stadd i fortgående förskjutning och rubbning, dragande till och med gatan och ett närliggande

¹⁾ Se pg. 4. ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 37 pg. 25. ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 30 pg. 21. ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 34 pg. 10. ⁵⁾ Se pg. 30. ⁶⁾ Stfs tryckta handl. N:o 37 pg. 25, och Bilaga till N:o 37. ⁷⁾ Stfs tryckta handl. N:o 28 pg. 32.

magasin med sig, och som densamma endast genom fullständig ombyggnad och ny grundning kan göras hållbar, kommer den ock för den jemförelsevis korta sträckan af blott 62 meter att medtaga en kostnad af ända till 40,000 mark. För att emellertid denna dryga kostnad måtte blifva mindre kännbar, föreslår Byggnadskontoret arbetets fördelning på en följd af fyra år och skulle de första 10,000 mark å detta remont-arbete nedläggas under nästkommande år. På det samma kaj för det behof, hvartill den nu användes, också måtte blifva något beqvämare, än nu är fallet, vore det meningen att vid dess ombyggnad inrätta deri ett fortlöpande trappsteg, hvarigenom kostnaden icke komme att nämnvärdt höjas.

Stadsträdgårdsmästaren hade för år 1895 begärt, bland annat, 10,000 mark för arbeten å Observatoriibergen och 4,000 mark för planerings- och planeringsarbeten i Brunnsparken. Beträffande förstnämnda arbeten anmärkes att planeringen af bergen borde, ju förr dess hellre, blifva slutförd, på det att platsen, som numera vore belägen inom stadens centrala del, finge ett med hufvudstadens värdighet och platsens i ögonen fallande läge mera öfverensstämmande utseende, än nu vore fallet. Vidare framhöll stadsträdgårdsmästaren, vidkommande anslaget för Brunnsparken, att den nordvestra delen af denna park vore i behof af planering och att särskildt vid hamnbanebyggnaden parkens längs banlinjen belägna del ganska illa ramponerats, hvarför, då banan numera vore färdig, äfven denna del borde ordnas i förhållande till det öfriga parkområdet, från hvilket den eljes komme att afsticka på ett föga behagligt sätt. Drätselkammaren hade likväl trott sig böra, i brist på tillgångar, nedsätta omordade anslag till hälften, hvarefter Magistraten, som ansett ifrågavarande anläggningar kunna utan olägenhet uppskjutas, velat, för att minska uttaxeringen, helt och hållet utesluta dem ur budgeten. Då emellertid Stadsfullmäktiges budgetsutskott sett sig kunna något höja den beräknade inkomsten för nästa år, hade utskottet, med afseende jemväl derå, att stadens utgifter för planeringar äfven eljes äro betydligt reducerade, trott sig böra föreslå ¹⁾ anslag för dessa arbeten i enlighet med Drätselkammarens framställning, hvarför utskottet för sin del hemställde att till Observatoriibergens planering blefve beviljade 5,000 mark samt till planerings- och planeringsarbeten i Brunnsparken 2,000 mark. Och godkändes ²⁾ detta utskottets förslag af Fullmäktige.

Anslag till Observatoriibergens planering samt till planerings- och planeringsarbeten i Brunnsparken.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 34 pg. 10. ²⁾ Stfs prot. den 28 dec. § 3.

Anslag till re-
mont och under-
håll af stadens
planteringar.

I enlighet med Drätselkammarens budgetsförslag ¹⁾ upptogs ²⁾ i 1895 års utgiftsstat följande anslag för stadens planteringar:

för underhåll af planteringar och trädskolor . . .	40,000	mark
„ d:o af hägnader	1,000	„
„ planeringsarbeten i Kajsaniemi	1,500	„
„ jordfyllning till Henriksesplanaden	1,200	„
„ inköp af soffor	500	„
„ inköp af träd och buskar	400	„

Summa 44,600 mark.

Renhållning af
stadens allmän-
na platser och
gatuandelar.

Beträffande *renhållningsväsendet* är endast att beakta, såväl att anslaget för bevattning af stadens centrala gator och torg, chaussérna och alléerna i Brunnsparken höjts från 3,000 till 6,500 mark, på grund af att desamma i enlighet med Stadsfullmäktiges derom under året fattade ³⁾ beslut framdeles samtidigt med sopningen äfven komma att bevattnas, som ock att renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar enligt Byggnadskontorets beräkningar och förslag nedsatts till 32,000 mark.

Rengöring af
stadens klapp-
bryggor.

För oftare återkommande och bättre rengöring af stadens klappbryggor, hvilket kan ske endast genom att flottorna uppdragas på land, hade slutligen posten: *diverse* under allmänna arbeten i budgeten höjts med 1,000 mark eller från 5,000 till 6,000.

Tillbyggnad vid
Norra brandsta-
tionen.

Hos Brandkommissionen hade Brandmästaren Gösta Wasenius anmält, att de vid Norra brandstationen befintliga uthus- och ekonomiebyggnaderna vore i ett högst bristfälligt skick, att stallet vore kallt, trångt och olämpligt beläget, äfvensom att logementet för manskapet borde göras rymligare. I anledning häraf uppdrog Brandkommissionen åt Brandmästaren Wasenius att låta uppgöra förslag till nödiga tillbyggnader å tomten; hvarefter Brandmästaren till Kommissionen inlemnade eskissritning och kostnadsförslag, slutande på 36,000 mark. Dessa handlingar hade Brandkommissionen, som för sin del godkänt eskissen, i skrifvelse af den 7 December insändt till Stadsfullmäktige, jemte det Kommissionen anhöll, att Fullmäktige ville i budgeten för 1895 upptaga anslag för tillbyggnaderna med 36,000 mark. På budgets utskottets förslag beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige anmoda Drätselkammaren att efter Brandkommissionens och Byggnadskontorets hörande, till Fullmäktige inkomma

1) Stfs tryckta handl. N:o 28 pg. 19. 2) Stfs tryckta handl. N:o 37 pg. 25—26. 3) Se pg. 33. 4) Stfs prot. den 28 dec. § 3.

med yttrande såväl beträffande möjligheten af att annorlunda disponera det å stationen förlagda manskapet som angående sjelfva byggnadsföretaget. Såsom synnerligen sentida väckt, kunde emellertid ärendet icke under året slutbehandlas.

b) *Ärenden beträffande stadens lösa egendom och penningväsen.*

På derom af Drätselkontoret väckt förslag hade Drätselkammaren vid den 9 Mars 1893 hållet sammanträde beslutit, att stadskassans bokslut skulle af Drätselkontoret efter böckernas afslutning omedelbart till tryck befordras. Derföre kunde 1893 års bokslut¹⁾, som i sammandrag har följande utseende:

Stadskassans
bokslut för år
1893.

„Utgifter:

Anslag enligt stat	<i>Tmf:</i> 3,853,999: 34	
Anslagen öfverskridna med	„ 201,285: 25	
Brist i beräknade inkomster	„ <u>201,475: 24</u>	4,256,759: 83

Inkomster:

Enligt stat	<i>Tmf:</i> 3,853,999: 34	
Utöfver d:o	„ 235,182: 06	
Besparing å anslag	„ <u>162,112: 99</u>	4,251,294: 39
<u>Årets resultat</u> <i>Tmf:</i>		5,465: 44

Tillägges härtill, på grund af den beslutna förändringen i stadens bokföring, under året som utgift observeradt saldo å tomtlösen m. m. *Tmf:* 897,089: 91

Med afdrag af behållningen från 1892, som, bestående i ogulden tomtlösen, icke till någon del var disponibel „ 98,040: 70 799,049: 21

Erhålles bokslutets saldo *Tmf:* 804,514: 65,“ vid sammanträde den 8 Mars meddelas Stadsfullmäktige, som emellertid bordlade²⁾ ärendet, intill dess berättelsen öfver revision af stadens räkenskaper för sagda år skulle komma under Fullmäktiges behandling.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 6. ²⁾ Stfs prot. den 8 mars § 18.

Revision af 1893
års räkenskaper
och inventering
af stadens lös-
egendom.

Ur den till Stadsfullmäktige genom Magistraten insända revisionsberättelsen ¹⁾ för år 1893 framgår bland annat följande:

att revisörerne, som på kallelse af Drätselkammaren sammanträdde den 20 Januari för val af ordförande och fördelning af arbetet, från och med den 23 i sagda månad till och med den 8 April varit sysselsatte med inventering af stadens löseegendom och derunder öfvertygat sig om förefintligheten af densamma, sådan den i häröfver förda inventariiböcker finnes upptagen, hvarföre ock revisörerne, med afseende å den omvårdnad, som i allmänhet egnats sagda egendom — synnerligast den å fattig- och materialgårdarna befintliga — funno skäl väl vitsorda det skick och den ordning, hvari densamma befann sig.

För framtida beaktande ansågo sig revisörerne dock föranlätne att beträffande ifrågavarande löseegendom anmärka:

att det parti af inemot 800 famnar barrved, som sedan några år tillbaka finnes upplagdt i Gammelstaden, snarast möjligt borde komma till användning, emedan detsamma — nu redan betydligt försämradt — antagligen i en snar framtid blir fullkomligt värdelöst;

att i folkskolornas inventarielängd förekommer för hvarje skola en summarisk post under rubrik „undervisningsmateriel“, hvars förefintlighet revisörerne, i saknad af specialförteckningar deröfver, icke kunnat konstatera, hvarföre revisörerne ock föreslå att, för aflägsnande af sådan olägenhet för framtiden, specialförteckningar, upptagande ej mindre under året tillkommen och under samma tid afförd än vid årsskiftet förefintlig undervisningsmateriel blefve af resp. folkskolors lärare eller lärarinnor förda; och kunde dessa förteckningar lämpligast förvaras uti för sagda materiel afsedda, i hvarje skollokal befintliga skåp, för att vid behof inventeringsmännen tillhandahållas; hvarjemte uti folkskolornas inventarielängd borde införas förrådet af beklädnadsmateriel samt färdiga kläder och skodon, afsedda för medellösa folkskoleelever, öfver hvilket förråd endast en af ekonomen uppgjord förteckning nu förevisats revisörerne; samt

att värdet af 4 st. 18 tums tackjernsrör såsom skadade och redan vid emottagandet kasserade ej bort i vattenledningens inventarielängd upptagas, men att derifrån deremot utlemnats ett i Gammelstaden upplagdt parti af omkring 1,000 hl. stenköl.

Hvad sedan beträffar granskningen af stadens räkenskaper och pen-

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 20.

ninge- förvaltning anföres, att densamma begynt, efter det revisorerne den 28 Februari inför Magistraten fått emottaga såväl Drätselkontorets som öfrige stadsmyndigheters böcker och redovisningar med till dem hörande verifikater; och hade härvid Drätselkontorets rörande stadens räkenskaper och bokslut för ifrågavarande år afgifna berättelse genomgått och, hvad sifferuppgifterna i dess samtliga tablåer vidkommer, befunnits fullt öfverensstämmande med bokföringen.

Vid genomgåendet af räkenskaperna för *stadens fattiggård* hade revisorerne icke kunnat undgå att fästa sin uppmärksamhet vid det år för år stegrade belopp, hvarmed budgeten, såsom af nedanstående tablå synes, blifvit öfverskriden:

	Enligt bud- geten.		Verklig kost- nad.		Budgeten öfverskriden.	
	Fmk.		Fmk.		Fmk.	
År 1889	146,180	—	145,994	76	—	—
„ 1890	172,360	—	184,829	21	12,469	21
„ 1891	190,100	—	222,292	76	32,192	76
„ 1892	206,580	—	250,275	59	43,695	59
„ 1893	235,140	—	273,314	72	38,174	72

Hvad särskildt sistlidna redogörelseår vidkommer, framgick ur räkenskaperna att, oaktadt fattiggården och arbetsinrättningen, tack vare en omtänksam ledning, icke behöft taga hela det för dem anslagna beloppet i anspråk och oaktadt utgifterna för sjuk- och dårdvård ganska betydligt öfverskjutit, hvad i budgeten kalkylerats, det opropotionerligt stora belopp af Fmk 38,174: 72, hvarmed budgeten öfverskridits, till största delen eller med 25,354 mark 74 penni faller på rubrikerna „ständiga“ och „tillfälliga understöd“.

Angående förvaltningen af *vattenledningen* sågo sig revisorerne, med afseende å dess materialförråd, som vid 1893 års utgång uppgick i värde till Fmk 176,459: 91, föranlätne att framhålla, hurusom detta förråd synes väl stort i förhållande till remontarbetena å stadens vattenledning, för hvilka detsamma tillkommit.

Vidare ansågo sig revisorerne böra fästa stadsstyrelsens uppmärksamhet på det stora omfång, vattenledningsvärkstadens arbeten för privata personer antagit. Då underhålls- och remontarbetena å stadens vattenledning under år 1893 uppgingo till Fmk 21,862: 43, utgöra vattenledningskontorets sjelfkostnader för privata anslutningar och andra privata

arbeten under sagda år Fmk 83,484:72. Ehuru väl staden härför uppburit Fmk 99,787:90, och dessa arbeten sålunda enligt böckerna lemnat en vinst på Fmk 16,303:18, anse revisorerne dock, att vinsten i sjelfva värket är obetydlig, om ens någon, alldenstund i vattenledningsvärkstadens sjelfkostnader icke ingå administrationskostnader, hyror, räntor å materialier i förråd m. m.

Angående *Auktionskammarens räkenskaper* för år 1893 anmärkes, att de i likhet med hvad fallet varit under alla föregående år, icke förelagts revisorerne till granskning, hvadan utlåtande om desamma icke kunnat ifrågakomma. Vid genomseende af tidigare revisionsberättelser hade revisorerne likväl erfarit, att anmärkning i enahanda syfte uttalats af revisorerne för granskningen af 1884 års räkenskaper, utan att densamma, såvidt dem var bekant, härintills haft önskad påföljd.

Uppbränning af inlösta kuponger till stadens lån.

Slutligen anmäla revisorerne, att de till åtlydnad af Stadsfullmäktiges i bref af den 30 Januari, genom Magistraten dem meddelade föreskrift från Drätselkontorets kassahalf uttagit och i sin närvaro låtit förbränna särskilda, vid tidigare revisioner förseglade konvolut, innehållande enligt påteckning under åren 1876—1884 inlösta kuponger till stadens vattenledningslån, äfvensom kuponger till nybyggnads- och regleringslänet, inlösta under åren 1882—1884.

Vid föredragning af denna revisionsberättelse hos Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ Fullmäktige dess remiss till ett af tre personer bestående särskildt utskott och att sammanträdet skulle för behandlingen af denna fråga ajourneras till instundande höst, hvarjemte handlingarna, som äfven innehöllo Fattigvårdsstyrelsens, Vattenledningskontorets och Auktionskammarens bemötande af de gjorda anmärkningarna, skulle till tryck befordras. Som det tillsatta utskottet emellertid icke under året inkom till Fullmäktige, blef frågan om ansvarsfrihet för stadens förvaltande myndigheter tillsvidare oafgjord.

Frågan om ansvarsfrihet för stadens förvaltande myndigheter.

Lån på längre återbetalningstid än två år.

Sedan hos Stadsfullmäktige föredragits Magistratens skrifvelse för den 31 Mars med Guvernörens i länet remiss af den 28 i samma månad, angående Stadsfullmäktige af Kejslerliga Senaten meddeladt bemyndigande att för liqviderandet af köpeskillingen för Gumtäckte egendom m. m. upptaga lån på längre återbetalningstid än två år, beslöto ²⁾ Fullmäktige att innehållet af Senatens beslut skulle Drätselkammaren delgifvas samt

¹⁾ Stfs prot. den 1 juni § 1. ²⁾ Stfs prot. den 5 april § 1.

handlingarna i ärendet återställas till Magistraten med åteckning om dagen, då Fullmäktige af beslutet erhållit del.

Enligt Stadsfullmäktiges tidigare i saken fattade beslut ¹⁾ ålog det Drätselkammaren att afgifva förslag beträffande såväl beloppet af partialförskrifningarna som räntefoten å lånet på 650,000 mark, och framställde ²⁾ Drätselkammaren derföre på de uti en skrifvelse till Stadsfullmäktige närmare angifna skäl:

att å ifrågavarande lån skulle utfärdas partialförskrifningar till ett antal af 26 stycken, en hvar lydande å 25,000 finska mark och löpande med 5 % årlig ränta, att halfårsvis utbetalas den 1 Juni och 1 December;

att tillsvidare och intill dess alla utelöpande partialförskrifningar tilläfväntas blifvit af staden till betalning uppsagda, två af dessa partialförskrifningar årligen inom Maj månad skola i närvaro af notarius publicus utlottas till inlösen den 1 påföljande December, efter hvilken sistnämnda termin all räntebetalning å sålunda utlottad förskrifning skall upphöra;

att staden förbehåller sig rätt att tre år efter den 1 instundande Juni efter behag uppsäga hela den oguldna delen af lånebeloppet till återbetalning sex månader efter uppsägningsdagen, efter hvilken tids förlopp all räntegodtgörelse upphör;

att kungörelse om utlottning eller uppsägning af partialförskrifningarna skall införas i landets officiella tidningar;

att åt Drätselkammaren uppdraga att föryttra nämnda partialförskrifningar antingen på en gång eller efterhand i mån af behof och till pris icke understigande parivärdet; samt

att med afseende å ärendets brådskande natur genast anse beslutet äfven vara justerade.

Och blef denna Drätselkammarens framställning af Stadsfullmäktige till alla delar oförändradt godkänd ³⁾.

Sedan Politieborgmästaren Öhman vid Sadsfullmäktiges sammanträde den 9 Januari anmält, att ett stort antal arbetare dagen förut hos honom anhållit om vidtagande af mått och steg till afhjelpande af den nød och arbetsbrist, som då i större utsträckning än under fjolåret vore i staden rådande, och med afseende å frågans synnerligen brådskande beskaffenhet

Åtgärder till afhjelpande af rådande arbetsbrist.

¹⁾ 1893 års berättelse pg. 69 och 70. ²⁾ Drks skrf. N:o 79 af den 20 april. ³⁾ Stfs prot. den 8 maj § 15.

hemställt, att Fullmäktige omedelbart ville upptaga densamma till behandling, beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige uppdraga åt dess beredningsutskott att i samråd med Drätselkammaren till nästa sammanträde inkomma med förslag till de åtgärder, hvilka i antydt hänseende påkallades, hvarhos Borgmästaren Öhman samtyckte att i denna samrådan deltaga.

Och kunde ordföranden vid Stadsfullmäktiges påföljande sammanträde anmäla ²⁾, att beredningsutskottet efter gemensamt sammanträde med Borgmästaren Öhman och Drätselkammaren ansett sig böra hos Fullmäktige föreslå att, utöfver det belopp af 6,000 mark, som fans disponibelt för stenbokningsarbeten, ett förskott af ända till 25,000 mark skulle ur stadskassan utbetalas för anordnande af enahanda arbeten, företrädesvis i Berghäll men äfven i andra delar af staden, dock under förutsättning att till ifrågavarande arbete skulle användas endast sådana personer, som härstädes hafva hemortsrätt, äfvensom att Drätselkammaren egde i sinom tid inkomma med förslag angående sättet för regleringen af oförmälda förskott. Förslaget blef enhälligt af Stadsfullmäktige godkänt och skulle skrivelser i ämnet aflåtas till Magistraten och Drätselkammaren utan afvaktan å protokollets justering.

Rätt till fritt vattentag för „Föreningen för välgörehetens ordnande“.

Då direktionen för *Föreningen för välgörehetens ordnande* anhållit om tillstånd att ifrån vattenposten vid Katolska kyrkan kostnadsfritt afhenta det för en provisorisk tvättanstalt i badhuset i Brunnsparken erforderliga vattnet och upplyst att afsigten med tvättanstalten vore att ifrån den 1 Februari till sommarens början bereda tillfälle för högst 10 medellösa qvinnor att under föreningens uppsigt verkställa tvätt åt enskilda personer mot betalning, hade Drätselkammaren, till underlättande af det behjärtansvärda ändamålet och då det sålunda förbrukade vattnet beräknats uppgå enligt gällande taxa till blott cirka 1 mark 20 penni per dag, bifallit till föreningens anhållan, under vilkor likväl att från föreningens sida noggrann kontroll utöfvades öfver att vattenätgången icke blefve större än oundgängligen nödvändigt, men ansåg sig Drätselkammaren förpligtad att härom hos Stadsfullmäktige anmäla ³⁾, hvilka icke heller hade något att anmärka ⁴⁾ emot denna Drätselkammarens åtgärd.

Anslag för den privata polikliniken i Helsingfors.

På framställning af Helsingfors stads hälsovårdsnämnden uti dess skrivelse N:o 9 af den 15 Januari och i stöd af deri anförda skäl, hvilka ådagalägga att den privata polikliniken i Helsingfors äfven efter det kommunala sjuk-

¹⁾ Stfs prot. den 9 jan. § 4. — ²⁾ Stfs prot. den 16 jan. § 1. — ³⁾ Drks skrf. N:o 21 af den 25 jan. — ⁴⁾ Stfs prot. den 30 jan. § 15.

husets utvidgning fortfarande borde upprätthållas till gagn för vida kretsar af stadens mindre bemedlade befolkning, beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige att anslaget för den privata polikliniken och dermed förbundna lasarettss-afdelningen, hvilket anslag i budgeten upptagits endast för årets förra hälft, skulle utgå för hela året och borde det erforderliga tillskottet 3,500 mark anvisas å anslaget för oförutsedda behof.

I sammanhang med Helsovårdsnämndens framställning ²⁾ af den 14 Mars, angående stadgar för kommunala sjukhuset, hade bemälda nämnd anhållit att, sedan de af Stadsfullmäktige utsedde ledamöterna i kommunala sjukhusets styrelse i anledning af utaf nämnden gjord förfrågan förklarar sig icke utan vidare befullmäktigande kunna skrida till anskaffande af sådana inventarier m. m., som till följd af sjukhusets utvidgning äro nödvändiga, af den orsak att läkaretjensterna vid sjukhuset ännu voro obesatta, sagde ledamöter af Fullmäktige bemyndigades att i antydt afseende vidtaga de åtgärder, som för sjukvårdens tillbörliga handhavande vid sjukhuset efter den 1 instundande Juli befinnas nödiga; och beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige godkänna nämnda anhållan.

Enär Helsovårdsnämnden, med afseende å den i Ryssland åter uppträdande kolerafarsoten, ansett ungefär enahanda åtgärder, som föregående sommar vidtagits, i och för skyddandet af Helsingfors stad emot en koleraepidemi, äfven detta år böra vidtagas och på den grund anmodat sundhetsinspektören att oförtöfvadt skrida till utförande af särskilda dermed i sammanhang stående arbeten, anhöll nämnden hos Stadsfullmäktige uti skrifvelse af den 5 Juli om beviljande för sagda ändamål af ett anslag, stort 20,000 mark, till hvilket belopp dessa kostnader för senaste år i det närmaste uppgingo; samt att, i händelse kolerafaran blefve mera öfverhängande eller denna farsot yppade sig i staden eller dess närmaste omgifningar, ett ytterligare anslag af likaledes 20,000 mark blefve för farsotens bekämpande ställdt till nämndens förfogande; och blef denna framställning af Stadsfullmäktige godkänd ⁴⁾.

På beredningsutskottets förslag beslöto ⁵⁾ Stadsfullmäktige bemyndiga utskottet att till Fullmäktiges kansli låta anskaffa såväl ett nytt skåp med särskilda fack för förvaring af kartor och planscher som ock ett större bord; och skulle kostnaderna härför påföras årets anslag för oförutsedda behof, i hvilket afseende anmälan om beloppet i sinom tid borde göras hos Stadsfullmäktige.

¹⁾ Sfs prot. den 30 jan. § 10. — ²⁾ Sfs tryckta handl. N:o 14. — ³⁾ Sfs prot. den 5 april § 19. — ⁴⁾ D:o d:o den 21 aug. § 11. — ⁵⁾ D:o d:o den 2 okt. § 14.

Bemyndigande att anskaffa särskilda inventarier till kommunala sjukhuset.

Anslag för bekämpande af kolerafarsoten.

Anslag till möbel för Stadsfullmäktiges kansli.

Anslag för aflö-
nande af en
biträdande
stadsfiskal

Stadsfiskalerna i Helsingfors hade uti en till Prokuratorn i Kejs. Senaten ingifven skrift, under förmälan hurusom brottmålen antal härstädes årligen ökats och Rådstufvurättens i staden sammanträden för behandling af dylika mål med inrättande af en fjerde afdelning vid Rådstufvurätten numera uppgingo till sex i veckan, och då stadsfiskalerna förutom andra tjenstegöromål hade att uppvakta jemväl vid Magistratens trenne sammanträden i veckan samt således vore urständsatta att på ett tillfredsställande sätt handhafva sina åligganden, anhållit om Prokuratorns embetsåtgärd derhän, att en biträdande stadsfiskal blefve tillförordnad, intilldess en ordinarie tredje stadsfiskalstjenst härstädes, hvarom fråga varit, kunde varda inrättad. Och hade i anledning deraf Prokuratorn uti skrifvelse till Guvernören i länet, hvilken skrifvelse tillstälts Magistraten, förordnat, att skyndsamt åtgärd blefve vidtagen uti anfördt syfte; samt öfverlemnade Magistraten på den grund i skrifvelse N:o 169 af den 24 Oktober till Fullmäktiges bepröfvande, huruvida icke Fullmäktige för aflönande tillsvidare af en biträdande stadsfiskal i Helsingfors, ville anslå ett månadligt arvode af 300 mark, att utgå från den 1 instundande December och för året påföras det till Stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda behof ställda anslag. Denna Magistratens framställning blef af Stadsfullmäktige bifallen ¹⁾).

Anslag till aflö-
nande af en t. f.
notarie vid Råd-
stufvurättens
provisoriska
fjerde afdelning.

Då Samfäldta Rådstufvurättens framställning angående förändringar beträffande Rådstufvurättens och Magistratens i Helsingfors sammansättning och verksamhet, hvarom längre fram skall närmare relateras, vid af Stadsfullmäktige den 5 Juni hållet sammanträde behandlades och ärendets definitiva afgörande härvid lemnades till hösten beroende, beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige emellertid, med föranledande af ett uti nämnda framställning ingående moment derom att, då den ifrågasatta organisationen af Rådstufvurättens fjerde afdelning antagligen icke kunde genomföras förr, än den nya strafflagen trädde i gällande kraft, men den provisoriska fjerde afdelningen från sagda tidpunkt blefve tvungen att sammanträda tre dagar i veckan för behandling af brottmål, Stadsfullmäktige ville för aflönande af en tienstförrättande notarie å sistnämnda afdelning från och med dagen för strafflagens trädande i kraft, intill dess sagda organisation kunde varda genomförd, bevilja ett anslag, beräknadt efter 2,400 mark för år, bifalla härtill; och skulle detta anslag utgå ur det i årets utgiftsstat till Stadsfullmäktiges förfogande ställda anslaget för oförutsedda behof.

¹⁾ Stfs prot. den 6 nov. § 5. — ²⁾ D:o d:o den 5 juni § 20.

Då stadens Poliskammare uti en till Drätselkammaren stäld skrift af den 18 Oktober anmält, att Poliskammarens till 2,500 mark i årets budget upptagna expenser, de der förnämligast användts till ersättning för renhållning och städning af polisinrättningens lokaler samt uppköp af stora qvantiteter papper för utgående expeditioner, journaler och blanketter, af hvilka sistnämnda erfordrades omkring 35 olika slag och för hvilka allenast tryckningskostnaden uppgår till 500 å 600 mark per år, icke förslå och förty anhållit om ett ytterligare anslag af 500 mark, hemstälde ¹⁾ Drätselkammaren, som för sin del ansåg Poliskammaren hafva anfört tillräckliga skäl för sin anhållan, att Stadsfullmäktige ville af de till Fullmäktiges disposition för oförutsedda behof upptagna medel bevilja Poliskammaren det begärda anslaget, hvilket äfven af Stadsfullmäktige bifölls ²⁾.

Tillskottsanslag
till Poliskamma-
rens expenser.

Genom Magistraten hade till Stadsfullmäktige inkommit en skrifvelse af den 12 Juni från Helsingfors Sömsällskap, som anhöll om ett understöd å 1,000 mark för beredande af möjlighet till gratis simning och simundervisning åt folkskoleelever och medellösa elever från elementär läroverken under sommaren; och beslöto ³⁾ Fullmäktige bevilja det begärda beloppet att utgå ur det i årets stat till Stadsfullmäktiges förfogande ställda anslaget för oförutsedda behof.

Anslag åt
Helsingfors
Sömsällskap.

Uti en genom Magistraten till Stadsfullmäktige inkommen skrift för den 8 November från bestyrelsen för Frivilliga brandkåren i staden hade bemälda bestyrelse anhållit, att för Frivilliga brandkåren måtte af stadens medel tilldelas för det löpande året 5,000 mark äfvensom uti förslaget för kommande års stat upptagas jemväl 5,000 mark. Såsom motiv härför anföres, att kårens tillgångar voro fullkomligt uttömda samt att derutöver obetalta räkningar och andra utgifter till omkring 1,500 mark för året ännu återstodo att liquidera, äfvensom att enligt ett bilagdt budgetsförslag vid utgången af år 1895 en brist af omkring 9,000 mark vore att emotse. I anledning häraf beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige att för år 1894 bevilja Frivilliga brandkåren ett understöd af 5,000 mark att utgå ur det till Fullmäktiges disposition ställda anslaget för oförutsedda behof samt i öfrigt öfverlemnna ärendet till budgetsutskottets beredning.

Bidrag till Fri-
villiga Brand-
kårens i Hel-
singfors under-
håll.

Sedan detta utskott hunnit handlägga ärendet och såsom sin åsigt anfört ⁵⁾ att, då en vägran från stadens sida att lemna kåren det äskade

¹⁾ Drks skrif. N:o 187 af den 25 okt. — ²⁾ Stfs prot. den 6 nov. § 8. — ³⁾ D:o d:o den 14 juni § 8. — ⁴⁾ D:o d:o den 11 dec. § 3. — ⁵⁾ Stfs tryckta handl. N:o 34. pg. 3.

understödet skulle sätta kårens tillvaro på spel, men stadens brandväsende för närvarande icke kunde undvara kåren, ansökningen borde bifallas, upptogo ¹⁾ Stadsfullmäktige såsom en tillfällig utgift under titel V af budgeten för 1895 ett anslag på 5,000 mark till understöd af Frivilliga brandkåren i Helsingfors.

Brist i anslaget
för fattigvår-
den.

Från Fattigvårdsstyrelsen hade inkommit till Stadsfullmäktige en skrifvelse af den 26 November, hvori sagda styrelse anmälte om otillräckligheten af några bland de för året fastställda anslag för bestridande af särskilda utgifter för fattigvården, utvisande en emotsedd brist af i rundt tal 40,000 mark och en beräknad tillgång af 32,500 mark, och förty anhåller om ett tillskott i anslaget till belopp af 4,800 mark.

Som beredningsutskottet emellertid funnit från tillgångarna böra afdragas inkomsten från arbetsinrättningen, 12,000 mark, hvilken summa var upptagen i budgeten bland stadens inkomster och icke särskildt kunde anvisas till fattigvården, samt det behöfliga tillskottet således rätteligen utgjorde 16,800 mark, beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige anmoda Drätselkammaren att utanordna det erforderliga tillskottsanslaget emot redovisning, hvarjemte Fattigvårdsstyrelsens skrifvelse skulle öfverlemnas till budgetutskottet, såsom ledning för bedömande af kostnaderna för fattigvården.

Fördelning af
Utskänknings-
och Utminuterings
aktiebolagens
vinstmedel
för år 1893.

Helsingfors Utskänknings- och Helsingfors Utminuterings aktiebolag hade till stadskassan inlevererat, det förra 45,541 mark 52 penni och det senare 36,411 mark 43 penni eller tillsammans 81,952 mark 95 penni, utgörande stadens andel i dessa bolags vinstmedel för år 1893. Som emellertid föregående år af 1892 års vinstmedel utaf Stadsfullmäktige anvisats 6,000 mark för mycket, hvilka borde godtgöras ³⁾ stadskassan ur 1893 års enahanda medel, samt Stadsfullmäktige af sistnämnda medel redan anslagit ⁴⁾ inalles 29,000 mark, nämligen till underhåll af arbetshuset för barn 5,000, till arbetshemmet för qvinnor 4,000 och till underhåll under året af anläggningarna å Högholmen och Fölisön 20,000 mark ⁵⁾, återstod numera att disponeras endast 46,952 mark 95 penni, hvilka på förslag ⁶⁾ af ett särskildt tillsatt utskott fördelades ⁷⁾ på följande sätt:

Bidrag till
Svenska teatern.

till svenska teaterns bestyrelse, för anordnande under innevarande spelår af 5 folkrepresentationer, 5,000 mark, att utgå med 1,000 mark för hvarje föreställning, med vilkor likväl att representationerna gifvas företrädesvis å sön- och helgdagar samt att biljettpreisen icke öfverstiga 75

¹⁾ Stfs prot. den 28 dec. § 3. — ²⁾ D:o d:o den 11 dec. § 14. — ³⁾ 1893 års berättelse pg. 44. — ⁴⁾ Stfs prot. den 29 dec. 1893 § 13. — ⁵⁾ Se pg. 20. — ⁶⁾ Stfs tryckta handl. N:o 24. — ⁷⁾ Stfs prot. den 18 sept. § 14.

penni för plats i andra radens fond- och 50 penni i dess sidologer, 25 penni på tredje raden och 50 % af vanliga biljettpriset för öfriga platser i salongen;

åt bestyrelsen för finska teatern för samma ändamål 4,000 mark, på enahanda villkor beträffande representationernas antal och anordning samt biljettprisen i öfrigt, utom att biljettpriset för plats i galleriet bestämmes till 25 penni;

Bidrag till Finska teatern.

åt aktiebolaget *Orkesterföreningen i Helsingfors* 5,000 mark att under tiden från den 1 Oktober 1894 till den 1 Maj 1895 utbetalas i månatliga rater mot skyldighet för bolaget att under sagda tid underhålla en god orkester af minst 34 man samt åtminstone en gång i månaden uti en för ändamålet lämplig lokal anordna folkkonserter emot en inträdesafgift af högst 25 penni, till hvilka konserter biljetterna böra försälas främst genom Helsingfors arbetareförening och föreningen *Arbetets vänner* samt de oförsälda vid ingången;

Bidrag till Orkesterföreningen i Helsingfors.

åt fröken H. Rothman 6,500 mark till underhåll af hennes folkbarnträdgård i Sörnäs;

Bidrag till folkbarnträdgården i Sörnäs.

åt fröken B. Hannén 6,000 mark till underhåll af hennes folkbarnträdgård vid Lappviksgatan;

Bidrag till folkbarnträdgården vid Lappviksgatan.

Och skulle vid dessa tvenne sistnämnda anslag fästas det villkor, att endast barn med hemortsrätt i Helsingfors finge i dessa barnträdgårdar intagas, hvarhos beslöts att en utaf Stadsfullmäktige utsedd direktion af tre personer egde hafva inseende öfver folkbarnträdgårdarnes skötsel;

åt Helsingfors arbetareförening 3,000 mark till föranstaltande af folkundervisningskurser och populära föredrag;

Bidrag åt Helsingfors arbetareförening.

åt föreningen *Arbetets vänner* 1,500 mark till bekostande af dess lärokurser och föredrag;

Bidrag åt föreningen Arbetets vänner.

åt *Mariaföreningen* 2,300 mark till underhåll af dess herberge för arbetssökande unga qvinnor;

Bidrag åt Mariaföreningen.

åt Fruntimmersföreningen 1,500 mark till underhåll af dess barnkrubba;

Bidrag till Fruntimmersföreningens barnkrubba.

åt Folkskoledirektionen 2,100 mark till bekostande under innevarande höst af en kurs i hushållningslära vid fortsättningsskolan för flickor; samt

Anslag åt Folkskoledirektionen för kurser i hushållningslära.

åt föreningen *Helsingfors Arbetshem och Nattherberge* 10,000 mark på samma villkor som föreningen senast beviljade 10,000 mark eller såsom räntefritt lån mot in-teckning i föreningens fastighet samt återbetalnings-skyldighet i händelse de villkor beträffande bland annat kontroll från stadens sida, hvilka framdeles komma att af Stadsfullmäktige fastställas,

Räntefritt lån åt föreningen Helsingfors Arbetshem och Nattherberge.

ej fullständigt iakttages; men borde föreningen före årets utgång styrka, att föreningen med tillhjälp af anslaget vore befriad från sin sväfvande skuld och kunde fortsätta med sin verksamhet; och egde Drätselkammaren pröfva, om villkoret uppfyllts eller ej; äfvensom

Anslag för planeringsarbetena å Observatoriibergen.

hvad af vinstmedlen blefve odisponerad, till fortsättande af arbetena å Observatoriibergen.

Slutligen beslöto Fullmäktige afböja de ansökningar om anslag ur vinstmedlen, som inlemnats af *Föreningen för lyttas bistånd*, bestyrelsen för *Turva*, komitén för anordnande af sommarkolonier för arbetande qvinnor, *Fängelsetföreningen*, *Finska Federationen* och hustru *Strandström*.

Afgifterna för sjukvård uti kommunala sjukhuset.

Vid behandlingen af årets budget hade Stadsfullmäktige bland annat beslutit anmoda Helsovårdsnämnden att till Fullmäktige inkomma med yttrande, huruvida icke beträffande afgifterna för sjukvården i kommunala sjukhuset kunde införas äfven en billigare afgiftskategori, förslagsvis 50 penni, och erforderlig stränghet i afgifternas utkräfvande i sådant fall iakttagas. På grund af Helsovårdsnämndens yttrande i dess skrifvelse för 21 Januari beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige emellertid godkänna Helsovårdsnämndens afstyrkande framställning. Helsovårdsnämnden upplyser nämligen i nämnda skrifvelse att afgifterna för i Helsingfors kommun inskrifna personer för närvarande vid kommunala sjukhuset erläggas enligt tvenne kategorier, 80 penni och 1 mark, samt att debiteringen efter dessa tvenne olika pris vållat hos patienterna missnöje, hvilket genom införande af en tredje prisbestämning naturligen ännu ytterligare skulle ökas, utan att någon fördel härmed vunnes; och syntes nämnden redan afgiften af 80 penni per dygn så låg, att ifrågasättas kunde, huruvida icke den person, för hvilken den blefve för mycket betungande, borde befrias från erläggande af all afgift.

Stadsläkarens aflöning.

Genom skrifvelse från Magistraten af den 17 februari underrättas Stadsfullmäktige, att Kejs. Senaten den 5 i samma månad godkänt Fullmäktiges beslut ²⁾ af den 24 Oktober 1893, hvarigenom med indragande af sundhetsinspektörsbefattningen inrättades en första och andra stadsläkaretjänst i Helsingfors, och bestämt de för dessa tjänster utgående löneförmåner; samt beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige att ifrågavarande skrifvelse skulle delgifvas Drätselkammaren och Helsovårdsnämnden.

¹⁾ Stfs. prot. den 13 febr. § 15. — ²⁾ 1893 års berättelse pg. 97. — ³⁾ Stfs prot. den 8 mars § 11.

Sedan Hamnkontoret hos Drätselkammaren gjort framställning om behöfligheten af några ordningsregler för begagnandet af den under uppförande varande duc d'Alben i Södra hamnen för kompassjustering och i sådant syfte föreslagit:

att duc d'Alben finge användas endast efter gjord anmälan å Hamnkontoret, som egde bestämma uti hvilken tur den må af hvarje fartyg anlitas; samt

att för begagnandet af hvarje Kronan eller enskilda tillhörande fartyg vid anmälan erläggas en afgift af 4 mark,

hemstälde hos Stadsfullmäktige Drätselkammaren ¹⁾, som omfattade Hamnkontorets åsigt i saken, att bemälda kontors ofvananförda förslag tillsvidare blefve gällande. På förslag af Stadsfullmäktiges beredningsutskott beslöto ²⁾ Fullmäktige emellertid, att duc d'Alben skulle upplåtas gratis, hvarjemte förordnades, att å Hamnkontoret skulle ankomma att, då flere fartyg samtidigt hade behof af densamma, bestämma ordningen, hvari den finge af fartygen anlitas.

Vid behandlingen af budgeten för redogörelseåret väcktes inom Magistraten och Stadsfullmäktige fråga om att nedbringa utgifterna för stadens folkskolor; och beslöto Fullmäktige i sådant afseende affordra Folkskoledirektionens yttrande derom, huruvida icke elevantalet i alla eller en del folkskolor kunde ökas till 50 å klassen. Tillika ifrågasattes, om barn från främmande kommuner vidare borde i stadens folkskolor intagas. Slutligen hade till Stadsfullmäktige inlemnats den 16 Januari en motion i syfte att göra undervisningen i folkskolorna kostnadsfri för alla elever från Helsingfors, och hade Fullmäktige infordrat Folkskoledirektionens utlåtande i anledning af motionen.

I skrifvelse af den 22 Februari ³⁾ hade Folkskoledirektionen afstyrkt ökning af elevantalet i nu bestående folkskoleklasser samt föreslagit att sagda antal icke heller i nyinrättade klasser blefve ökad utöfver 40. Att såsom regel utesluta barn från främmande kommuner från undervisningen i stadens folkskolor hade Folkskoledirektionen heller icke trott sig kunna förorda, dock borde, enligt direktionens förslag, vid anhållan om förhöjdt statsunderstöd för underhållet af folkskolorna särskildt framhållas de kostnader, Helsingfors kommun åsamkas för undervisning åt barn från andra kommuner. Slutligen hade Folkskoledirektionen såsom sin åsigt uttalat,

Elevavgifterna vid stadens folkskolor och elevernas antal per klass m. m.

¹⁾ Drks skrif. N:o 36 af den 15 feb. — ²⁾ Stfs prot. den 8 mars § 13. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 8.

att elevavgifterna i folkskolorna borde framgent bibehållas, jemte det direktionen tillika ansett önskvärdt vara, att direktionen af Fullmäktige särskildt bemyndigades att jemte skolråden söka motverka förhållandet, att skolavgifter till så lågt belopp inflyta.

För ärendets beredning hade af Stadsfullmäktige tillsats ¹⁾ ett särskildt utskott, som i alla väsendtliga delar omfattade ²⁾ Folkskoledirektionens åsigt i frågan. Vid ärendets föredragning hos Stadsfullmäktige gjorde sig emellertid en något afvikande åsigt gällande och beslöto ³⁾ Fullmäktige:

att frågan om att öka högsta antalet folkskoleelever per klass och att vägra barn från främmande kommuner tillträde till stadens folkskolor finge förfalla, men skulle folkskoleundervisningen förklaras kostnadsfri för alla barn med hemortsrätt i Helsingfors; samt

att Folkskoledirektionen skulle anmodas att till Fullmäktige inkomma med förslag till de ändringar i folkskolereglementet, som påkallades af Fullmäktiges beslut angående afskaffandet af elevavgifterna vid stadens folkskolor.

Ansökan om
förhöjning af
statsbidraget till
stadens folkskolor.

Sedan Stadsfullmäktige i skrifvelse af den 23 Oktober anmodat Folkskoledirektionen att i samråd med Drätselkammaren inkomma med de förberedande upplysningar och beräkningar, som erfordrades för att Fullmäktige kunde fatta beslut angående ansökning hos Regeringen om förhöjdt statsbidrag för stadens folkskolor, hade Folkskoledirektionen i skrifvelse af den 17 påföljande November meddelat, att direktionen tillställt Drätselkammaren alla å sak verkande upplysningar samt att direktionen i allo förenat sig om det förslag i ämnet, som af Kammaren framstälts i dess skrifvelse af den 25 förlidne Oktober, som åtföljt Kammarens förslag till budget för 1895 ⁴⁾.

Utom de af Drätselkammaren anförda motiver hade dock Direktionen velat till Stadsfullmäktiges beaktande ytterligare framhålla, att den föreslagna förhöjningen af statsbidraget åt kommunen så mycket mindre borde kunna förvägras som staden, i hvars folkskolor för närvarande 5,156 elever åtnjöto undervisning, redan i flere år uppburit ett jmförelsevis vida mindre statsbidrag, än andra städer åtnjutit, och nu senast blott af brist på för ändamålet disponibla medel tillagts ett mindre belopp, än staden på grund af sina utgifter för folkskolorna och deras elevantal kunnat erhålla.

¹⁾ Stfs prot. den 8 mars § 23. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 16. — ³⁾ Stfs prot. den 23 okt. § 13. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 28 pg. 22—23.

Berörda handlingar hade af Stadsfullmäktige öfverlemnats åt budgets-utskottet, jemte det åt utskottet uppdragits att till Fullmäktige inkomma med förslag till hemställan i ärendet. Till fullgörandet häraf hade utskottet utarbetat dyligt förslag ¹⁾, gående ut derpå att Stadsfullmäktige skulle i underdånighet anhålla:

det täckes Hans Kejs. Majestät i nåder tillägga Helsingfors stad från år 1895 såom bidrag till underhållet af dess folkskolor ett belopp, motsvarande 25 procent af 447,058 mark 3 penni, eller i afrundadt tal 111,000 mark för året.

Och blef detta förslag af Stadsfullmäktige godkänt ²⁾, hvarjemte Fullmäktige beslöto upptaga under hufvudtiteln VII å budgetens inkomstsida en post på 111,000 mark såsom statsbidrag till stadens folkskolor.

På ansökan af befälhafvaren och redaren C. A. Byström samt förord af Hamnkontoret och Drätselkammaren ³⁾ beviljade ⁴⁾ Stadsfullmäktige, att hamnpenningar för ångaren Ilmari, som var afsedd att under sommaren från den 1 Juni till den 1 September underhålla regelbundna, dagliga turer emellan Helsingfors och Lovisa samt från den 2 September till sena hösten hvarannan dag dermed fortsätta, skulle för hvarje resa uppbäras med 60 % rabatt af det enligt taxan för hamnafgifterna utgående beloppet af 20 penni per register ton.

Uti skrifvelsen N:o 66 af den 8 November anmälte Hälsovårdsnämnden hos Stadsfullmäktige att, sedan den nya anstalten för sinnessjuka vid stadens fattiggård numera vore färdig att för sitt ändamål upplåtas, nämnden ansett sig böra vidtaga åtgärd om beredande af läkarevård åt derstädes intagne sjuka och ville derföre föreslå, att Stadsfullmäktige måtte förordna docenten i psykiatri, Doktor Emil Hougberg, som dertill förklarar sig villig, att handhafva läkarevården vid nämnda anstalt intill den 1 Juni 1895 mot ett arvode af 200 mark i månaden samt med skyldighet att dagligen besöka anstalten. Hans ställning såsom anstaltens läkare skulle i öfrigt regleras af §§ 43—48 Cap. II i nämnda förordningen af den 28 Maj 1889 om vården af sinnessjuka; och påpekade nämnden tillika att till Doktor Hougbergs anställande vid nämnda befattning borde, såvida Stadsfullmäktige dertill besluta, enligt § 43 i nyssåberopade författning samtycke af Medicinalstyrelsen inhemtas.

Denna framställning godkände ⁵⁾ Fullmäktige och beslöto i anledning

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 36. — ²⁾ Stfs prot. den 28 dec. § 4. — ³⁾ Drks skrf. N:o 58 af den 15 mars. — ⁴⁾ Stfs prot. den 5 april § 15. — ⁵⁾ D:o d:o den 27 nov. § 19.

deraf anmoda Drätselkammaren att af det till Stadsfullmäktiges disposition för oförutsedda behof ställda anslag till Doktorn Hougberg utanordna ett belopp af 200 mark i månaden att utgå från den dag Hougberg med sin befattning vidtager, intill den 1 Juni 1895; samt

att om beslutet underrätta Magistraten med anhållan att Magistraten ville, jemlikt 43 § i ännämnda författning, utverka Medicinalstyrelsens samtycke till Doktor Hougbergs anställande tillsvidare såsom läkare vid ifågavarande dårvårdsanstalt; äfvensom

att vid nästa sammanträde tillsätta ett särskildt utskott, hvare medlemmar af såväl Helsovårdsnämnden som Fattigvårdstyrelsen skulle inväljas, med uppdrag att till Fullmäktige inkomma med förslag till reglemente för fattiggårdens sjukhus- och sinnessjukinrättning.

Fröken Emilia
Olivia Gustav-
sons donations-
fond.

Uti skrifvelse N:o 153 af den 31 Oktober anmälte Magistraten hos Fullmäktige, att Magistraten, sedan förra lärarinnan vid svenska fruntimmersskolan härstädes Fröken Emilia Olivia Gustavson, som med döden afgått den 14 Juni 1893, genom testamente i lifstiden förordnat, att en fjerdedel af hennes efterlemnade egendom skall, efter afdrag af särskilda legater, tillfalla en fond, som borde benämnas *Fröken Emilia Olivia Gustavsons donationsfond* och stå under Magistratens förvaltning samt hvaraf räntan borde tilldelas gamla sjukliga ogifta fruntimmer i Helsingfors kommun, hvilka sjelfve äro urståndsatta att sig lifnära, låtit genom Magistratens ordförande bevaka berörda testamente och att detsamma vunnit laga kraft samt att den å Fröken Gustavsons okände borgenären utsatta årsstämningen äfven gått till ända äfvensom att boets utredning afslutats och redovisning deröfver uppgjorts, hvarvid inhemtats att ett belopp af 26,121 mark 13 penni kommit att tillfalla fonden i fråga. Magistraten anhöll derjemte, att Drätselkammaren måtte bemyndigas omhändertaga de omförmälda fond sålunda tillkommande medlen, förränta desamma och verkställa utbetalning ur fonden enligt Magistratens bestämmande för hvarje gång. Denna Magistratens framställning blef till alla delar af Fullmäktige godkänd ¹⁾).

Belönande af
dygdigt tjenste-
folk.

Sedan Drätselkammaren i stöd af Stadsfullmäktiges beslut af den 26 Oktober 1886, att de å den till staden donerade *fonden för dygdigt tjenstefolks belönande* inflytande räntemedlen årligen skola användas till understöd åt väl vitsordade tjenare och tjenarinnor i staden af minst 40 års ålder, genom kungörelse anmodat hugade sökande till dessa understöd att

¹⁾ Stfs prot. den 6 nov. § 14.

till stadens Drätselkontor inlemna sina ansökningar och sådana till ett antal af 44 inom utsatt tid inkommit, öfversände ¹⁾ Drätselkammaren desamma till Fullmäktige jemte anmälan, att den till sista December 1894 upplupna räntan å oförmälda fond skulle uppgå till omkring 560 mark; och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige i enlighet med ett för ärendets behandling särskildt tillsatt utskotts förslag, att genom Drätselkontorets försorg låta af ifrågavarande fonds disponibla medel på sparbanksbok insätta ett belopp af 50 mark för Maria Nyman, Eufrosyne Lindell, Anna Sofia Eriksdotter, Karolina Kristina Andersson, Eva Ulrika Karlsdotter Nyman, Anna Sofia Israelsdotter Bäck, Helena Mattsdotter, Anna Kajsa Hagas, Amalia Charlotta Blomqvist, Augusta Charlotta Blomqvist och Henrika Lovisa Wikberg, hvarom skulle af Drätselkammaren för uttagande af sagda sparbanksböcker samt af inlemnade betyg och frejdebevis genom kungörelse tillkännagifvas.

Uti en till Drätselkammaren stäld ansökan hade förre Byggmästaren ^{Pension åt förre stadsbyggmästaren M. L. Lindblad.} M. L. Lindblad anhållit att honom, i likhet med bland andra förre Stads- trädgårdsmästaren Järnström, måtte varda tillagd så stor årlig pension, som skäligt pröfvas. Och föreslog ³⁾ Drätselkammaren, efter att hafva hört Byggnadskontoret och sedan Lindblad lemnats tillfälle att komplettera sin ansökningsskrift med prest-, läkare- och diverse tjenstebetyg, af hvilka bland annat framgick att Lindblad varit i egenskap af stadsbyggmästare i 18 år anställd i stadens tjenst samt att hans arbetsförmåga till följd af sjuklighet betydligt förminskats, hvarföre han ock såsom icke vidare användbar för staden förefskedats, att Stadsfullmäktige ville bevilja Lindblad en listidspension å 300 mark att utgå från årets början samt att härför anvisa medel för år 1894 ur det för oförutsedda behof uti budgeten upptagna anslag, äfvensom uti budgeten för år 1895 intaga ifrågavarande pensionspost; och blef denna Drätselkammarens framställning af Stadsfullmäktige godkänd ⁴⁾.

Hos Stadsfullmäktige hade vaktmästaredottren Erika Alexandra Rosenström med biläggande af läkareintyg och frejdebevis anhållit, att den pension på 200 mark, som vid bolagsstämma med delegarne uti Ulrikasborgs Bad- et Brunnsinrättning den 10 December 1875 tillerkänts hennes moder Helena Ulrika Rosenström såsom enka efter hennes berörda år af lidne fader, vaktmästaren vid nämnde inrättning Erik Abraham Rosenström, ^{Vaktmästaredottren Erika Alexandra Rosenströms pension.}

¹⁾ Drks skrf. N:o 189 af den 1 nov. — ²⁾ Stfs prot. den 11 dec. § 18. — ³⁾ Drks skrf. N:o 202 af den 15 nov. — ⁴⁾ Stfs prot. den 27 nov. § 13.

mätte, sedan hennes moder den 16 Januari med döden afgått, få af henne oafkortadt allt framgent tillgodonjutas, emedan hon vore utblottad på alla tillgångar och i anseende till sin stora döfhet oförmögen att sig sjelf försörja; och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige på förslag af beredningsutskottets majoritet samt efter verkställd omröstning att på grund af ömmande omständigheter tilldela sökanden ett understöd af 200 mark årligen att utgå under fem års tid, räknadt från den 1 Februari 1894.

Förre fångknek-
ten Sandells an-
sökna om under-
stöd.

På afstyrkande förslag ²⁾ af Drätselkammaren jemte den upplysning, att förre fångknekten Sandell, som med biläggande af läkareintyg hos Stadsfullmäktige ansökt om understöd, uppburit lön såsom fångknekt vid stadshäktet under tiden från den 1 Juni 1880 till och med den 31 December 1883, samt från den 1 Augusti 1885 till och med den 31 December 1888, äfvensom att han efter stadshäktets upphörande någon tid haft anställning vid telegrafverket och sedermera såsom polis i Hangö stad, beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige afslå sökandens anhållan.

Förslag till
tolagsprocent
för Helsingfors
stad.

Till Stadsfullmäktige hade genom Magistraten inkommit Guvernörens i länet resolution af den 24 September, hvori Fullmäktige i anledning af Civil-Expeditionens i Kejs. Senaten bref till bemälda Guvernör af den 12 i nämnda månad affordras underdånigt förslag till det procenttal af tullsatsen, hvartill tolagen anses böra framdeles i Helsingfors stad uppbäras, sedan genom nådiga förordningen af den 15 Augusti 1894 stadgats, att tolagsavgiftens utgörande med viss procent af tullsatsen å slik beskattning underkastad vara skulle från och med den 1 Januari 1896 tjena till efterföljd intill den 1 Januari 1899; och borde vid detta förslag iakttagas, att det i nämnda förordning bestämda högsta procentbeloppet ej öfverskrides, hvarjemte omordade förslag borde innehålla uppgift å det belopp, hvartill tolagen eller tullinkomsterna sedan 1890 uppgått för Helsingfors, äfvensom öfriga upplysningar, som kunna i ärendet anses nödiga. På förslag ⁴⁾ af Drätselkammaren, till hvars yttrande Stadsfullmäktige remitterat ärendet och som lemnade alla de affordrade uppgifterna och upplysningarna, beslöto ⁵⁾ Stadsfullmäktige afgifva sitt yttrande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Drätselkammarens åsigt, som utgick derpå, att samma procenttal som härintills eller 2% af tullsatsen borde bibehållas, emedan, då staden hade att sträfva mot målet att allt mera draga engros-handeln i landet till sig samt att i alla hänseenden underlätta den stora

¹⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 11. — ²⁾ Drks skrf. N:o 137 af den 19 juli. — ³⁾ Stfs prot. den 21 aug. § 27. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 184 af den 18 okt. — ⁵⁾ Stfs prot. den 23 okt. § 12.

importens och exportens ledande öfver dess hamnområde, hvarje äfven mindre förhöjning i tolagsafgiften säkert i sin mån skulle motverka detta sträfvande, hvarföre någon förhöjning af tolagsbeskattningen ej vore att tillråda, medan å andra sidan ett sänkande af samma procent, med afseende å stadens tillgångar för närvarande, icke kunde komma i fråga, så mycket mindre som staden under senast förflutna år fått vidkännas ganska betydande utgifter för de i sammanhang med hamnbanebyggnaden pågående och ännu icke afslutade hamnarbeten.

Uti skrifvelse N:o 87 af den 4 Juni hade Magistraten hos Stadsfullmäktige anmält, att Magistraten, som efter det förre innehafvaren af förenade kassörs- och notariebefattningarna vid stadens auktionskammare från tjensten afgått, vid sammanträde den 22 Februari 1893 tagit frågan om återbesättande af ifrågakvarande befattningar under ompröfning; och som dervid, med afseende att upphäfvande af städernas auktionsmonopol af ständerna vid 1891 års landtdag ifrågasatts och ärendet derpå var under beredning af regeringen, ansetts att ofvannämnda befattningar icke borde ordinariter besättas, hvarföre Magistraten ock vidtagit sådan provisorisk anordning för handhafvandet af sagda befattningar, som Magistratens till Fullmäktige afgifna skrifvelse af berörda dag vidhandengifver, Magistraten nu, då proposition angående auktionsmonopolets upphäfvande icke aflåtits till nyss afslutade landtdag, trott sig böra öfverlemna ärendet till Stadsfullmäktiges förnyade ompröfning och dervid framhålla, att de nuvarande innehafvarene af mäklare- och vaktmästarebefattningarna vid auktionskammaren torde böra vid sina löneförmåner bibehållas samt vid ordnandet af kassavården nödig hänsyn tagas dertill, att Magistraten för sagda uppbörd står i omedelbar ansvarighet.

I anledning häraf beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige anhålla, att Magistraten till underlag för Stadsfullmäktiges pröfning af ärendet ville uppgöra förslag till auktionsverkets ordnande, intill dess auktionsmonopolet komme att upphöra, samt ej mindre yttra sig angående auktionsprovisionens fördelning än ock huruvida ej provisionens belopp, åtminståne för fastighetsförsäljning, kunde minskas.

Genom skrifvelse af den 12 Juli till Guvernören öfver Nylands län hade Kejs. Åbo Hofrätt, i anledning af tjenstförrättande advokatfiskalens derom gjorda hemställan, infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i ett af bemälda Guvernör till Hofrätten öfverlemnadt ärende rörande särskilda

Anmälan om auktionsverkets provisoriska ordnande.

Stadsfullmäktige affordrat yttrande i anledning af Guvernörens i länets hos Kejs. Åbo Hofrätt gjorda anmälan om Magistratens anordningar i frågan om auktionsverket.

¹⁾ Stfs prot. den 5 juni § 10.

af Magistraten i Helsingfors vidtagna åtgärder beträffande auktionsverket härstädes; och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige i anledning häraf afgifva det äskade yttrandet i öfverensstämmelse med ett af beredningsutskottet framtäldt förslag till skrifvelse i ämnet, innehållande skrifvelsen en relation af hvad i nästföregående stycke anförts såväl beträffande Magistratens som Stadsfullmäktiges tillgörande uti ärendet, med påpekande särskildt, att den å Stadsfullmäktiges pröfning ankommande frågan om staden tillfallande andel af auktionsprovisionen icke vid Magistratens anmälan om provisoriskt ordnande af auktionsverket förelegat till Fullmäktiges behandling, hvartill Fullmäktige för öfrigt haft så mycket mindre anledning, som Fullmäktige under år 1887 på beredning af Drättselkammaren handlagt frågan om stadens auktionsväsende i hela dess vidd och dervid icke funnit skäl att påyrka en återgång till äldre bestämningar angående auktionsprovisionens fördelning; hvarföre Stadsfullmäktige ock ansågo något skäl nu icke förekomma att å stadens vägnar uti förevarande ärende utföra någon talan. Tillika meddela Stadsfullmäktige, att Magistraten till efterkommande af Fullmäktiges ofvan anförda anhållan om ett närmare förslag till auktionsverkets ordnande, intill dess auktionsmonopolet komme att upphöra, den 1 uti innevarande månad inlemnad ett sådant förslag samt deri uttalat sig äfven angående förändring af nyssnämnda provisions fördelning.

Stadsfullmäktiges förklaring i anledning af kassör Hildéns m. fl. hos Guvernören i länet anförda besvär öfver Fullmäktiges till Åbo Hofrätt afgifna yttrande i auktionskammarfrågan.

Genom remissresolution af den 17 Oktober hade Guvernören i Nylands län infordrat Stadsfullmäktiges förklaring i anledning af de besvär, Kassören G. Hildén och Forstmästaren P. W. Hannikainen m. fl. anført öfver Fullmäktiges beslut af den 21 derförutgångne Augusti angående Fullmäktige af Kejs. Åbo Hofrätt affordrat yttrande öfver särskilda, ofvan relaterade af Magistraten vidtagna anordningar beträffande stadens auktionsverk, i det besvärändene påstå, att Magistraten genom den 22 Februari 1893 beslutna åtgärder beröfvat staden en del af den inkomst, som staden rätteligen bort för auktionsverket uppbära, samt att Fullmäktige, då Fullmäktige beslutit att i Kejs. Hofrätten anmäla, det Fullmäktige icke finna skäl förekomma att å stadens vägnar i saken utföra någon talan, derigenom obehörigen afsagt staden rätt till ersättning för den skada, som staden lidit genom Magistratens förfarande; hvarföre besvärändene ock anhålla det ville Guvernören ej allenast förordna till revision af auktionsverket, för utrönande af huru mycket Magistraten i anfördt

¹⁾ Stfs prot. den 21 aug. § 24.

mätto intill dag som är slagit under sig af ifrågavarande auktionsprovision, utan ock vidtaga åtgärd derom, att stadens af Stadsfullmäktige prisgifna rätt till utbekommande af sålunda förlorade medel måtte i det mot Magistraten uti Kejs. Hofrätten anhängiga målet göras gällande.

Och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige aflåta den infortrade förklaringen i enlighet med ett af Fullmäktige särskildt tillsatt utskotts ²⁾ förslag; hvilket i hufvudsak innehöll: att Guvernören på de af besvärändene åberopade äldre stadganden icke vore berättigad att ingripa uti den stadskommunerna genom nådiga förordningen angående kommunal förvaltning i stad af den 8 December 1893 gifna rätt att i enlighet med sjelfstyrelsens principer sjelfva vårda sina ordnings- och hushållningsmål; att medlem af stadskommunen, som åt Stadsfullmäktiges beslut i stadens gemensamma angelägenheter icke nöjes, enligt åberopade förordning endast i de fall eger rätt att i beslutet söka ändring, då han tror sig kunna visa att beslutet kränker hans enskilda rätt, eller att det icke i laga ordning tillkommit, eller att det står i strid med allmän lag och författning, eller slutligen öfverskridit deras befogenhet, som beslutet fattat, hviket allt besvärändene icke ens kunnat påstå; att redan den omständigheten att här icke förelåg något beslut om åtgärd, hvilken kan upphävas, utan endast ett af Stadsfullmäktige afgifvet, dem affordradt yttrande borde i och för sig innebära, att ändring härutinnan uti besvärsväg icke kan och således icke heller får sökas; ty Stadsfullmäktige kunna väl icke genom utslag åläggas att afgifva ett nytt yttrande i annan riktning än det redan en gång afgifna; att om något åsidosättande af stadens rätt till auktionsprocenten egt rum, sådant skett redan genom Magistratens och Stadens Älstes beslut den 30 Augusti 1865, dervid stadens andel fastställdes till dess nuvarande belopp, hvadan också klarligen Stadsfullmäktige i sitt utlåtande till Kejs. Hofrätten icke kunnat väcka några anspråk; samt att det slutligen icke kan betvivlas, att icke stadens myndigheter egt och ega rätt att till auktionsverkets underhåll och aflöning af dess personal disponera de belopp, som prövas för sådant ändamål erfordras, och att dertill anvisa antingen fast anslag eller medel af auktionsprovisionen, allt eftersom sådant anses vara för staden förmånligast. Fullmäktige anhöllo förty att besvärändenes yrkande blefve, såsom saknande fog, lemnadt utan afseende.

¹⁾ Stfs prot. den 11 dec. § 11. — ²⁾ Stfs prot. den 23 okt. § 15.

Understöd åt värnepligtiges hustrur och barn.

Af Fullmäktige beviljades åt värnepligtiges hustrur och barn på Fattigvårdsstyrelsens derom gjorda framställning följande understöd:

åt arbetaren Karl Victor Lindroos hustru Lydia Malvina ¹⁾ och deras barn 20 mark i månaden, räknadt från den 1 November;

åt trädgårdsdrengen Julius Arvid Alms hustru Maria Lovisa ²⁾ och deras barn 20 mark i månaden, räknadt från den 1 November; samt

åt arbetaren David Lappalainenens hustru Maria ³⁾ och deras barn 20 mark i månaden, räknadt äfven från den 1 November.

Och skulle alla dessa understöd utgå för så lång tid männen kvarstå i aktiv krigstjenst utan att åtnjuta permission utöfver en månad.

Grafvård åt af lidne Statsrådet J. A. J. Pippingskjöld.

Sedan fråga väckts derom, att de allmänna inrättningar och enskilda personer, åt hvilka af lidne Statsrådet J. A. J. Pippingskjöld i lifstiden genom testamente tillerkänt sin efterlemnade förmögenhet, skulle gemensamt uppressa på hans graf en minnesvård, för hvilken kostnaden beräknats till 2,700 mark, framställde Magistraten uti skrifvelse af den 3 September, enär det syntes Magistraten oegentligt att härtill använda någon del af räntan å det åt staden till fonden för värlösa barn testamenterade kapitalet å 80,000 mark, till Stadsfullmäktiges bepröfvande, huruvida icke ett belopp af 400 mark, motsvarande en $\frac{1}{2}$ procent af berörda kapital, kunde för ändamålet ur stadskassan utanordnas samt påföras kontot för oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande, och funno Stadsfullmäktige skäl härtill bifalla ⁴⁾.

Förbränning af kuponger.

Sedan Stadskamreraren Holmberg hos Drätselkammaren anmält, att i stadens hvalfkassa funnes ett ansenligt antal inlösta, förfallna kuponger till stadens obligationslån af åren 1865, 1876 och 1882 samt upplyst att reglementet för 1865 års chausséobligationslån stadgade, att dertill hörande kuponger skola uppbrännas i närvaro af en magistratsperson, en af stadens älte och den person, som Guvernören i länet kunde utse att för rättningen bevista, hvarföre Kamrer Holmberg ock anhöll om vidtagande af åtgärd derhän, att åtminstone en del af kupongerna till 1876 och 1882 års lån blefve, efter verkställd uppräknig i vederbörlig ordning, uppbrända, hade Drätselkammaren i skrifvelse af den 5 Oktober 1893 hos Magistraten hemställt, huruvida icke nästsammanträdande revisorer af stadens räkenskaper kunde af Magistraten erhålla i uppdrag att uppräknä och förbränna de i hvalfkassan förefintliga kuponger, hvilka hänföra sig

¹⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 3. — ²⁾ D:o d:o d:o § 4. — ³⁾ D:o d:o d:o § 5. — ⁴⁾ D:o d:o den 18 sep. § 6.

till 1876 års obligationslån. Magistraten hade emellertid hänskjutit detta ärende till Stadsfullmäktiges afgörande, och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige godkänna Drätselkammarens förslag samt uppdraga åt vederbörande revisorer af stadens räkenskaper att verkställa uppräknigen och förbränningen af de inlösta kupongerna.

Det utgifts- och inkomstförslag för 1895, som af Stadsfullmäktige ^{Utgifts- och in-} fastställdes ^{komstförslaget} ^{för år 1895.} ²⁾, visade i jmförelse med budgeten för föregående år följande slutsummor:

<i>Utgifter</i>		1895	1894
I. Stadens skulder	<i>Fmf.</i>	545,366: 54	<i>Fmf.</i> 499,869: 25
II. Stadens embetsverk	„	193,750: —	„ 183,641: 67
III. Kommunalförvaltningen	„	169,980: —	„ 167,865: —
IV. Gatubelysningen	„	153,597: 15	„ 140,053: 45
V. Brandverket.	„	89,977: 50	„ 89,062: 50
VI. Polisinrättningen	„	205,174: —	„ 206,428: —
VII. Sundhets- och sjukvården	„	145,610: —	„ 165,303: —
VIII. Fattigvården	„	267,210: —	„ 261,840: —
IX. Undervisningsväsendet	„	509,080: 03	„ 479,817: 62
X. Staden åliggande allmänna onera	„	239,563: 24	„ 235,773: 04
XI. Vattenledningen	„	275,230: —	„ 206,270: —
XII. Saluhallen	„	8,050: —	„ 8,050: —
XIII. Stadens jordlägenheter	„	6,700: —	„ 513,500: —
XIV. Allmänna arbeten	„	1,235,835: 25	„ 1,060,636: 50
XV. Pensioner	„	14,906: 67	„ 14,646: 67
XVI. Diverse	„	153,050: —	„ 170,550: —
	Summa <i>Fmf.</i>	4,213,080: 38	<i>Fmf.</i> 4,403,306: 70

<i>Inkomster</i>		1895	1894
Beräknad disponibel behåll- ning	<i>Fmf.</i>	20,000: —	<i>Fmf.</i> — —
I. Räntor	„	54,800: —	„ 59,300: —
II. Tomtlösen	„	73,000: —	„ 73,000: —
III. Stadens fasta egendom	„	259,728: 10	„ 257,428: 10
	Transport <i>Fmf.</i>	407,528: 10	<i>Fmf.</i> 389,728: 10

¹⁾ Stfs prot. den 30 jan. § 5. — ²⁾ Drks skrf. N:o 185 af den 25 okt. (Stfs tryckta handl. N:ris 27 & 28). Magsts. skrf. N:o 194 af den 28 nov. (Stfs tryckta handl. N:o 29). Stfs tryckta handl. N:o 34 & 37. Stfs prot. den 28 dec. § 3.

	Transport	<i>Frkf.</i>	407,528: 10	<i>Frkf.</i>	389,728: 10
IV. Tomtören	„		2,200: —	„	2,200: —
V. Inkomstgifvande rättigheter	„		655,350: —	„	621,500: —
VI. Diverse	„		292,484: 66	„	294,994: 46
VII. Statsbidrag	„		496,860: —	„	206,860: —
VIII. Vattenledningen	„		268,950: —	„	273,300: —
IX. Lån	„		904,055: 25	„	1,438,630: —
X. Uttaxering	„		1,185,652: 36	„	1,176,094: 14
	Summa	<i>Frkf.</i>	4,213,080: 38	<i>Frkf.</i>	4,403,306: 70

Till förklaring af olikheten emellan 1894 och 1895 års budgetförslag må här, utöfver hvad redan tidigare framhållits, först beträffande utgifterna anföras följande:

Chausséobligationsfonden.

Då enligt § 2 i det för Helsingfors stads chaussé-obligationsfond fastställda reglemente serien C å 50,000 mark skulle såväl till kapital som ogulden ränta förfalla till inlösen den 1 Febr. 1895, men amorteringsfonden vid sagda års ingång komme att utgöra endast 43,690 mark eller tillsammans med den årliga amorteringen å 3,690 mark 47,380 mark, erfordrades ¹⁾ ytterligare vid nämnda förfallodag ett tillskott af 2,620 mark, som i budgetförslaget upptogs ²⁾.

Konvertering af lånen för inköp af Gumtäckte säteri.

Emedan lånen för inköp af Gumtäckte säteri å 375,000 mark å $5\frac{1}{2}$ % och 125,000 mark å 5 % enligt af Drätselkammaren derom med Skandinaviska kredit aktiebolaget i Stockholm träffad öfverenskommelse dels redan hade konverterats dels den 1 Februari 1895 ytterligare komme att konverteras till ett $4\frac{3}{4}$ % lån, behöfde till betäckande af räntan å dessa lån för 1895 i utgiftsförslaget upptagas ²⁾ endast 23,776 mark 4 penni mot beräknade 26,875 mark för år 1894.

Inlösen af tvenne partialförsäkringar.

Enligt Stadsfullmäktiges i saken fattade beslut ³⁾ skulle inom Maj månad 1895 utlottas till inlösen den 1 påföljande December tvenne stycken partialförsäkringar å 25,000 mark och upptogs ²⁾ härför uti ifrågasvarande års budgetförslag 50,000 mark.

Provision och ränta å kassakreditiv.

Enär stadskassan, förnämligast med afseende å de stora hamnbyggnader, hvilka under 1895 förestodo till utförande, ansågs icke kunna undvara ett kassakreditiv, beviljades ⁴⁾ ett sådant af Stadsfullmäktige till belopp af högst 700,000 mark, hvarför provisionen och räntan på grund af

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 28 pg. 1. — ²⁾ D:o d:o N:o 37 pg. 2. — ³⁾ Se pg. 55. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 37 pg. 3.

tidigare vunen erfarenhet beräknades till endast 12,000 mark mot 15,000 mark under år 1894.

De höjda beloppen å utgiftsförslagets för 1895 hufvudtitlar II & III äro följande: ¹⁾

Ökadt belopp
å hufvudtitlarna
II & III i bud-
getsförslaget.

förhöjning i lön för 5 års tjenst från den 1 Juli 1895 för en justitierådman vid Magistraten 250 mark;

förhöjning i lön för 20 års tjenst för helt år under 1895 med 1,000 mark, i stället för endast 541 mark 67 penni under år 1894 åt en äldre justitierådman vid Rådstufvurätten;

tillskottsanslag för 2 t. f. rådmän å 3,600 mark i st. för 2,400 och 2 extra stadsbetjenter å 1,100 mark i st. för 900 under år 1894, samt arvode för 1 t. f. notarie 3,000 mark, alla vid Rådstufvurättens provisoriska 4de afdelning;

arvode åt 1 biträdande stadsfiskal 3,600 mark;

anslag af 800 mark för uppgörande af en ny fastighetsbok och förhöjning af Drätselkammarens expenser med 1,000 mark, eller till 7,000 i st. för 6,000 mark, hvaremot något anslag (2,000 mark för 1894) förut arbetande af kommunalberättelsen icke erfordrades;

lön åt en yngre stadsbokhållare, hvilken tillsvidare indragne befattning skulle å nyo besättas ²⁾ och åtföljas af ett arvode å 3,000 mark per år, hvaremot anslaget för extra biträden vid Drätselkontoret skulle minskas från 7,500 mark till 5,500;

löneförhöjning med 100 mark åt Drätselkontorets vaktmästare;

för beräknad större uppbörd vid Hamnkontoret resp. 800 och 400 mark högre inkomst för hamnkaptenen och hamnkontorsbokhållaren af dem tillförsäkrade 4 och 2 procent af uppbörden;

åt stadens trädgårdsmästare för helt år 300 marks förhöjning för 5 års tjenst i st. för endast 175 mark under år 1894;

åt 1 äldre skogsvakt för 10 års tjenst förhöjning i lönen med 150;

för extra ingenjör- och ritarebiträden vid Byggnadskontoret 1,000 mark högre anslag än under år 1894 eller 4,000 mark i st. för 3,000;

hvaremot posten: „materialvakter 2,000 mark“ helt och hållet bortlemnades ur budgetförslaget.

Den icke obetydliga differensen af 13,543 mark 70 penni i beräknad större afgift för gatubelysning under år 1895 än 1894 belöper sig helt

Ökadt anslag för
stadens gatube-
lysnig.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 37 pg. 3—10. Stfs prot. den 28 dec. § 3. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 28 pg. 3.

och hållet på gatubelysningen med petroleumlyktor. Härvid är dock att märka ¹⁾, det detta förhållande mindre är beroende på att så synnerligen många nya lyktor af detta slag skulle föreslagits, som fastmera deraf att redan vid 1894 års ingång funnos uppställda ett mycket större antal petroleumlyktor, än hvad uti årets utgiftsförslag blifvit observeradt, samt att icke så få dylika lyktor under året tillkommit, förnämligast å de nya kajerna i Södra- och Sandviks hamnarna. Dertill kommer att då under år 1894 upptogs till anskaffande endast 25 st. nya lyktskåp för 1,250 marks kostnad, sådana för 1895 måste upptagas ²⁾ till ett antal af 125 st., motsvarande i kostnad 6,250 mark, emedan de redan 30 år gamla lyktskåpen begynna blifva så uppfrätta, att de ej mera kunna repareras.

Förhöjdt anslag
för stadens
brandverk.

Totala ökningen i beräknad utgift för brandverket under år 1895 belöper sig jemfördt med 1894 års utgiftsstat till blott 915 mark. För den ordinarie brandkåren är denna utgift emellertid i sjelfva verket för år 1895 lägre än under 1894, beroende förnämligast på mindre anslag för brandverkets redskap och inventarier eller 11,100 mark år 1894 mot 7,600 mark för 1895. Hade anslaget derföre gält blott den ordinarie brandkåren, skulle det uppgått till endast 84,977 mark 50 penni, då det för 1894 beräknades till 89,062 mark 50 penni, men beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige i 1895 års utgiftsförslag såsom tillfällig utgift upptaga ett anslag till Frivilliga brandkåren å 5,000 mark.

Anslag i 1895
års budget för
polisinrättningen.

Beträffande för 1895 beräknade utgifter för polisinrättningen i staden är endast att observera, att i sagda års budget icke ingår en sådan tillfällig utgiftspost för diverse utredningspersedlar, som i 1894 års utgiftsförslag, der den var upptagen förslagsvis till 1,360 mark, men att Poliskammarens expenser deremot höjts från 2,500 till 3,000 mark.

Minskadt anslag
för sundhets-
och sjukvården.

Angående sundhets- och sjukvården uppgjordes budgetsförslaget, såvidt det gälde läkarepersonal, Helsovårdsnämnden och kommunala sjukhuset i fullständig öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges under år 1893 fattade beslut ⁴⁾ rörande den kommunala helso- och sjukvårdens ordnande och dervid fastställda löneförmåner och stater. Att hithörande utgifter för år 1895 kommit att beräknas lägre än för 1894 beror dock förnämligast derpå, att uti 1894 års utgiftsstat ingick en tillfällig post på 27,170 mark för anskaffande af inventarier till kommunala sjukhuset, hvilken utgift nu icke behöfde komma i fråga, samt att uti samma utgiftsstat

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 28 pg. 5. — ²⁾ D:o d:o d:o pg. 6. — ³⁾ Stfs prot. den 28 dec. § 3. — ⁴⁾ 1893 års berättelse pg. 6—8.

dessutom var uppfördt ett anslag för kolerafarsotens bekämpande med 15,000 mark, i stället för hvilken post Drätselkammaren visserligen i sitt budgetsförslag för 1895 hade upptagit ¹⁾ 8,000 mark, men hvilken post Stadsfullmäktige beslöto ²⁾ utesluta och i stället öka den i hufvudtitel XVI ingående posten *för oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande* med motsvarande belopp.

De beräknade utgifterna för stadens fattigvård under år 1895 stego till högre belopp än motsvarande utgifter uti 1894 års budgetsförslag till följd af följande dels nya dels ökade anslags poster ³⁾.

Anslag för Fattigvården.

1 läkare vid dävårdsafdelningen ⁴⁾	2,400	mark;
1 öfersköterska vid dävårdsafdelningen för 12 månader i st. för 7 (960—560)	400	„
5 qvinliga vårdare vid dävårdsafdelningen under 12 månader i st. för 2 vårdare under 12 och 2 under 7 månader (3,000—1,900)	1,100	„
3 manliga vårdare vid dävårdsafdelningen under 12 månader i st. för 2 manliga under 12 och 2 under 7 månader (2,160—2,040)	120	„
beklädnad för de fattiga i fattiggården 10,000 mark i st. för 8,000	2,000	„
ved och belysning 6,000 mark i st. för 5,000	700	„
materialier vid arbetsinrättningen förslagsvis 3,500 mark i st. för 2,500	1,000	„
remontarbeten vid arbetsinrättningen förslagsvis 600 mark i st. för 300	300	„
understöd och kostnader för fattiga utom inrättningen 159,150 mark i st. för 137,500	21,650	„
	<u>Summa</u>	29,670 mark.

Deremot upptogos följande lägre anslag uti 1895 än 1894 års utgiftsförslag:

kost för de fattiga i fattiggården samt inrättningens sjukhem 25,000 mark i st. för 34,000	9,000	mark;
kost för hjonen i arbetsinrättningen 12,000 mark i st. för 15,000	3,000	„
	<u>Transport</u>	12,000 mark.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 27 pg. 14 och N:o 28 pg. 7. — ²⁾ Stfs prot. den 28 dec. § 3. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 45 för 1893 och N: 37 för 1894. — ⁴⁾ Se pg. 65.

	Transport 12,000 mark;
inventarier och arbetsverktyg i samma inrättning 500 mark	
i st. för 800	300 „
tillfälligt anslag år 1894 för inventarier till den nya dävårdsanstalten	12,000 „
	Summa 24,300 mark,

hvidan således totala anslaget för fattigvården under år 1895 beräknats endast 29,670—24,300 = 267,210—261,840 = 5,370 mark större än för år 1894.

Olikhet i 1894 och 1895 års budget för hufvudtitel IX *undervisningsväsendet*.

Beträffande hufvudtiteln IX *undervisningsväsendet* är blott att anteckna såsom minskade utgifter 900 mark d. v. s. 9,900 mark i st. för 10,800 i anslaget för Realskolan, med afseende å denna skolas successiva indragning, samt såsom ökade utgifter: 300 mark för handtverkskolorna, 26,662 mark 41 penni för folkskolorna, 1,000 mark för folkbiblioteket och läsesalen i staden samt 200 mark för folkbiblioteket och läsesalen i Sörnäs. Ökningen i anslaget för folkskolorna är förnämligast beroende på det ständigt växande antalet folkskoleelever i staden.

Förhöjning i anslaget för *staden ältiggände allmänna onera*.

Af alla under hufvudtitel X upptagna poster afviker endast det kalkylerade anslaget för inquarteringskostnaderna under 1895 ifrån motsvarande kostnader under år 1894, hvilket förhållande emellertid är af ringa intresse, emedan dessa kostnader till sitt fulla belopp ersättas staden af statsverket och derföre äfven på inkomstsidan i budgeten äro uppförda med alldeles samma summa som å utgiftssidan.

Anslag för stadens jordlägheter.

Under denna hufvudtitel var att i 1895 års budget observera endast ett anslag af 6,000 mark till förvaltningskostnader m. m. för de å Gumtäcktt säteri förefintliga villastäderna samt ett annat å 700 mark till betäckande af utskylderna för Mejlans hemman.

Pensioner.

Då under redogörelseåret några andra nya pensioner af Stadsfullmäktige icke beviljats än det å pag. 67 anförda, åt f. d. stadsbyggmästaren M. L. Lindblad tilldelade lifstidsunderstödet å 300 mark, i det understödet å 200 mark per år under 5 års tid åt vaktmästaredottren E. A. Rosenström ¹⁾ i tidigare års budgeter ingått såsom pension åt hennes moder A. Rosenström, ökades hufvudtiteln XV *pensioner* uti 1895 års utgiftsförslag endast med 300 mark.

Diverse anslagsposter i 1895 års budgets-förslag.

Utom att för afkortning och restitution å uttaxerade medel och andra inkomster förslagsvis i 1895 års budget upptogs endast 60,000 mark

¹⁾ Se pg. 67.

mot 75,000 mark i 1894 års utgiftsförslag samt att anslaget för oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande för det förstnämnda året upptogs med 38,000 i st. för 36,000 mark för år 1894, är här att observera det anslaget å 5,000 mark till arbetshusen för fattiga barn uti 1894 års budget utlemnades från budgeten för 1895.

Bestyrelsen för arbetshusen för fattiga barn hade nämligen, jemte insändande af sin årsberättelse och redovisning för år 1893, hos Stadsfullmäktige anmält, att det anslag, stort 3,000 mark, som Fullmäktige den 24 Oktober 1893 ¹⁾ anvisat bestyrelsen för betäckande af de skulder, bestyrelsen åsamkat sig för arbetshusens underhåll, uppslukats af kostnaderna för anstalternas upprätthållande under året, då dessa fortfarande anlåtats till det yttersta. Bestyrelsen hade därför anhållit att arbetshusen måtte ej blott under nästinstundande år komma i åtnjutande af räntan från Thilénska donationsfonden eller att, om denna ännu ej uppgått till det för densamma bestämda belopp, ett motsvarande anslag af 10,000 mark måtte ställas till bestyrelsens förfogande till hjälp för kommunens nödstälda barn, utan äfven att Fullmäktige ville anslå 2,200 mark till betäckande af arbetshusens skulder. Utan detta understöd såge bestyrelsen ingen möjlighet att upprätthålla arbetshusens verksamhet och derigenom förhindra betlande barn att stryka omkring till men för sig sjelfva och samhället.

Anslag för arbetshusen för fattiga barn.

Såsom bekant, hade Generallöjtnanten Theodor Thilén donerat ett belopp af ursprungligen 226,202 mark 17 penni till staden att förräntas, till dess kapitalet uppgått till 250,000 mark, då räntan å 200,000 mark skall, efter särskilda närmare bestämda afdrag, användas till fattiga barns i Helsingfors sysselsättande med arbete. Vid sammanträde den 12 April 1892 hade Fullmäktige, på förslag af ett för ändamålet tillsatt utskott, beslutit att, så snart ifrågavarande donation uppgått till det af donator bestämda beloppet af 250,000 mark, räntan å donationen skall, för så vidt den är för föreningens för arbetshusen syftemål disponibel, årligen utbetalas till föreningen, mot redovisningsskyldighet. I anledning häraf hade budgetsutskottet från Drätselkontoret införskaffat upplysning om beloppet af nämnda fond, och hade Drätselkontoret meddelat att fonden vid bokslutet för 1893 kommer att uppgå till 258,150 mark, af hvilket belopp, jemlikt Fullmäktiges beslut af den 12 april 1892, kunde i början af nästkommande år till bestyrelsen för arbetshusen utbetalas 6,440 mark. Fon-

¹⁾ 1893 års berättelse pg. 56.

dens ränteintrader för år 1895 beräknades uppgå till 12,954 mark, deraf bestyrelsen komme att tillfalla fyra femtedelar.

På förslag ¹⁾ af budgetsutskottet beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige derföre: att förklara ifrågavarande donationsfonds tillgångar numera hafva nått det belopp, som, jemlikt föreskrifterna beträffande donationen, medger utdelning åt bestyrelsen för arbetshusen för barn; samt att anmoda Drätselkammaren att under år 1895 låta utöfver nämnda 6,440 mark till arbetshusen å konto utbetala 5,760 mark; äfvensom

att ur det af Drätselkammaren uppgjorda förslaget till budget för 1895 utesluta anslaget å 5,000 mark till arbetshusen för fattiga barn.

Hvad åter beträffar skillnaden i *inkomster* uti 1894 och 1895 års budgetsförslag, torde följande böra beaktas:

Behållning från
år 1894.

I anledning af Stadsfullmäktiges beslut ³⁾ af den 9 Mars 1893 angående indelning till stadsplan af området emellan Östra chaussén och Norra hamnen, och då under ifrågavarande redogörelseår under Oktober månad, efter det Drätselkammaren redan i hufvudsak uppgjort sitt förslag till stadens utgifts- och inkomstförslag för det kommande året, emot förmodan till stadskassan influtit hela köpeskillingen, 20,290 mark 8 penni, för den vid Dalgatan i kvarteret N:o 291 belägna tomten N:o 2, hvilken blifvit inköpt af Magister Axel Stenberg, vorden arrendator af lägenheten N:o 28 a Aspnäs, motsvarande i det närmaste sagda tomt, hemstälde ⁴⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige, jemte insändande af derför utaf Byggnadskontoret uppgjorda kostnadsförslag, det Fullmäktige på i skrifvelsen närmare anförda skäl ville i 1895 års budget, på dess utgiftssida och under hufvudtitel XIV:s underafdelning b) *regleringsarbeten* upptaga en post å 16,000 mark för planering af östra hälften af Dalgatan och norra hälften af Aspnäsgatan, samt på dess inkomstsida under titel II *tomtlösen* observera en inkomst af 20,290 mark 8 penni såsom köpeskillning för försäld tomt; och upptogo ⁵⁾ Stadsfullmäktige i öfverensstämmelse härmed å budgetens utgiftssida 16,000 mark för den anförda gatuplaneringen, men beslöto på budgetsutskottets förslag ⁶⁾ upptaga å budgetsförslagets inkomstsida nämnda köpeskillning med i afrundadt tal 20,000 mark såsom disponibel behållning från 1894.

Inkomster i
räntor.

De under denna titel rubricerade inkomster förblifva i öfrigt oförändrade från motsvarande poster uti 1894 års budget, utom att räntorna

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 34 pg. 12. — ²⁾ Stfs prot. den 28 dec. § 3. — ³⁾ 1893 års berättelse pg. 18. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 235 af den 13 dec. — ⁵⁾ Se pg. 47. — ⁶⁾ Stfs tryckta handl. N:o 34 pg. 13.

å tomtlösen förslagsvis upptagits med blott 37,000 mark, då endast tvänne tomter under året försålt mot årligen skeende afbetalning af köpeskillingen samt räntorna å återstående lösesumma för tidigare försålda tomter, allt efter som amorteringen af kapitalet fortskrider, successivt måste minskas.

Inkomsterna å hufvudtitel *stadens fasta egendom* uppskattades för år 1895 i öfrigt lika med motsvarande inkomster uti 1894 års budget, utom att följande inkomstposter förhöjdes:

arrenden för jordlägenheter, villaområden och smärre platser utom stadens plan med 115,000—112,700 = . . .	2,300 mark;
simhusafgifter med 600—500 =	100 „
fiskevattensafgifter med 1,500—1,400 = ,	100 „
arrenden från Gumtäck med 30,000—27,200 =	2,800 „
	<hr/>
	Summa 5,300 mark.

Och följande inkomstposter nedsattes, nämligen:

arrenden från Brunnsparksområdet 11,500 för år 1894 mot 10,800 för år 1895	700 mark;
hyra för folkbiblioteket för år 1894 2,700, för år 1895 2,300	400 „
arrende från Forsby hemman resp. 5,000 och 4,600 mark .	400 „
d:o Grejus hemman resp. 3,100 och 2,600 mark .	500 „
hvarjemte någon amortering af köpeskillingen för byggnaderna å holmen Knekten icke vidare kunde upptagas, sedan hela köpeskillingen med år 1894 amorterats . .	1,000 „
	<hr/>
	Summa 3,000 mark,

hvidan hela tillökningen i inkomst å denna hufvudtitel uppgår till endast 5,300—3,000 = 259,728,10 — 257,428,10 = 2,300 mark.

Mot Drätselkammarens budgetförslag hade Magistraten anmärkt ¹⁾, att visserligen anledning torde förefinnas att, med afseende å de uppåtgående affärskonjukturer, hvilka numera synas hafva inträdt, och särskildt med hänsyn dertill, att hamnarbetena vid Magasinskajen under hösten innevarande år fullbordats samt hamnbanespårens utläggande invid sagda kaj verkstälts, för instundande år beräkna stadens inkomster af tolag samt trafik- och hamnafgifter till högre belopp, än Drätselkammaren föreslagit, helst tolagen och trafikafgifterna för innevarande år sannolikt komma att fullt uppgå till de belopp, som för år 1895 i sådant afseende beräknats,

Förhöjning uti inkomstgivande rättigheter.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 29 § 16.

samt hamnafgifterna för året redan med inemot 7,000 mark öfverstigit det i budgeten för nästa år upptagna beloppet; men hade Magistraten ansett sig böra åt budgetutskottet öfverlemna att, sedan närmare kännedom om resultatet af årets uppbörd erhållits, afgifva förslag angående förhöjning af ifrågavarande budgetposter, derest sådant anses böra komma i fråga.

Budetsutskottet anför ¹⁾ att, enligt uppgifter från Trafikkontoret uppgingo i medlet af December tolagsafgifterna till 109,000 mark, trafikafgifterna till 301,000 mark samt hamnafgifterna till 157,000 mark, hvarjemte under återstoden af månaden ännu å dessa inkomstposter kunde beräknas inflyta 10 å 15,000 mark. Med afseende härå och då en stegring af dessa inkomster med all sannolikhet kan emotses för nästa år, ansåg utskottet, med anslutning till Magistratens uttalande, sig böra föreslå:

att tolagsafgifterna i 1895 års budget upptagas med 112,000, trafikafgifterna med 315,000 och hamnafgifterna med 160,000 mark i st. för af Drätselkammaren föreslagna resp. 110,000, 300,000 och 149,000 mark samt i 1894 års budget med 110,000, 300,000 och 140,000 mark ingående poster. Detta förslag blef af Stadsfullmäktige godkändt ²⁾ och utgjorde en förhöjning af inkomsttiteln V å 37,000 mark, hvilken förhöjning dock något minskades bland annat deraf, att samtliga sakören, i 1894 års budget beräknade till 3,000 mark, nu efter den nya strafflagens införande frångingo staden. Dessutom måste på grund af vunnen erfarenhet broafgifterna upptagas med 1,000, vägningsafgifterna med 500 och biljardafgifterna med 250 mark minskadt belopp, hvarjemte kokhusafgiften å 100 mark efter kokhusets vid Södra hamnen nedrifning helt och hållet bortföll. Afgifterna af utländningar för försäljning af matvaror vid mast, börsprovision och auktionsprovisionen ansågs emellertid kunna höjas ifrån beloppen i 1894 års budget med resp. 500, 400 och 1,000 mark.

Minskning uti
diverse inkom-
ster.

Den hufvudsakliga minskningen uti beräknade diverse inkomster belöper sig egentligen å elevernas i folkskolorna afgifter, hvilka uti 1894 års inkomstförslag äro upptagna med 4,200 mark, men uti 1895 års budget, på grund af Stadsfullmäktiges beslut ³⁾ om dessa afgifters aflyftande från skolelever med hemortsrätt i Helsingfors, observerades med endast 100 mark. Att skillnaden emellan ifrågavarande budgeter för denna hufvudtitel emellertid icke blir såsom minskning för 1895 större än omkring

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 34 pg. 14. — ²⁾ Stfs prot. den 28 dec. § 3. — ³⁾ Se pg. 64.

2,500 mark kommer sig deraf, att en del andra poster å denna titel kunde något höjas.

Totala ökningen i inkomst uti 1895 års budgetsförslag under rubriken *statsbidrag*, jemfördt med 1894 års budget, utgör 290,000 mark, hvaraf faller å bidraget till stadens folkskolor 40,000 mark, i det detsamma senast uppbars med 71,000 mark per år i st. för hos regeringen nu anhallna ¹⁾ 110,000, samt återstoden 250,000 mark å statsbidraget för hamnbanan.

Inkomsterna från stadens vattenledning äro uti 1895 års budget antagna till något mindre belopp än uti budgeten för 1894 eller till endast 268,800 mark emot 273,300, emedan det allt sedan år 1892 visat sig ²⁾, att de faktiska inkomsterna för vattenförsäljning understigit de antagna, hvarföre ock uti 1895 års budgetsförslag de verkliga inkomsterna under år 1893, hvilka under 1895 ansågs endast i obetydlig mån kunna ökas, alldenstund några inkomstbringande utvidgningar af vattenledningen under de senaste åren icke egt rum, blefvo lagda till grund för beräkningen.

Af 1892 års $4\frac{1}{2}$ % obligationslån anvisades ³⁾ följande anslag: för kajbyggnader i Södra hamnen, afsedda att i samband med hamnbanan utföras under år 1895:

oanvänd del af tidigare anslag	<i>Tm</i>	311,065,22	
nytt anslag	„	<u>417,590,03</u>	728,655,25
för nya filtra vid vattenledningen			146,000
för vattenledningens utsträckning			29,400
		<u>Summa <i>Tm</i></u>	<u>904,055,25</u>

emot 1,438,630 mark uti 1894 års budget.

Det belopp, som ytterligare erfordrades och skulle under år 1895 för år 1894 af kommunens på grund af skattören skattskyldiga medlemmar uttaxeras, bestämdes ⁴⁾ därför af Stadsfullmäktige till 1,185,652 mark 37 penni d. v. s. till blott 9,558 mark 23 penni mera än under år 1894.

¹⁾ Se pg. 65. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 28 pg. 26. — ³⁾ D:o d:o N:o 37 pg. 32—33. — ⁴⁾ Stfs. prot. den 28 dec. § 3.

e) Särskilda andra af Stadsfullmäktige handhafda ärenden.

Petition om ut-
förande af Hel-
singfors—Åbo
kustbana.

Uti skrifvelse af den 5 Januari, bilagd med ett betänkande ¹⁾ i frågan om förslaget till Helsingfors—Salo—Åbo jernväg, underrättade de af Stadsfullmäktige utsedde delegerade för åvägabringande af en tilltänkt jernväg emellan Helsingfors och Åbo städer, att Öfveringenjören Th. Tallqvist i öfverensstämmelse med det emellan nämnda städer och honom afslutade kontraktet ²⁾ numera öfverlämnat fullständiga plan- och profilritningar samt kostnadsförslag öfver ännämnda jernväg äfvensom promemoria med öfversigtstabläer, utvisande bland annat, att banlängder och anläggningskostnader för åtskilliga undersökta linier gestalta sig på följande sätt enligt tvenne alternativa bansystem, af hvilka det ena (alt. I) förutsätter en railsvigt af 30 kg per m, det andra (alt. II) af 22,355 kg per m, samt möjliggöra det förra en farhastighet i timmen för persontåg af 45 km, det senare af 32.

	Banlängd km	Anl. kostnad $\mathcal{M}y.$	
		Altern. I	Altern. II
Helsingfors—Nummela	48	3,900,000	3,550,000
D:o Gerknäs	64	4,950,000	4,500,000
D:o Karis	82	5,900,000	5,325,000
Karis—Åbo	113	9,200,000	8,500,000
Ekenäs—Åbo	119	9,150,000	8,390,000

Afstånden och färdtiderna emellan ändpunkterna, Helsingfors och Åbo, då använd sträcka af Hangö banan inberäknas, äfvensom anläggningskostnaderna för hela längden ny bana skulle för nedanstående olika linier blifva:

	Afstånd Helsingfors —Åbo km	Färdtid		Anl. kostnad $\mathcal{M}y.$ för ny bana	
		Alt. I	Alt. II	Alt. I	Alt. II
		Helsingfors—Nummela—Karis—Åbo	213	5 t. 43 m.	7 t. 10 m.
D:o D:o Ekenäs d:o	236	6 t. 16 m.	7 t. 47 m.	13,050,000	11,940,000
D:o Gerknäs—Karis d:o	203	5 t. 24 m.	7 t. 0 m.	14,150,000	13,000,000
D:o d:o Ekenäs d:o	226	5 t. 58 m.	7 t. 37 m.	14,100,000	12,890,000
D:o Karis—Karis d:o	198	5 t. 13 m.	6 t. 58 m.	15,100,000	13,825,000

Afstånden äfvensom färdtiderna emellan städerna Helsingfors och Åbo å ena sidan samt Hangö å den andra skulle åter för de skilda linjerna blifva följande:

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 2. — ²⁾ 1893 års berättelse pg. 60—61.

			Afstånd km	Färdtid.	
Helsingfors—	Nummela—	Hangö	149	4 t. 03 m.	4 t. 29 m.
D:o	Gerknäs	d:o	139	3 t. 46 m.	4 t. 21 m.
D:o	Karis	d:o	134	3 t. 32 m.	4 t. 16 m.
Åbo	d:o	d:o	162	4 t. 20 m.	5 t. 21 m.
D:o	Ekenäs	d:o	153	4 t. 05 m.	5 t. 9 m.

Och föreslå de delegerare, efter träffad öfverenskommelse med Åbo stads delegerade:

att Stadsfullmäktige ville besluta att till stadens representanter vid 1894 års landtdag rikta den uppmaning, att de ville inlemna ett petitionsförslag derom, att en jernväg från Helsingfors stad till lämplig punkt å Hangö—Hyvinge jernväg, företrädesvis Gerknäs, samt från Karis station å samma bana genom Salo till Åbo stad måtte för statsverkets räkning utföras i enlighet med det af Öfveringenjören Tallqvist i sådant afseende utarbetade förslag, hvilket betecknats såsom alt. I. Denna framställning blef af Stadsfullmäktige godkänd ¹⁾, hvarjemte Fullmäktige beslöto uttala den förhoppning, att de af herrar delegerade, som hade säte och stämma i Ridderskapet och Adeln ville i nämnda stånd inlemna enahanda petition i ärendet.

Frågan om vården af fosterbarn, hvilken under föregående år af Fullmäktige behandlats ²⁾ och vid sammanträde den 21 November 1893 återremitterats till det för ärendets beredning särskildt tillsatta utskottet, upptogs ånyo till handläggning, sedan sagda utskott inkommit med nytt betänkande ³⁾, utmynnande deri att frågan om utfärdandet af en stadga om vården af fosterbarn i Helsingfors för närvarande finge förfalla. Detta förslag blef dock icke godkändt af Fullmäktige, utan öfverlemnade Fullmäktige efter att med ledning af utskottets första betänkande ⁴⁾ hafva diskuterat innebörden uti de skilda §§ af deri ingående förslag till stadga samt närmare bestämt ⁵⁾ grunderna, hvarefter ifrågavarande stadga skulle uppgöras, dess slutliga redigering till utskottet samt godkände ⁶⁾ i allo den sålunda tillkomna nya stadgan af efterföljande lydelse:

Stadga om vården af fosterbarn i Helsingfors.

1 §.

Helsovårdsnämnden bör hålla tillsyn öfver att barn under åtta år, som öfverlemnas åt fremmande att mot ersättning fostras och vårdas, erhålla behörig skötsel och vård.

¹⁾ Stfs prot. den 16 jan. § 14. — ²⁾ 1893 års berättelse pg. 104. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 5. — ⁴⁾ D:o d:o N:o 33 för 1893. — ⁵⁾ Stfs prot. den 13 feb. § 6. — ⁶⁾ D:o d:o den 12 april § 6.

Sagda tillsyn utöfvas närmast, under Helsovårdsnämndens inseende, af förste stadsläkaren med biträde af de personer, som för antydda ändamål ställas till hans förfogande.

2 §.

Hvar, som mottagit barn såsom i 1 § sagts, bör anmäla derom inom tre dygn å Helsovårdsnämndens byrå.

Vid anmälan skall uppgifvas vårdarinnans och föräldrarnas namn, stånd och hemvist, barnets namn, ålder och födelseort samt ersättnings belopp och betalningsterminerna.

Öfver anmälan bör kostnadsfritt utfärdas bevis, åtföljdt af en kortfattad anvisning om barns skötsel och vård.

3 §.

Ombyter vårdarinnan bostad, eller dör fosterbarn eller upphör eljes vården om detsamma, bör vårdarinnan äfven sådant inom tre dygn hos Nämnden anmäla.

4 §.

Anmälningar, som enligt 2 och 3 §§ till Helsovårdsnämnden inkommit, böra införas i särskildt diarium, som skall innehålla dagen, när hvarje anmälan gjorts, samt anmälningens innehåll; och bör i diariet antecknas hvilken åtgärd i anledning af anmälningen vidtagits.

5 §.

Förste stadsläkaren bör dagligen, vid besök å Helsovårdsnämndens byrå, taga kännedom om dit inkomna anmälningar.

För öfrigt eger Helsovårdsnämnden vidtaga de inom dess befogenhet liggande åtgärder, som äro egnade att skydda fosterbarnen mot vanvård, smitta eller andra skadliga inflytelser.

6 §.

Uraktlåten anmälan är belagd med vitesböter från fem till tjugufem mark.

Härjemte förordnades att den antagna stadgan skulle insändas till Magistraten, för utverkande af vederbörlig stadfästelse derå.

Ifrågasatta stadgar för samlings-salar i Helsingfors.

Jemte skrifvelse af den 12 Januari N:o 66 hade Magistraten till Stadsfullmäktige insändt Guvernörens i länet remiss i anledning af en

utaf föreståndaren för Länebyggnadskontoret väckt fråga om tillsättande af en komité för utarbetande, i den allmänna säkerhetens intresse, af stadgar angående begagnandet af de offentliga samlingssalarna i Helsingfors, och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige uti svarsskrivelse hos Guvernören anmäla, att Fullmäktige för sin del icke hade något att erinra mot det ofvan antydda förslaget samt att Fullmäktige funno lämpligt att, på sätt föreslagit blifvit, stadens polismästare, brandmästare och byggnadsinspektör skulle till medlemmar i nämnda komité utses.

Sedan Magistraten inkommit till Stadsfullmäktige med sådant förslag till auktionsverkets i staden ordnande, hvarom å pg. 69 anföres, beslöto ²⁾ Fullmäktige öfverlämna ärendets beredning till ett särskildt tillsatt utskott, som dock icke medhann under året afgifva betänkande.

Sedan det år 1892 för beredning af ärendet angående nytt reglemente för fattigvården i Helsingfors tillsatta ³⁾ utskott, åt hvilket Stadsfullmäktige dessutom vid behandling af 1894 års budget uppdragit ⁴⁾ att i det nya fattigvårdsreglementet införa sådana bestämmingar, som kunde verka en strängare begränsning af kommunens fattigvård och derigenom ett nedbringande af kostnaderna för densamma, numera inkommit med betänkande ⁵⁾ och detta vid af Fullmäktige den 8 Maj hållet sammanträde bordlagts ⁶⁾ till hösten, föredrogs detsamma vid sammanträde den 18 September, hvarvid emot utskottets förslag af Fullmäktigen, Fattigvårdsinspektören Helsingius bland annat anmärktes, att deri saknades bestämmingar angående tiggeri; att arbetsinrättningen ej var i reglementet omnämnd samt att bestämmingarna angående tillsyn öfver i staden boende fattighjon icke syntes honom tillfredsställande; hvarhos Herr Helsingius upplyste, att han utarbetat ett särskildt förslag till fattigvårdsreglemente, samt hemställde att ärendet i hela dess vidd blefve föremål för granskning af ett särskildt utskott. I anledning häraf beslöto ⁷⁾ Stadsfullmäktige öfver betänkandet och Herr Helsingius nunämnda förslag, hvilket jemväl borde till tryck befordras, infordra Fattigvårdsstyrelsens jemte Fattigvårdsinspektörens yttranden, hvilkas emottagande Stadsfullmäktige ville emotse, så snart omständigheterna det medgäfv.

Uti skrifvelse från Magistraten af den 10 December underrättas Stadsfullmäktige att Guvernören i länet uti bref af den 29 förledne November meddelat Magistraten, hurusom Guvernören med anledning af särskilda,

¹⁾ Stfs prot. den 30 jan. § 3. — ²⁾ D:o d:o den 21 aug. § 23. — ³⁾ 1892 års berättelse pg. 83. — ⁴⁾ 1893 års berättelse pg. 74. — ⁵⁾ Stfs tryckta handl. N:o 13. — ⁶⁾ Stfs prot. den 8 maj § 21. — ⁷⁾ D:o d:o den 18 sept. § 15.

Förslag till instruktion för auktionskammaren.

Nytt reglemente för fattigvården i Helsingfors.

Påminnelse angående afgifvande af förslag till nytt fattigvårdsreglemente.

utaf Fattigvårdsinspektören emot det för Helsingfors stad gällande fattigvårdsreglemente framställda anmärkningar i remissresolution af den 28 September 1892 anmodat Fattigvårdsstyrelsen härstädes att vidtaga nödig åtgärd derom, att nytt reglemente blefve med aktgifvande på förenämnda, emot nu gällande reglemente framställda anmärkningar utarbetadt och förslag dertill i afseende å Guvernörens granskning insändt inom sex månader, räknadt från sagde dag, hvarföre Guvernören ock, enär dylikt förslag icke ännu inkommit, anmodat Magistraten så begå, att förslag till nytt fattigvårdsreglemente för staden ovilkorligen blefve inom förloppet af tre månader, räknadt från ofvanberörda 29 November, till Guvernören insändt. Och anhåller Magistraten förty att Stadsfullmäktige ville vidtaga åtgärd derhän, att sagda föreskrift må kunna varda fullgjord.

I anledning häraf beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige uppmana Fattigvårdsstyrelsen att påskynda behandlingen af ärendet samt tillika uti skrifvelse till Guvernören anmäla, hvad hittills i saken tillgjorts samt derjemte framhålla, huruledes förslag till reformer af så maktpåliggande och omfattande art som det nu förevarande erfordrade en allsidig pröfning och att Fattigvårdsinspektörens intresse för reformen i fråga synes hafva kommit honom att förbise, att densamma svårligen kunde vinna på att viss dag ut-sattes, inom hvilken förslaget borde vara slutbehandladt.

Ändringar i Rådstufvurättens och Magistratens sammansättning och verksamhet.

Till fullgörande af Stadsfullmäktiges vid den 10 November 1891 fattade beslut ²⁾ angående anhållan hos Samfälta Rådstufvurätten om uppgörande af definitivt förslag till inrättande af en fjerde rådstufvurättsafdelning uti det af Fullmäktige då angifna syftet, hade Samfälta Rådstufvurätten i skrifvelse af den 15 mars ³⁾ hos Stadsfullmäktige framhållit, att det under den tid, provisoriska fjerde afdelningen af Rådstufvurätten fungerat, visat sig, att sagda afdelning vore för lagskipningens ostörda fortgång af behovet påkallad. På sådan grund och enär, efter det strafflagen trädde i gällande kraft, särskilda politiförbrytelser, hvilkas antal uppskattas till omkring ettusen tvåhundra om året, komme att från Polis-kammaren öfverflyttas till Rådstufvurätten, anhöll Samfälta Rådstufvurätten att Stadsfullmäktige ville icke allenast för sin del bifalla till inrättande af en ordinarie fjerde afdelning vid Rådstufvurätten af den organisation och beskaffenhet, som andra och tredje afdelningarna åtnjuta, utan äfven för sådant ändamål bevilja anslag för aflönande af två äldre justitieråd-

¹⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 10. — ²⁾ 1891 års berättelse pg. 46—48. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 18.

män, en yngre justitierådman, två brottmålsnotarier och två stadsbetjente till enahanda belopp, som enligt stat tillkomme desse tjenstemän och betjente å de öfriga afdelningarna af Rådstufvurätten. Tillika och jemte det Samfälta Rådstufvurätten erinrat derom, att med inrättande af en ordinarie fjerde afdelning det af Stadsfullmäktige för upprätthållande af den provisoriska fjerde afdelningen beviljade anslag blefve obehöfligt, hemstälde Samfälta Rådstufvurätten om utverkande af fastställelse utaf särskilda, genom fjerde afdelningens inrättande betingade förändringar i de genom Nådiga brefven af den 7 februari 1881 och 1 Oktober 1887 fastställda stadganden angående Rådstufvurättens i Helsingfors sammansättning och verksamhet. Slutligen framhöll Rådstufvurätten, utom hvad beträffande anställande vid den provisoriska fjerde afdelningen af en t. f. notarie redan å pg. 58 anförts, att inrättandet af en ordinarie fjerde afdelning ovilkorligen påkallade anställandet af en tredje stadsfiskal, hvaraf behovet under en längre tid gjort sig kännbart, jemte det Rådstufvurätten uttalade sig beträffande arbetsfördelningen mellan desse tjenstemän.

För ärendets beredning tillsattes ¹⁾ af Stadsfullmäktige ett särskildt utskott, som efter att hafva lemnat en fullständig relation i frågan, bland annat anför, att Rådstufvurättens provisoriska fjerde afdelning visserligen hittills varit af behovet påkallad, men att under loppet af året en anmärkningsvärd minskning af arbetet vid Rådstufvurätten egt rum. Denna minskning, i följd af att en del af de förra polismålen numera måste behandlas af Rådstufvurätten, hade likväl icke visat sig i målens antal, som torde snarare ökats än nedgått, men deremot egt rum i följd af målens beskaffenhet, hvilket synes deraf att under det de olika afdelningarnas sammanträden tidigare i allmänhet varat till kl. 3 och 4 e. m. samt tidtals långt inpå aftonen, så hade sessionerna numera sällan slutat senare än kl. 2 på dagen. Hvaraf detta nedåtgående beror är, i betraktande äfven af den korta tid, detsamma tillsvidare varat, svårt att med säkerhet bestämma, men antagligast står detsamma i sammanhang med den stillhet i den allmänna rörelsen, som för närvarande råder, jemte det måhända äfven strafflagen, som utbytt de tidigare korta frihetsstraffen mot längre sådana, härtill något medverkat. Att af detta nedåtgående draga några slutsatser för framtiden, vore dock, efter utskottets åsigt, förhastadt. Ty om äfven mängden af Rådstufvurättens arbete fluktuerar, såsom erfarenheten utvisat, så måste dock i en stad, hvars folkmängd årligen tillväxer

¹⁾ Stfs prot. den 2 okt. § 8.

med vidpass 3,000 personer, jemväl domstolarnas arbete ökas. Dervid är särskildt att märka, att denna folkökning tillför staden till öfvervägande del personer från den fattigaste eller kroppsarbetare klassen och således väsentligen ökar den del af befolkningen, som är mest processlysten och äfven eljes lättast kommer i kollision med rättsvården. Någon minskning i Rådstufvurättens arbetsstyrka borde därför, efter utskottets tanke, för närvarande icke ega rum. Enligt utskottets mening kunde å andra sidan, så länge göromålen vid Rådstufvurätten icke äro mera arbetsdryga än för tillfället är fallet, heller icke skäligen ifrågakomma att ställa fjerde afdelningen å ordinarie fot. Härtill förefinnes för öfrigt så mycket mindre anledning, då på sätt känt är ombildningen af landets rättegångsväsende är en fråga på dagordningen och för närvarande föremål för behandling af en utaf regeringen tillsatt komité, hvars arbeten redan fortgått par år, i följd hvaraf komitén torde inom någon tid kunna framlägga resultaten af sin verksamhet. Denna ombildning af rättegångsväsendet är afsedd att omfatta detsamma i sin helhet och förty att utsträckas äfven till städernas domstolar, hvilka dervid antagligen komma att från qvasikommunala embetsverk förvandlas till statliga sådana. Man torde icke gerna vid ett embetsverk, hvars ombildning är ifrågasatt, böra inrätta nya tjenster och anställa tjänstemän, som vid sagda ombildning kanske icke kunna vid liknande befattning bibehållas.

Hufvudsakligen på grund häraf föreslår ¹⁾ utskottet:

att Stadsfullmäktige ville afböja Samfälta Rådstufvurättens framställning om inrättandet af en ordinarie fjerde afdelning vid Rådstufvurätten samt anställandet på ordinarie stat af en tredje stadsfiskal; samt

att Fullmäktige ville hos Magistraten anhålla att Magistraten, vid yppad ledighet af rådmanstjenst vid Rådstufvurätten, icke ville anslå tjesten ledig, innan frågan om indragning af de yngre justitierådmanstjenserna vid Rådstufvurätten varit föremål för Stadsfullmäktiges behandling.

Och blefvo dessa i utskottets betänkande framställda resolutionsförslag af Stadsfullmäktige godkända ²⁾.

Förhöjning af
arvodena för t. f.
rådmännen och
t. f. notarien
samt extra stads-
betjenterna vid
Rådstufvurät-
tens provisoriska
fjerde afdel-
ning.

Till nyss anförda utskotts beredning hade äfven remitterats en af vicehäradshöfdingarne Frans Pethman och Gustaf Björkman till Stadsfullmäktige ingifven skrift, hvori de anföra, att enär vid organiserandet af den provisoriska fjerde afdelningen vid Rådstufvurätten bestämts, att nämnda afdelning skulle sammanträda blott två gånger i veckan, ena gån-

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 35. — ²⁾ Stfs prot. den 28 dec. § 1.

gen för behandling af civila mål och den andra för handläggning af brottmål, så hade för de två extra rådmän, som vid afdelningen anstälts, utfästs ett arvode af endast 200 mark i månaden, hvarutom de, till hvilkas åliggande det jemväl hört att turvis föra brottmålsprotokollet, hvarannan vecka fått uppbära lösen från ett civilt sammanträde. Då emellertid strafflagen haft till påföljd, att antalet brottmål vid Rådstufvurätten i betydlig grad stigit, hade Rådstufvurätten föranstaltat att sammanträdena i veckan vid fjerdte afdelningen från och med början af nästvikne juli månad ökats med *ett*, dervid brottmål handlagts, genom hvilken förändring nämnda afdelning sålunda i afseende å arbetet likstälts med Rådstufvurättens öfriga afdelningar. I betraktande häraf och då samma protokollsförings-skyldighet som tillförene för de extra rådmännen qvarstode, hade sökandene, som för närvarande sköta omförmälda extra rådmansjänster, anhållit att ofvannämnda arvode, helst den påräknade lösen från det civila protokollet vid fjerdte afdelningen under det senaste året tidtals nedgått till vidpass 50 mark i månaden för dem hvardera och lösen från brottmålsprotokollet varit aldeles ringa eller ingen, blefve förhöjdt till 300 mark samt tillskottet dem tillgodoberäknadt, Pethman från början af sistförflutne juli månad och Björkman, som under sagda månad åtnjutit tjenstledighet, från den 1 nästlidne augusti. Till stöd för sin framställning hade sökandene slutligen erinrat derom, att de i medlet af 1880-talet vid Rådstufvurätten anställde extra rådmännen haft en aflöning af 250 mark i månaden och derjemte, i motsats till sökandene, odelad lösen från ett civilt protokoll i veckan.

I anledning häraf föreslog utskottet:

att Stadsfullmäktige ville höja de för den provisoriska fjerdte afdelningen anslagna arvodena, för ledamöterna från 2,400 till 3,600 mark årligen, räknadt för t. f. rådmannen Pethman från den 1 sistlidne juli och för t. f. rådmannen Björkman från den 1 derpåföljande augusti, samt för t. f. notarien från 2,400 till 3,000 mark och för extra stadsbetjenterna från 900 till 1,100 mark årligen, räknadt från 1895 års början.

Och blef äfven denna framställning af Stadsfullmäktige godkänd¹⁾, hvarjemte bestämdes att ifrågavarande förhöjning i arvoden, såvidt den gälde redogörelseåret, skulle påföras det i årets budget till Fullmäktiges förfogande ställda anslaget för oförutsedda behof, äfvensom att den beslutna tillökningen i staten för Rådstufvurättens fjerdte afdelning skulle

¹⁾ Stfs prot. den 28 dec. § 1.

vid behandlingen af förslaget till 1895 års budget å behörigt ställe observeras.

Fastställelse af
instruktion för
stadsläkarene.

Jemte skrifvelse af den 30 December 1895 hade Magistraten öfversändt instruktionerna ¹⁾ för första och andra stadsläkaren i Helsingfors, försedda med Guvernörens i länet fastställelse, och beslöto ²⁾ Fullmäktige, att sagda instruktioner skulle till Magistraten återsändas med anhållan att desamma genom Magistratens försorg blefve befordrade till tryck.

Regler för mat-
varuhandeln å
stadens torg.

Emedan Helsovårdsnämnden funnit, att handeln med matvaror å stadens torg samt å farkoster förtöjda vid kajerna lemnade mycket öfrigt att önska med afseende å snyggheten, som dervid iakttages, hade bemälda nämnd jemte skrifvelse för den 3 förlidne November till Magistraten insändt ett förslag till regler för sagda handels bedrivande, anhållande att reglerna måtte vid af Magistraten utsättande vite till efterrättelse påbjudas. Enär Magistraten emellertid aktat nödigt att, innan vidare i ärendet tillgjordes, häri inhemta Stadsfullmäktiges yttrande, hade Magistraten till Fullmäktige öfversändt förslaget till dessa regler och i sammanhang dermed en af Guvernören i länet till Magistratens behandling öfverlemnad skrift från Bestyrelsen för Helsingfors Djurskyddsförening, i hvilken skrift nämnde Bestyrelse på anförda skäl anhållit om utfärdande af förbud mot vägning af lefvande fisk på krok och all slags fångst och dödande af småfågel inom stadens råmärken. Stadsfullmäktige remitterade ³⁾ åter ärendet till Drätselkammaren, som egde att med utlåtande deri till Fullmäktige inkomma, och beslöto tillika att ärendet skulle behandlas i den ordning 76:te § af gällande kommunalförfattning för städerna föreskrifver. Sedan Drätselkammaren till Helsovårdsnämndens förslag gjort ⁴⁾ några mindre anmärkningar och tillägg, beslöto ⁵⁾ Stadsfullmäktige godkänna förslaget med de af Drätselkammaren deri föreslagna ändringar jemte utslutande derur af den bestämning, att färsk fisk, med undantag af strömming, nors, hvassbuk eller s. k. småfisk, som till salu utbjudes, borde vara slagtd; och skulle de sålunda antagna reglerna, hvilka här nedan intagas, jemlikt nyssåberopade lagrum öfversändas till Magistraten för att Guvernörens i länet pröfning underställas.

¹⁾ 1893 års berättelse pg. 97—101. — ²⁾ Stfs prot. den 16 jan. § 2. — ³⁾ D:o do den 30 jan. § 7. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 63 af den 22 mars. (Stfs tryckta handl. N:o 17.) — ⁵⁾ Stfs prot. den 27 nov. § 23.

Regler för handeln med matvaror å Helsingfors stads torg samt å farkoster förtöjda vid hamnarna.

I. Försäljning af kött, smör och ost.

a) Försäljning af kött, smör och ost bör, då sådant icke sker från lass, verkställas å för ändamålet afsedda rena snygga bord eller diskar eller ock från tinor, såar eller byttor; och få dessa varor på inga vilkor förvaras i korgar eller lådor, som stå på marken utan underlag.

b) Alla bord och kärl, äfvensom de vid ofvannämnda handel använda redskap, böra ständigt hållas väl rena och snygga. Stubbar eller bänkar, å hvilka köttet sönderdelas, få därför under ingen förevändning användas till sittplatser.

c) Transporten af kött, smör och ost till och från salutorg får verkställas endast på sådant sätt, att dessa varor icke förorenas, och bör framförallt köttet vara inlagdt i rena korgar eller hvita, rena, tvättbara omslagskläden af lin, hampa, bomull eller likartadt material.

d) Vid profningen af smörets godhet bör särskild knif eller sked kunderna tillhandahållas.

II. Försäljning af grönsaker och andra trädgårdsprodukter.

a) Försäljning af grönsaker och andra trädgårdsprodukter (med undantag af potatis) bör, såvida den ej sker från båt eller lass, ega rum vid för ändamålet lämpade bord eller diskar. Dessa bord och diskar jemte öfriga för varornas bevarande använda föremål böra ständigt hållas rena och i godt stånd. Tillfredsställande ordning och snygghet bör äfven iakttagas med afseende å sjelfva försäljningsplatsen, så att lökskal och annat affall ej kringkastas utan så mycket som möjligt uppsamlas i särskilda kärl.

b) Transport af grönsaker och trädgårdsprodukter bör ske medels rena och snygga fordon, samt med iakttagande af att varorna icke förorenas.

c) Då försäljning af grönsaker och andra trädgårdsprodukter sker från båt, gälla föregående bestämmningar i tillämpliga delar.

III. Försäljning af svampar och frukt.

a) Då försäljning af svampar, bär och frukt ej eger rum från lass eller båt, eller sker genom kringvandrande försäljare, får densamma ega rum endast vid för ändamålet lämpade bord och diskar. Dessa bord och

diskar jemte nödiga måttkärl böra ständigt hållas rena och i godt stånd. Korgar, lådor och andra förvaringskärl för bär och frukt få aldrig hållas stående på marken utan lämpliga underlag.

b) Då försäljning sker från båt eller af kringvandrande försäljare gälla föregående bestämmningar i tillämpliga delar.

IV. Försäljning af ägg.

a) Då äggförsäljning icke sker af allmoge från lass, utan af mellanhandlare, bör densamma ega rum vid för ändamålet lämpliga bord, hvilka ständigt böra hållas rena och snygga.

b) Tvättning och rengöring af orena ägg får ej ske å försäljningsplatsen på torget.

V. Försäljning af färsk, saltad och inlagd fisk samt fiskrom.

a) Då försäljning af färsk fisk ej sker af skärgårdsbo i egen båt, utan af mellanhandlare i båt eller å plats å torget, bör, i fall båt användes, denna vara ren, snygg och torr, eller, om försäljningen sker å torget, ega rum vid för ändamålet lämpade bord eller diskar. Korgar eller andra kärl, i hvilka fisken förvaras, böra ständigt vara rena, samt få ej hållas stående på marken utan tillräckligt höga underlag. Lefvande fisk må icke uppvägas å krok.

b) Försäljare af fisk, som ligger i lake, bör vid försäljningen se till att laken ej utspilles och förorenar försäljningsplatsen. För detta ändamål böra fisktunnorna stå på vattentäta med låga fötter försedda underlag.

c) Sked eller slef, som användes vid utminuterungen af fiskrom, får icke begagnas af kunderna vid profningen af varans godhet; och får ej heller den vid profningen kvarblifna rommen hållas tillbaka i förvaringskärlet.

VI. Försäljning af kräftor.

Vid försäljning af kräftor, som ej sker från lass, bör ordning och snygghet iakttagas samt de döda kräftorna och emballeringsmaterialet ej kringkastas på försäljningsplatsen, utan förvaras i lämpliga kärl tills de vid torgets rengöring bortföras.

VII. Försäljning af fågel och skogsvildt.

a) Då försäljning af fågel och skogsvildt ej sker af allmogeman från lass eller båt, utan af mellanhandlare, bör densamma försiggå vid för

ändamålet lämpade bord eller diskar, Dessa bord och diskar äfvensom de korgar eller lådor, i hvilka fågel eller vildtet förvaras, böra ständigt hållas rena och snygga; och få lådorna och korgarne icke stå på marken utan underlag i annat fall, än då lefvande fågel eller villebråd deri förvaras. Slagt af lefvande fågel och villebråd får under ingen förevändning ega rum å torget. Det samma gäller äfven om plockande af fåglar.

Då försäljning sker från båt gälla föregående bestämmningar i tillämpliga delar.

VIII. Försäljning af bröd, mjöl, gryn och andra med dem likartade varor.

Då försäljning af bröd, mjöl, gryn och andra med dem likartade varor ej försiggår från lass eller båt, bör försäljningen ske vid för ändamålet lämpliga bord eller ställningar, hvilka ständigt böra hållas rena och snygga. Korgar, säckar m. m., i hvilka dessa varor förvaras, böra alltid hållas rena och få icke stå på marken utan lämpligt underlag.

IX. Försäljning af mjölk och grädda.

All mjölk och grädda, som å salutorg eller i hamn till salu hålles, bör, ehvad försäljningen eger rum från lass eller båt eller å plats på torget, förvaras i rena och snygga kärl. Sker försäljning af mjölk och grädda icke från lass, utan från plats å torget, böra mjölk- och gräddkärlen stå på lämpligt underlag med fötter.

Vid försäljning af mjölk och grädda använda måttkärl böra ständigt hållas rena samt få under ingen förevändning användas för kunderna att pröfva varans godhet, utan böra för detta ändamål finnas särskilda kärl af sådan form, att de ej kunna förvexlas med de förra. Med dessa sistnämnda kärl får hvarken mjölk eller grädda upptagas från förvaringskärl, likasom icke heller den deri kvarblifna mjölken eller gräddan får, efter det kunden pröfvat varans godhet, hållas tillbaka i förvaringskärl.

X. Försäljning af matvaror från lass.

Å lass, från hvilka matvaror, af hvad slag de än vara må, af allmogeman försäljas, bör ordning och snygghet iakttagas samt säckar, kläden, byttor och korgar m. m., i hvilka matvarorna förvaras, ständigt hållas rena och snygga.

För mellanhandlare gälla föregående bestämmningar (I—IX) i alla tillämpliga delar.

XI. Försäljning af matvaror från farkoster i stadens hamnar.

Å alla farkoster, hvarest matvaror till salu hållas, bör tillfredsställande ordning och snygghet iakttagas samt matvarorna så förvaras att de ej förorenas. I händelse bristande ordning och snygghet är rådande ombord å en farkost, må försäljning af matvaror från densamma icke ega rum, innan farkosten blifvit rengjord.

Affall, som samlas ombord å farkost, bör upptagas i inkom därför afsedt kärl samt dagligen aflevereras till det fordon, som för bortförande häraf en gång i dygnet besöker hamnen.

XII. Allmänna regler.

Ingen må vid uppäckandet eller handhafvandet af sina varor gå så till väga, att han vållar olägenheter (genom dam m. m.) för sina grannar.

Försäljare af matvaror böra, jemväl i öfriga här icke särskildt uppräknade fall, iakttaga den största renlighet och snygghet samt alla mellanhandlare vara iklädda rena, hvita och tvättbara förkläden af tillräcklig längd och vidd, försäljare af kött dessutom i en tvättbar blus med ärmar.

Regler för åkning med velociped inom staden och dess afhysta område.

Sedan Poliskammaren i skrifvelse af den 11 Juni hos Guvernören i länet föreslagit att, enär velocipedsporten å orten på senare tider i hög grad tilltagit samt flere tillbud till olycksfall i följd af ovarsam velocipedåkning förekommit, åkning å vilociped inom staden och dess afhysta egområden borde tillåtas endast under iakttagande af vissa förbehåll, och ett tillägg i sådant afseende göras till stadens gällande polisordning, hade Magistraten på framställning af Guvernören till Stadsfullmäktige öfversändt ett af Poliskammaren i antydt syfte uppgjort förslag till föreskrifter angående begagnande af velociped å stadens gator, torg och allmänna platser, jemte skrifvelse af den 4 Juli med anhållan att Fullmäktige ville yttra sig rörande de föreslagna stadgandena, hvilka voro af följande innehåll:

1 §.

Velocipedåkning får icke utan Poliskammarens tillstånd ega rum å annan plats än sådan, som är upplåten för körande eller ridande, förutom stadens esplanader och sqvärer, der sådan är tillåten från kl. 4 till 9 på morgonen och i stadens parker mellan kl. 4 på morgonen och 10 f. m.; dock må barn under tio års ålder tillåtas derstädes begagna velociped äfven under andra tider, då sådant utan olägenhet ske kan, men bör polis-mans tillsägelse att med åkning upphöra genast åtlydas.

2 §.

Gator och torg få icke begagnas till öfningsridt eller ridande fram och åter; och är det jemväl förbjudet att framdrifva flere än två velocipeder i bredd.

3 §.

Enhvar, som åker velociped på stadens gator, torg eller allmänna platser, så ock på chaussées och vägar å stadens afhysta område, skall baktill å sadeln eller sadelväskan hafva fästad en plåt med nummer, hvars siffror, hvita på svart grund, skola vara minst åtta centimeter höga.

Under tid då gatulyktorna hållas tända bör å velociped föras tänd lykta, å hvars begge sidoglas, hvilka böra vara mattslipade, finnes anbragt samma nummer i minst fyra centimeter höga siffror. Numret får icke under färden vara undanskyldt.

4 §.

På derom gjord anmälan meddelar Poliskammaren uppgift på det nummer velociped skall föra samt utfärdar deröfver bevis, upptagande velociped-egarens namn, yrke och adress.

Sålunda utlemnad nummer får endast efter å Poliskammaren skedd anmälan till annan person öfverlåtas.

5 §.

Den, som färdas å velociped, åligger: att vid möte med åkande och ridande hålla åt höger;

att vid färd förbi häst, som ledes, hålla åt den sida, der föraren går;

att åka med långsam fart der trängsel råder, vid gatuhörn, samt eljest då fara för sammanstötning kan uppstå och bör i sistnämnda fall signal med ringklocka gifvas; med långsam fart förstås en hastighet, som ej är större än att en fullväxt man med rask gång kan följa med velocipeden;

att färdas varligt förbi hästar och stiga af velocipeden vid möte med häst, som visar sig orolig, äfvensom annars då sådant är af behovet påkalladt för undvikande af olyckshändelse; äfvensom

att på tillsägelse af polisman samt efter skedd sammanstötning med gående, ridande eller åkande omedelbart stanna velocipeden.

6 §.

Öfverträdelse af dessa föreskrifter straffas med böter högst tjugu mark.

Och förordades ¹⁾ förslaget af Fullmäktige för öfrigt, utom att Fullmäktige afstyrkte den i § 3 ingående bestämning om velocipedryttares skyldighet att i velocipeden anbringa numererade plåtar.

Antagande af stadgar för kommunala sjukhuset.

Till åtlydande af Stadsfullmäktiges den 29 December 1893 Helsevårdsnämnden gifna uppdrag, hade nämnden jemte skrifvelse af den 14 Mars till Fullmäktige insändt nedan intagna förslag till stadgar för sjukvårdens handhafvande m. m. vid kommunala sjukhuset.

Stadgar för kommunala sjukhuset.

1. Om sjukets intagande och villkoren dertför.

§ 1.

I afdelningen för epidemiska sjukdomar emottagas personer lidande af akuta smittosamma sjukdomar: skarlakansfeber, messling, difterit, fläcktyfus och koppor, hvaremot kolerapatienter icke intagas i sjukhuset.

I afdelningen för icke epidemiska sjukdomar mottagas personer lidande af andra akuta eller kroniska sjukdomar, förutom veneriska och sinnessjukdomar, hvilka icke vårdas på kommunala sjukhuset.

§ 2.

För sjukvård i kommunala sjukhuset erlägges en af Stadsfullmäktige på Helsevårdsnämndens och sjukhusstyrelsens förslag faststald dagavgift; dock kan, ifall sjukhusets läkare så pröfvar, patient efter tre veckor till friplats öfverföras.

§ 3.

För intagning i sjukhuset bör den sjuke sjelf eller genom ombud anmäla sig på sjukhuset på den bestämda mottagningstiden och dervid

1:o. förete (om så påfordras) prestbetyg, samt, ifall ombud anlitas, läkares intyg om sjukdomens beskaffenhet;

2:o. erlægga 3 veckors sjukvårdskostnad i förskott eller vara försedd antingen med en af husbonde, arbetsgifvare eller annan känd person utfärdad förbindelse att ansvara för afgiftens erläggande, eller ock med intyg om medellöshet från stadens fattigvård.

Likväl må i fråga om hastigt svårt sjukdomsfall eller vid rådande epidemi, så ock då den sjukets blottställda belägenhet är uppenbar, dessa bestämmingar icke anses ovilkorliga.

¹⁾ Stfs prot. den 21 aug. § 14.

§ 4.

Personer, hvilka tillhöra annan kommun, må endast i nödfall, då sjukdomens smittosamma art dertill gifver anledning, eller lämplig vård ej annorlunda kan dem beredas, intagas i kommunala sjukhuset.

§ 5.

Vid otillräkligt utrymme intages den som lider af akut sjukdom framför den som är behäftad med långvarig åkomma. Under i öfrigt lika omständigheter har den medellöse företräde.

§ 6.

Bristande betalning af sjuk- och begrafningskostnader för betalande patienter, för patienter, som ej hafva hemort i Helsingfors, för personer, som äro berättigade till sjukvård på kronans, allmän inrättnings och enskild persons bekostnad, utkräfvdes i vederbörlig ordning af sjukhusets syssloman.

2. *Om sjukhusets styrelse.*

§ 7.

Till sjukhusets styrelse utser Stadsfullmäktige hvart annat år 4 ledamöter. Sjelfskrifne ledamöter äro stadsläkaren, öfverläkaren vid afdelningen för icke epidemiska sjukdomar och läkaren vid afdelningen för epidemiska sjukdomar. Styrelsen eger högsta myndighet inom sjukhuset samt förvaltar sjelfständigt och på eget ansvar sjukhusets angelägenheter i öfverensstämmelse med gällande medicinalförfattningar, dessa stadgar och de särskilda föreskrifter, som Helsovårdsnämnden i egenskap af öfverstyrelse för kommunens sjukvårdsanstalter kan meddela.

§ 8.

Styrelsen väljer inom sig årligen ordförande och vice ordförande.

Styrelsen sammanträder på kallelse af ordföranden å sjukhuset, så ofta göromålens gång så fordrar, dock minst en gång i månaden och böra minst 4 ledamöter vara närvarande, för att styrelsen skall kunna fatta beslut. Vid lika röster gäller ordförandens mening. Vid styrelsens sammanträden föres protokoll, som skall innehålla styrelsens beslut jemte kort motivering derför.

§ 9.

Styrelsen åligger:

att hvarje år uppgöra och före den 1 September till Helsovårdsnämnden insända förslag till utgifts- och inkomststat för sjukhuset under det kommande året;

att förvalta till sjukhuset anslagna eller inflytande medel samt, i öfverensstämmelse med den för sjukhuset fastställda stat, pröfva och besluta förekommande utbetalningar;

att låta föra fullständig räkenskap öfver sjukhusets utgifter och inkomster samt avsluta densamma för kalenderår;

att före den 1 Mars hvarje år till Helsovårdsnämnden inlemna avslutad räkenskap med fullständiga verifikationer för föregående år jemte berättelse om sjukhusets förvaltning samt läkarenes berättelse om sjukvården under samma år;

att hafva vård och tillsyn öfver sjukhusets byggnader och planteringar, med rättighet att vidtaga smärre behöfliga förändringar i deras inredning;

att hålla tillsyn öfver vården af sjukhusets inventarier, hvaröfver noggrann förteckning bör upprättas, kontrollera förbrukade inventariers kassering och afskrifning samt besluta om nyas anskaffande, börande årlig inventering under styrelsens kontroll företagas;

att vid uppkommande ledighet på öfverläkarens förslag antaga amanuens;

att antaga och afskeda öfrige tjänstemän, hvilka finnas uppförda i den af Stadsfullmäktige för sjukhuset antagna stat, hvarvid iakttages, att sysslomannen bör ställa antingen uppborrdsborgen af minst två vederhäftige personer för ett belopp af 2,000 mark eller ock annan af styrelsen godkänd säkerhet till enahanda belopp;

att antaga och afskeda sjukhusets betjening med undantag för sjuksköterskor och deras biträden, hvilka af läkarne, hvar på sin afdelning, antagas och afskedas;

att i öfverensstämmelse med dessa stadgar utfärda instruktioner för af styrelsen antagne tjänstemän och betjening, samt fastställa utspisningsstat och ordningsregler för sjukhuset;

att i öfrigt vidtaga de åtgärder, som för främjande af sjukhusets ändamål kunna anses lämpliga, eller, då de äro af beskaffenhet att böra af Helsovårdsnämnden afgöras, hos Nämnden derom göra framställning.

§ 10.

Helsovårdsnämnden eger att åt de af Stadsfullmäktige tillsatte läkare meddela tjänstledighet samt för dem förordna vikarier.

Styrelsen beviljar tjänstledighet samt förordnar vikarie för amanuensen samt öfriga tjänstemän och betjening, förutom sjuksköterskor, åt hvilka afdelningsläkaren beviljar ledighet.

3. *Om sjukhusets läkare.*

§ 11.

Öfverläkaren vid afdelningen för icke epidemiska sjukdomar och läkaren vid afdelningen för epidemiska sjukdomar utses af Stadsfullmäktige på Helsovårdsnämndens förslag för en tid af 6 år, men kunna till befattningen återväljas. De besörja sjelfständigt sjukvården på hvar sin afdelning samt äro ansvarige för dess behöriga och ändamånsenliga handhafvande.

§ 12.

Öfverläkaren och läkaren åligger:

att dagligen å af styrelsen fastställd tid emottaga sådana sjuke, som tillhöra hans afdelning;

att dagligen göra sjukrond samt dessemellan, om så finnes nödigt, besöka den sjuke;

att vaka öfver ordning och snygghet inom sin afdelning;

att vaka öfver mathållningen samt att de sjuke ordentligt erhålla de förmåner, som dem enligt styrelsens beslut tillkomma;

att tillse, att de sjuke af betjeningen väl vårdas och vänligt bemötas;

att föra ordentliga sjukjournaler och derur meddela bevis, då sådant lagligen äskas;

att afgifva dag-, vecko-, månads- och årsrapporter enligt styrelsens föreskrift;

att med iakttagande af nödig sparsamhet besörja mat- och medicamentsrequisitioner samt jemte sysslomannen granska och attestera dithörande räkningar;

att verkställa liköppning, der de så finna erforderligt;

att antaga och afskeda för sjukvården behöfliga sköterskor och deras biträden;

att ansvara för instrumentförråd och arkiv;

att bestämma om de sjukes intagande å och placering inom afdelningen samt om deras utskrifning, så snart tillfrisknandet tillräckligt framskridit, eller den sjuke visat sig icke kunna vidare förbättras; samt

att i öfrigt ställa sig till efterrättelse ej blott dessa stadgar och gällande författningar, utan äfven de föreskrifter, som styrelsen åt dem lämnar.

§ 13.

Öfverläkaren tillkommer:

att hafva uppsigten öfver sjukhusets gemensamma ekonomieafdelning, samt till styrelsen afgifva förslag och yttrande i ärenden, som angå sjukhusets ekonomi och förvaltning, äfvensom tillsättande af amanuens.

§ 14.

Läkare vid afdelningen för epidemiska sjukdomar är skyldig vara bosatt i den honom anvisade lokal i sjukhuset.

§ 15.

Amanuens antages för minst ett halft år af styrelsen, sedan öfverläkaren afgifvit förslag. För att antagas till amanuens fordras att hafva aflagt medicine kandidat examen samt att hafva fullgjort minst hälften af föreskrifven klinisk tjenstgöring på medicinska och kirurgiska afdelningarne.

§ 16.

Amanuensen åligger hufvudsakligen:

att vara boende inom sjukhuset;

att biträda vederbörande öfverläkare med journalföring, utskrifning af mat- och medikamentsrequisitioner, rapporter m. m.;

att biträda vid sjukvården samt efter öfverläkarens pröfning och under hans inseende vårda särskilde sjuke eller mindre afdelningar, som kunna honom anförtros;

att i lämpliga delar ställa sig till efterrättelse den för öfverläkare gällande instruktion; samt

att i öfrigt noga iakttaga ej blott dessa stadgar och gällande författningar, utan äfven de föreskrifter, som styrelse eller öfverläkare meddela.

§ 17.

Särskildt stadgande.

Den som förmenar sig i något afseende hafva grundade skäl till klagomål mot sjukhusets tjänstemän eller betjening, göre derom skriftlig anmälan hos styrelsen, som efter sakens beskaffenhet antingen sjelf beslutar eller hänskjuter saken till Helsovårdsnämndens afgörande.

Och blef detta förslag af Stadsfullmäktige godkändt ¹⁾, hvarjemte Fullmäktige beslöto till Magistraten insända detsamma i afseende å utverkande af behörig fastställelse.

I skrifvelse af den 12 November N:o 181 underrättar ²⁾ Magistraten att, sedan Magistraten den 10 föregående September i afseende å fastställelse till Guvernören i länet insändt de af Fullmäktige godkända stadgarna för det kommunala sjukhuset härstädes, Magistraten nu återbekommit desamma, försedda med Guvernörens godkännande resolution, hvarföre Magistraten ock tillsändt stadgarna Helsovårdsnämnden för att till tryck befordras.

Fastställande af stadgar för kommunala sjukhuset.

På framställning af beredningsutskottet beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige underrätta Guvernören i länet derom, att det nya kommunala sjukhuset, som jemlikt Stadsfullmäktiges beslut den 7 November 1891 kommer att till äminnelse af Deras Kejs. Majestäters silfverbröllopsdag benämnas Maria sjukhuset, numera är färdigt att för sitt ändamål upplåtas, samt tillika anhålla att Guvernören ville till Hans Kejs. Majestät frambefordra en underdånig anmälan härom; hvarhos Helsovårdsnämnden och Drätselkammaren skulle erhålla officiell underrättelse om sjukhusets benämning.

Kommunala sjukhusets benämning.

På förslag af Fullmäktigen Herr Boisman hade Stadsfullmäktige anmodat ⁴⁾ Drätselkammaren att med Gaslysningsaktiebolaget härstädes träda i underhandling om införande af gatubelysning med s. k. Auerglödlampor samt att emellertid till Åbo utsända sakkunnig person för inhemtande af utredning angående sättet för sagda belysnings genomförande. Till fullgörande häraf beslöt Drätselkammaren vid sammanträde den 21 Juni uppdraga åt gaskontrollören Friherre Aug. Schultén, hvilken dertill förklarar sig villig, att för anskaffande af den äskade utredningen företaga en resa till Åbo samt om resultatet deraf sedermera till Kammaren inberätta. Och föreslog ⁵⁾ Drätselkammaren, sedan Friherre Schultén efter verkställd resa till Kammaren inlemnad ett sålunda i frågan tillkommet utlåtande och förslag, utnynnande deri att, då också Helsingfors Gaslysningsaktiebolag vore i begrepp att härstädes redan under hösten föranstalta en för-

Införande i Helsingfors af gatubelysning med s. k. Auerlampor.

¹⁾ Stfs prot. den 21 aug. § 10. — ²⁾ D:o d:o den 27 nov. § 6. — ³⁾ D:o d:o den 2 okt. § 12. — ⁴⁾ D:o d:o den 5 april § 22. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 145 af den 2 aug.

söksbelysning med Auerlampor af hufvudgator och esplanader, staden borde intaga en afvaktande hållning och invänta resultatet af ofvannämnda försök; och att med den Drätselkammaren af Fullmäktige uppdragna underhandlingen med Gaslysningsaktiebolaget måtte få anstå, intill dess vidare erfarenhet, speciellt hvad angår sättet för lampornas antändning inom tillräckligt kort tid, i saken kunnat vinnas. Denna framställning funno Stadsfullmäktige skäl godkänna ¹⁾, under det Fullmäktige emotsågo att Drätselkammaren i sinom tid ville inkomma med det vidare förslag i ärendet, hvartill omständigheterna kunde föranleda.

Fråga om ändring i förslaget till ny byggnadsordning för Helsingfors.

Vid sammanträde den 29 December 1893 hade Stadsfullmäktige beslutit att till Drätselkammarens utlåtande och Byggnadskontorets hörande remittera en genom Guvernören i länet och stadens Magistrat Fullmäktige i och för afgifvande af yttrande tillståld, till Kejs. Senaten af Doktor E. J. Mellberg m. fl. gårdsegare i staden inlemnad underdånig ansökningsskrift angående sådan ändring i den af Stadsfullmäktige antagna och till Kejs. Senaten för fastställelse insända nya byggnadsordningen för Helsingfors stad, att alla bestämningar rörande renhållningsväsendet derifrån måtte uteslutas. Syftet med den underdåniga anhållan gick emellertid ut derpå, att de nu befintliga, i jorden ingrädda latringroparna äfven framdeles finge bibehållas, dels emedan införande af det uti förslaget till den nya byggnadsordningen förutsatta uppsamlandet af fekalier enligt sökandenes förmenande vore förenadt med synnerligen dryga kostnader för gårdsegarene, dels emedan de gamla afträdesgroparna efter numera både i hemlandet och utrikes vunnit erfarenhet, i synnerhet om fekalier rikligt uppblandas med torfströ, icke skulle medföra de sanitära vådor, hvilka tidigare blifvit befarade. På grund af Drätselkammarens och Byggnadskontorets yttranden ²⁾, uti hvilka ådagaläggdes att sökandene fara fullkomligt vilse beträffande i marken nedsänkta latringropars ofarlighet i sanitärt hänseende, och på Kammarens förty afböjande förslag beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige afstyrka bifall å ansökningen, hvarhos Drätselkammarens och Byggnadskontorets skrivelser skulle i afskrift biläggas Fullmäktiges utlåtande.

Motion i syfte att under vintermånaderna möjliggöra seglation i Helsingfors hamnar.

Uti en till Stadsfullmäktige inlämnad skrift af den 13 Februari hade Bankdirektören Alfred Norrmén gjort framställning om åtskilliga åtgärder i syfte att möjliggöra seglation på Helsingfors hamnar äfven under årets

¹⁾ Stfs prot. den 21 aug. § 30. — ²⁾ Drk skrf. N:o 85 af den 29 mars. — ³⁾ Stfs prot. den 8 maj § 12.

vintermånader. Efter att hafva påpekat, att svårigheterna i detta afseende under en så blid vinter, som vintern 1893—94 och speciellt beträffande Sandviks hamn, icke varit stora och fullkomligen kunnat öfvervinnas, för den händelse isbrytaren Murtaja, som ännu icke tagits i anspråk för sjöfartens öppenhållande i Hangö, fått kvarstanna här, framställer motionären egentligen tre skilda förslag, nämligen att en anhållan hos Regeringen måtte af Stadsfullmäktige göras derom, att Murtaja för återstoden af vintern skulle stationeras i Sandviks hamn för att bistå och underlätta sjöfarten härstädes; att staden under samma tid, som den å statsjernvägarne beviljade fraktnedsättningen för varor, hvilka importerats öfver Hangö, är gällande, ville lemna eftergift i trafikafgifter äfvensom skälig nedsättning i hamnungälder för varor, som sjöledes inkomma till Helsingfors; samt att Stadsfullmäktige skulle söka af Regeringen utverka enahanda nedsättning i jernvägsfrakter för varor, hvilka för transitobefordran till andra orter under nyssnämnda tid inkomme till Helsingfors och andra landets hamnar, som för varor inkommande öfver Hangö. Slutligen föreslår Herr Norrmén att Stadsfullmäktige ville infordra Drätselkammarens utlåtande i anledning af hans ofvan framhållna förslag, hvilkas brådskande beskaffenhet utan särskildt påpekande kunde inses. Och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige remittera ärendet till Drätselkammaren för att i samråd med å orten bosatta affärsmän vidare bereda det och med utlåtande deri till Fullmäktige inkomma.

Sedan Drätselkammaren vid extra sammankomst, till hvilken förutom föreståndarene för stadens Trafik- och Hamnkontor, Magister K. H. Lindholm och Hamnkapten O. W. Andsten, blifvit kallade handlandene M. Hallberg, K. H. Renlund, L. Krogius, G. Paulig och M. Fazer, hvilka herrar äfven alla utom den sistnämnde tillstädeskommit, i och för lemnande af alla på frågan möjligen inverkan upplysningar och för att i egenskap af trafikanter uttala sig, tagit ärendet under ompröfning, föreslog ²⁾ Drätselkammaren:

att Stadsfullmäktige ville för vintertiden från och med den 15 December till den 1 Maj under innevarande och nästkommande år nedsätta trafikafgifterna och hamnungälderna med 50 % af deras nu utgående belopp;

att Stadsfullmäktige ville hos Hans Kejsrerliga Majestät i underdå-

¹⁾ Stfs prot. den 13 feb. § 9. — ²⁾ Drks skrf. N:o 42 af den 21 feb. (Stfs tryckta handl. N:o 7).

nighet anhålla, att isbrytaren Murtaja måtte beordras att så tidigt som möjligt instundande vår öppna inloppen till Helsingfors hamnar, samt att den framdeles finge till så långt inpå vintern stanna i Helsingfors och så tidigt på våren dit återvända, som blott med säkerheten för Hangö hamns öppenhållanden för seglats kan vara förenligt; samt

att Stadsfullmäktige dessutom ville hos Hans Kejslerliga Majestät underdånigst anhålla om dylik nedsättning i jernvägsfrakter för de öfver Helsingfors hamnar tilläfventyrs under vintertiden från och med den 15 December till den 1 Maj in- och utgående varor, som för vissa Hangö hamn passerande enahanda varor blifvit beviljad, och att denna nedsättning skulle tillgodokomma Helsingfors för så lång tid framåt, som är gällande för Hangö, samt att Helsingfors hamnar i hithörande afseende vid möjligen skeende förändring skulle blifva i samma mån gynnade som Hangö hamn.

Och blef denna framställning af Stadsfullmäktige godkänd ¹⁾.

Ordnande af ut-
minuterings-
och utskänknin-
gen af spritdryc-
ker i staden.

Beträffanda ordnandet af utminuterings- och utskänkningen af spritdrycker i staden, hvilken fråga endast principiellt af Stadsfullmäktige behandlats vid sammanträde den 16 Maj 1893 ²⁾, hade Magistraten, å hvilken det enligt stadgandet i § 6 af Kejslerliga förordningen den 9 Juni 1892, angående bland annat försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spritdrycker, ankom att under Januari månad öfverlemnade åt Herrar Stadsfullmäktige att besluta, huruvida och till hvilket antal rättigheter till utminuterings- och utskänkning af spritdrycker böra för tiden mellan den 1 Juni 1896 i staden upplåtas, äfvensom i hvilka trakter af staden utminuterings- och utskänkingsställen icke få finnas, uti skrifvelse N:o 1 af den 5 Januari till Stadsfullmäktige inkommit ³⁾ med förslag, gående ut derpå att, med bibehållande af enahanda bestämmingar och principer, som de för tiden gällande, under perioden 1 Juni 1894 till 1 Juni 1896 antalet rättigheter fastställdes: a) till utminuterings- af bränvin och sprit till *fem*; b) till minutförsäljning af andra spritdrycker än bränvin och sprit till *tjugufem*; samt c) till utskänkning af spritdrycker till *fentiofem*, af hvilka likväl icke alla borde omedelbart utgifvas utan några hållas tillsvärdare disponibla för möjligen uppstående behof, hvarjemte Magistraten, i likhet med hvad Poliskammaren föreslagit, till Stadsfullmäktige öfverlemnade, huruvida icke samma anordning som hit-

¹⁾ Stfs prot. den 8 mars. § 22 — ²⁾ 1893 års berättelse pg. 92. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 4.

tills borde följas i fråga om platserna för denna rörelses utöfvande eller att utminuterings- och utskänkingsställen icke borde få förefinnas inom sjette, sjunde och åttonde stadsdelarna och ej heller uti första stadsdelen norr om Fredsgatan, vid de delar af fjerde och femte stadsdelarna, som äro belägna vester om Fredriksgatan, och icke heller utom stadens tullar samt att i stadens öfriga delar hvarken utminutering eller utskänkning af spritdrycker finge bedrivas i närheten af kyrka, skola, kasern, sjukhus eller sådant ställe, der större tillopp af folk eger rum, likasom ej heller vid Salutorget, Vestra kajen och de till tullarna närmast belägna delar af östra och vestra Henriksgatorna, från hvilka undantag likväl borde göras för hotell, belägna vid Salutorget, för platserna Alphyddan, Kaisaniemi, Sörnäs, Blekholmen, Högholmen och Brunns huset samt för teatrar och klubbar.

Sedan Stadsfullmäktige för ärendets beredning tillsatt ¹⁾ ett särskildt utskott och detta på anförda skäl föreslagit: ²⁾

att Stadsfullmäktige för sin del ville fastställa antalet rättigheter till utminutering af spritvaror till trettio samt till utskänkning af dylika varor till femtio; äfvensom besluta:

att utminuterings- och utskänkingsställen icke böra förefinnas inom sjette, sjunde och åttonde stadsdelarna och ej heller i första stadsdelen norr om Fredsgatan eller i de delar af fjerde och femte stadsdelarna, som äro belägna vester om Fredriksgatan, eller utanför stadens tullar;

att äfven i stadens öfriga delar hvarken utminutering eller utskänkning af spritdrycker får bedrivas i närheten af kyrka, skola, kasern, sjukhus eller sådant ställe, der större tillopp af folk eger rum, likasom ej heller vid Salutorget, Norra eller Vestra kajerna och de till tullarna närmast belägna delarna af Östra och Vestra Henriksgatorna;

från hvilka förbud undantag likväl bör kunna göras för hotell, belägna vid Salutorget, för platserna Alphyddan, Kaisaniemi, Blekholmen, Sörnäs, Högholmen och Brunns huset samt för teatrar och klubbar, godkände ³⁾ Stadsfullmäktige utskottets förslag i öfriga delar, utom att utskänkingsrättigheterna i enlighet med Magistratens förslag bestämdes till femtiofem.

Jemte skrivelser af den 12 februari och 22 mars hade Magistraten till Stadsfullmäktige insändt särskilda ansökningar om rätt till utminu-

Rättighet till utminutering och utskänkning af spritdrycker för tiden från den 1 Juni 1894 till den 1 Juni 1896.

¹⁾ Stfs prot. den 9 jan. § 5. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 4. — ³⁾ Stfs prot. den 30 jan. § 18.

tering och utskänkning af spritdrycker i Helsingfors under tiden från den 1 nästinstundande Juni till samma dag år 1896; hvarefter åt ett särskildt utskott uppdragits ¹⁾ att till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande i ärendet.

Och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige på utskottets förslag ³⁾ godkänna:

att Helsingfors Utskänknings- och Utminuterings aktiebolags ansökningar om rätt till monopol på handel med spritdrycker skulle afböjas; men att deremot tillstyrka bifall till Helsingfors *Utskänknings aktiebolags* eventuella ansökan om rätt till handel med bränvin och sprit å följande ställen: a) *Glogatan n:o 5* med enkan Agata Fredrika Renberg såsom föreståndarinna; b) *Andrégatan n:o 15* med jungfru Mathilda Josefina Dahlgren såsom föreståndarinna; samt c) *Fabiansgatan n:o 10* med jungfru Vilhelmina Emilia Hagstedt såsom föreståndarinna; samt till *Helsingfors Utminuterings aktiebolags* enahanda ansökan å följande ställen: a) *Alexandersgatan n:o 21*, med enkan Amalia Eklund såsom föreståndarinna; samt b) *Stora Robertsgatan n:o 27*, med enkan Olga Agatha Öhman såsom föreståndarinna;

att föreslå bifall till de ansökningar om rätt att sälja andra spritvaror än bränvin och sprit, som inlemnats af sökandene sjökapten Ahlfors, handlandene Bergroth och Ekberg, firman Hjelt & Lindgren, handlandene Holmström, Kählman, Nikander, handelsfirman I. C. Mæxmontan, handlandene Palmroos, Pihlgren och Pletschikoff, firman Bröder Popoff, handlandene Relander, Riedell och Rohde, firman Luther & Rudolf, handlandene Salin, Sjöblom och Turdén, firman J. H. Wickel och handlanden Holmqvist, men deremot förorda afslag å öfriga enahanda ansökningar;

att förorda bifall till de ansökningar om rätt att utskänka bränvin och andra spritdrycker, som ingifvits af Helsingfors Utskänkningsbolag å följande ställen nämligen: a) *Unionsgatan n:o 24* med jungfru Emilia Sofia Blomqvist såsom föreståndarinna; b) *Unionsgatan n:o 14* med tjenarinnan Katarina Kårsämä såsom föreståndarinna; c) *Fredriksgatan n:o 52* med hustru Amanda Gustafsson såsom föreståndarinna; d) *Fredriksgatan n:o 34* med enkan Klara Sofia Walkonen såsom föreståndarinna; e) *Georgsgatan n:o 3* med jungfru Regina Wilhelmina Blomqvist såsom föreståndarinna; f) å *Högholmen* med restauratören Karl Fredrik Nyberg såsom föreståndare; samt af: *Restauratrisen Katharina Charlotta Ahlfors* i n:o 19

¹⁾ Stfs prot. den 9 jan. § 5. — ²⁾ D:o d:o den 5 april § 27. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 12.

vid Alexandersgatan, *Restauratören Frans Fridolf Blomberg* i n:o 1 vid Norra Magasinsgatan, *Restauratören Gustaf Robert Blomqvist* i n:o 2 vid Sofiegatan, *Konditorn John Baptista Catani* i n:o 31 vid Norra Esplanadgatan, *Restauratören Karl Emil Edberg* i n:o 21 vid Alexandersgatan, *Helsingfors Frivilliga Brandkår* i kårens hus n:o 3 vid Hagasundsgatan med restauratören Wilhelm August Storck såsom föreståndare, *Arbetets Vänner* i n:ris 4 & 6 vid Lilla Robertsgatan med restauratrisen Lovisa Nyqvist såsom föreståndarinna, *Gustava Wilhelmina Gorbatoff* i n:o 2 vid Södra Magasinsgatan, *Restauratören Axel Karl Frithiof Gummeson* i hotell Kämp med undantag af biertunneln, *Restauratören Johan Gustaf Haglund* å Nya hotellet i n:o 8 vid Glogatan, *Enkefru Augusta Mathilda Holappa* i hotel Wilhelmsbad, *Restauratrisen Amanda Josefina Huldt*, *Jernvägsmannaföreningen* i N:o 8 vid Brunnsgatan med enkan Vendla Gustava Simonsson såsom föreståndarinna, *Suomalainen luku- ja konversationklubi* i N:o 40 vid Alexandersgatan med restauratören Johan Konst. Lundin såsom föreståndare, *Handelsgillet* i n:o 35 vid Norra Esplanadgatan med restauratören Krist. Osolin såsom föreståndare, *Restauratören N. Håkanssons konkursmassa* i Brunnshuset, *Restauratören Karl Frans Vilhelm König* i n:o 4 vid Michaelsgatan, *Restauratören Johan Konstantin Lundin* i n:o 20 vid Alexandersgatan, *Enkefru Alexandra Lovisa Löfström* i n:o 40 vid Alexandersgatan med konditorgesällen Lars Harald Frithiof Nymark såsom föreståndare, *Fru Johanna Charlotta Knief* å Societetshuset, *Restauratören Nikolai Nikolajeff* i n:o 14 vid Fabiansgatan, *Nya Teaterhus aktiebolaget* å Operakällaren med restauratören Frans Oskar Pettersson såsom föreståndare, *Restauratören Karl Fredrik Nyberg* i n:o 12 vid Alexandersgatan, *Restauratrisen Helena Nyström* i n:o 27 vid Kaserngatan, *Restauratrisen Maria Josefina Pichl* f. d. Semmelis i n:o 17 vid Unionsgatan, *Restauratören Martin Podvorskij* i n:o 7 vid Konstantinsgatan, *Svenska klubben* i n:o 12 vid Alexandersgatan med restauratören Karl Fredrik Nyberg såsom föreståndare, *Restauratören Hjalmar William Torriainen* i n:o 6 vid Fabiansgatan, *Nyländska Jaktklubben* i dess paviljong å Blekholmsgrundet med restauratören Wilhelm August Storck såsom föreståndare, *Restauratören Gustaf Axel Wickström* å Kaisaniemi värdshus, *Densamma* i n:o 9 vid Östra Henriksgatan, *Restauratören Josef Volontis* i Esplanadkapellet, *Restauratrisen Johanna Lovisa Bergström* i N:o 10 vid Annegatan, *Restauratören Alexander Frithiof Forsström* i n:o 16 vid Västra Henriksgatan, *Restauratören Johan Gustaf Hagström* i Arkadia teatern, *Restauratören Petter Kasakoff* i n:o 13 vid Nylandsgatan, *Restaura-*

trisen Lovisa Nathus i n:o 12 vid Vestra Henriksgatan, *Direktionen för Alexanders teatern* i sagde teater med restauratören Sergej Nikolajeff såsom föreståndare, *Restauratören Karl Söderström* i n:o 29 vid Fredriks-gatan, *Restauratrisen Hanna Katrina Tukiainen* i n:o 2 vid Annegatan. Men att för sin del afstyrka öfriga enahanda ansökningar.

Senare förordades ¹⁾ af Stadsfullmäktige bifall till *handlanden Alb. Janssons* ansökan om rätt att äfven till den 1 Juni 1896 utminutera spritdrycker i gården n:o 13 vid Eriksgatan samt *restauratören K. Osolins* enahanda ansökan i Kleines hotel ²⁾ äfvensom *öfverkyparen Wasilij Noschis* för Alppaviljongen i Tölö park ³⁾ och *kyparen Alex. Ludv. Grönbergs* för Jernvägshotellet ⁴⁾.

Rätt till parti-handel med spritdrycker.

På det s. k. bränvinsutskottets förslag beslöto Stadsfullmäktige äfven förorda bifall till parti-handel med bränvin och sprit åt följande sökande: *Sjökaptenen Wilhelm Ahlfors*, *Handlandene Viktor Rudolf Kählman*, *Axel Adolf Pihlgren* och *Nikolai Pletschikoff*, *Handelsfirman Bröder Popoff* och *Luther & Rudolph*, samt senare åt sökandene *firman J. C. Mexmontan* ⁵⁾, *handelsagenten R. Nyberg* ⁶⁾, *handlanden William Wickel* ⁷⁾, *källarmästaren Jerm. Hirvonen* ⁸⁾, *handlanden J. F. Sjöberg* och *firman A. W. Eklund & Co* ⁹⁾, samt *handlanden Sven Gust. Fryckman* ¹⁰⁾.

Rätt till utskänkning af spritdrycker vid möten, tillställningar eller åt föreningsmedlemmar.

Dessutom tillstyrkte Stadsfullmäktige bifall till rätt att utskänka spritdrycker i följande fall:

åt värdshusidkaren C. F. Nyberg i Riddarhusets restauration under pågående landtdag ¹¹⁾, åt restauratören N. Håkansson under finska trädgårdsodlareförbundets danssoiré den 3 Februari ¹²⁾, åt direktionen för Finska Jaktföreningen ¹³⁾, åt Nyländska studentafdelningen vid samqväm och mindre tillställningar ¹⁴⁾, åt Typografernas förening i dess lokal åt medlemmar ¹⁵⁾, åt bestyrelsen för ett lotteri för svenska teatern den 3, 4 och 5 November ¹⁶⁾, åt Polytekniska föreningen uti gården n:o 29 vid André-gatan ¹⁷⁾, och åt Arbetarföreningen i dess lokal åt medlemmar ¹⁸⁾.

Ordnande af utskänkingen af maltdrycker.

Enär det enligt § 10 uti Kejs. förordningen af den 2 April 1883 angående försäljning och utskänkning af maltdrycker ankom å Magistra-

1) Stfs. prot. den 5 juni § 6 och den 2 okt. § 15. — 2) D:o d:o den 21 aug. § 15. — 3) D:o d:o den 6 nov. § 4. — 4) D:o d:o den 11 dec. § 16. — 5) D:o d:o den 12 april § 2. — 6) D:o d:o den 5 juni § 5. — 7) D:o d:o den 5 juni § 7. — 8) D:o d:o den 21 aug. § 16. — 9) D:o d:o den 18 sept. § 4. — 10) D:o d:o den 2 okt. § 6. — 11) D:o d:o den 30 jan. § 4. — 12) D:o d:o den 30 jan. § 6. — 13) D:o d:o den 5 april § 9. — 14) D:o d:o den 12 april § 3. — 15) D:o d:o den 5 juni § 8. — 16) D:o d:o den 23 okt. § 7. — 17) D:o d:o d:o § 17. — 18) D:o d:o den 14 juni § 2.

ten att under Januari månad öfverlemnna åt Stadsfullmäktige att besluta, till hvilket antal rättigheter till utskänkning af maltdrycker böra för tiden mellan den 1 Juni 1894 och den 1 Juni 1896 upplätas, äfvensom i hvilka trakter af staden hvarje utskänkingsställe må finnas, hade Magistraten i skrifvelse N:o 2 af den 5 Januari på i skrifvelsen närmare framhållna skäl föreslagit, att antalet dylika rättigheter för perioden 1 Juni 1894 till 1 Juni 1896 måtte bestämmas till trettio, af hvilka tre borde förläggas inom första stadsdelen, sex inom andra, fem inom tredje, sex inom hvardera af fjerde och femte stadsdelarna samt två utskänkingsställena inom såväl sjette som sjunde stadsdelarna, hvaremot någon utskänkning af maltdrycker icke borde få bedrivas i åttonde och nionde stadsdelarna samt ej heller å stadens afhysta område utom stadsplan; och blef denna framställning af Stadsfullmäktige godkänd ¹⁾.

Med föranledande deraf, att föredragningslistan vid Stadsfullmäktiges sammanträden delgifvits Fullmäktige endast genom dess införande i några af stadens tidningar samma dag, sammanträdet eger rum, och då sålunda den tid af endast några timmar, som lemnas Stadsfullmäktige att göra sig förtrogna med arten af de ärenden, som föreläggas dem till afgörande, hade Fullmäktige Kaarlo Castrén och Gustaf Adolf Helsingius i en motion hos Stadsfullmäktige hemställt om ändring af Stadsfullmäktiges arbetsordning derhän, att föredragningslistan blefve Stadsfullmäktige delgifven senast tre dagar före sammanträdet, dock sålunda att denna i undantagsfall ännu dagen före detsamma må kompletteras med ärenden af mera brådskande beskaffenhet, äfvensom att tillfälle bereddtes de Fullmäktige, som sådant önska, att i tid på sätt eller annat taga närmare detaljkännedom om de frågor, hvilka skola till behandling föreläggas; och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige i anledning häraf på beredningsutskottets förslag bemyndiga ordföranden att senast tre dagar före hvarje sammanträde låta uppgöra och i tidningarna publicera en preliminär föredragningslista, i hvilken sedermera allt efter omständigheterna uteslutningar, eller beträffande ärenden af brådskande art, äfven tillägg kunde göras; och borde föredragningslistan tillika med kallelse till sammanträde bland Fullmäktige utdelas, samt skulle i öfrigt handlingarne i de vid sammanträdena förekommande ärenden under hela sammanträdesdagen hållas för Fullmäktige tillgängliga å Fullmäktiges kansli.

Motion angående Stadsfullmäktiges föredragningslistor.

¹⁾ Stfs prot. den 16 jan. § 8. — ²⁾ D:o d:o den 18 sept. § 17.

Terminerna för
uppbörden af
kommunala ut-
skylder.

Då staden för sina den 1 Maj årligen förfallande ränteliqvider är i större behof af disponibla medel, hade Drätselkontoret hos Drätselkammaren gjort framställning derom, att den första af de tvenne sedvanliga uppbördsterminerna för de kommunala utskylderna skulle framflyttas från slutet af Maj månad, såsom härintills varit vanligt, till senare hälften af April; och som Drätselkammaren icke fann annat än fördel för staden uti en sålunda förändrad uppbördstermin, hemställde ¹⁾ Kammarerna att Stadsfullmäktige ville för framtiden bestämma uppbördsterminerna för de kommunala utskylderna till senare hälften af April och September månader, hvartill Stadsfullmäktige äfven funno skäl bifalla ²⁾, hvarhos Stadsfullmäktige beslöto anmoda Drätselkammaren att taga i öfvervägande, huruvida icke uppbördens fördelning på flere än två terminer vore möjlig och önskvärd.

I svarsskrifvelse ³⁾ af Drätselkammaren härå föreslår Drätselkammaren emellertid att vid ofvan anförda bestämning måtte tillsvidare förbli, förnämligast af det skäl, att de skattdragande i jmförelsevis ringa grad begagnat sig af den medgifna lättningen af tvenne uppbördsterminer, i det antalet afbetalningar under våruppbörden för åren 1890, 1891 och 1893 utgjort endast resp. 27, 28,2 och 28,9 procent af hela antalet debiterade, men öfrige betalningsskyldige redan vid denna första uppbörd liqviderat hela beloppet af sina utskylder, äfvensom på den grund att det ej vore lämpligt att anordna en uppbörd under sommaren, då en betydande del af de skattskyldige äro från orten frånvarande; och blef denna afböjande framställning af Stadsfullmäktige godkänd ⁴⁾.

Frågan om gat-
tuunderhållets i
staden ombesör-
jande genom
kommunen.

Sedan särskilda gårdsegare vid Magistratens sammanträde den 21 Juli 1880 väckt fråga om att läggningen och underhållet af gatorna i staden skulle öfvertagas af kommunen samt kostnaden därför bestridas af kommunens samtliga, skattskyldige medlemmar, blef ärendet af Stadsfullmäktige, till hvilka detsamma af Magistraten remitterats, öfverlemnadt till beredning af ett utskott, som uti afgifvet betänkande (se Fullmäktiges tryckta handlingar n:o 37 för 1887) föreslog, att åtgärd skulle vidtagas om ävägbringande af en till en början temporär öfverenskommelse mellan staden och gårdsegarene härstädes om kommunens öfvertagande af gatunderhållet. I skrifvelse af den 16 November 1888 insände Drätselkammaren, hvars yttrande inforrats, ett af Kammarerna uppgjort för-

¹⁾ Drks skrf. N:o 22 af den 25 jan. — ²⁾ Stfs prot. den 30 jan. § 16. — ³⁾ Drks skrf. N:o 154 af den 23 aug. — ⁴⁾ Stfs prot. den 18 sep. § 7.

slag till bestämningar i ämnet samt hemställde i sammanhang dermed om utseende af förstärkte Stadsfullmäktige för frågans afgörande ¹⁾. Vid sammanträde den 1 Oktober 1889 ansågo emellertid förstärkte Stadsfullmäktige någon ändring af det nuvarande sakläget icke kunna vinnas utan ny lagstiftningsåtgärd, hvarför beslöts, att åt ordinarie Fullmäktige öfverlämna att till Hans Kejsrerliga Majestät ingå med underdånig anhållan om aflåtande till Ständerna af nådig proposition i sådant syfte, att stadskommun berättigades att med vederbörande tomtogare träffa bestående öfverenskommelser om gatuunderhållets besörjande af kommunen. Sedermera uppdrogo ordinarie Fullmäktige vid möte den 10 december 1889 åt ett utskott, att uppgöra och till Fullmäktige inkomma med förslag till dylik hemställan.

Detta utskott hade numera fullgjort sitt uppdrag och föreslår ²⁾, enär tiden icke mera medgaf utverkande af proposition till först instundande landtdag:

att Stadsfullmäktige skulle hos stadens representanter vid årets landtdag anhålla, att desse ville hos landets Ständer väcka motion om antagande af följande förslag till författning:

Förordning angående öfverenskommelser mellan stadskommun och tomtogare om gatuunderhållets öfvertagande af kommunen.

§ 1.

Vill stadskommun, efter aftal med egare eller innehafvare af tomt i staden, öfvertaga underhållet af tomtens gatuandel, bör öfverenskommelsen derom skriftligen affattas äfvensom bestämdt vederlag från tomtten utfästas i den ordning nedan sägs.

Sådan öfverenskommelse är bindande äfven för framtida egare eller innehafvare af tomtten.

§ 2.

Uppskattning af tomts gatuunderhållskostnad för bestämmande af det i § 1 omordade vederlag skall ske genom tre gode män, hvilka utses, en genom val af stadens gårdsegare, hvilka för sådant ändamål sammanträda inför magistraten, en af stadsfullmäktige eller, der fullmäktige ej finnas, rådhusstämman och en, som tillika är ordförande, af magistraten.

¹⁾ Se 1889 års berättelse pg. 33. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 3.

§ 3.

Det i § 1 omnämnda vederlag bör motsvara det beräknade medelbeloppet af tomts gatuunderhållskostnad, hvilket medelbelopp värderingsmännen böra söka utröna med fästadt afseende å gatuandelens areal, derå vid tiden för aftalet förekommande trafik, gatuandelens mer eller mindre goda tillstånd, samt öfriga omständigheter, de der å underhållskostnaden inverka.

§ 4.

Vederlag för gatuunderhållets öfvertagande af kommunen uppbäres och uttages på sätt om kommunala utskylder är stadgadt.

§ 5.

Vill stadskommun öfverenskomma med tomtegare eller innehafvare af tomt om gatuhållningens och snöskottningens öfvertagande af kommunen, gälle i tillämpliga delar hvad ofvan om gatuunderhållet sagts.

Och omfattades ¹⁾ i hufvudsak denna utskottets framställning af Stadsfullmäktige.

Utlåtande an-
gående pantlån-
nerörelsens ord-
nande.

Uti skrifvelse af den 15 November från Guvernören i länet till Magistraten och Magistratens bref af den 17 i samma månad infordrades Stadsfullmäktiges underdåniga yttrande öfver ett af en komité uppgjort förslag till lag angående pantlånerörelsens ordnande och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige öfverlemna frågans beredning till ett särskildt utskott, som emellertid icke hann under året slutföra sitt uppdrag.

Inqvarterings-
tariff.

Enär Inqvarteringsnämnden icke fått emottaga något förordnande rörande den ersättning, som i stället för natura inqvartering finge utgifvas till den här förlagda ryska militären under det ingångna hyresåret 1894—1895, hade bemälda nämnd uti skrifvelse för den 5 Juni hos Stadsfullmäktige förfrågat, huru förfaras borde med utanordnandet af hyresmedel åt militären, intill dess tariffen blefve fastställd; och beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige meddela Inqvarteringsnämnden att den gällande tariffen finge tillsvidare tillämpas. Uti bref från Magistraten af den 10 November underrättas ⁴⁾ Stadsfullmäktige ock att Guvernören i länet medels skrifvelse af den 1 i samma månad godkänt denna anordning.

Uti bref för den 17 November meddelar emellertid Magistraten, att Guvernören i länet jemte skrifvelse af den 12 i nämnda månad tillsändt

¹⁾ Stfs prot. den 30 jan. § 19. — ²⁾ D:o d:o den 27 nov. § 4. — ³⁾ D:o d:o den 14 juni § 4. — ⁴⁾ D:o d:o den 27 nov. § 5.

Magistraten en bestyrkt afskrift af vederbörligen faststald tariff å de hyres- och ersättningsbelopp, som för inqvartering af rysk militär skola utgifvas i Helsingfors under hyresåret från den 1 Juni 1894 till samma dag 1895, börande enligt Militieexpeditionens i Kejs. Senaten föreskrift liqvid i enlighet med denna tariff ske jemväl beträffande sådana utbetalningar för inqvartering, som under den redan tilländalupna delen af hyresåret förfallit. Och jemte det Magistraten tillstälde Stadsfullmäktige förenämnda tariff till kännedom, anhöll Magistraten att densamma blefve till Inqvarteringsnämnden öfverlemnad; och blef¹⁾ tariffen till denna nämnd i afseende å kännedom och efterrättelse öfversänd.

På grund af Drätselkontorets anmälan derom, att Folskoledirektionen vägrat att före Februari månads utgång aflemna redovisning öfver de under dess förvaltning stående donerade fonder, hvarföre sådan redovisning icke heller kunnat ingå uti tryckta bokslutsberättelsen för år 1893, hade bemälda kontor anhållit om Drätselkammarens tolkning af § 68 af nådiga förordningen den 8 December 1873, angående kommunalförvaltning i stad, men hänsköt²⁾ Drätselkammaren, med afseende derå att Folskoledirektionen ej i något afseende underlyder Drätselkammaren, ärendet till Stadsfullmäktiges afgörande, och beslöt³⁾ Stadsfullmäktige på beredningsutskottets förslag förklara, att Folskoledirektionen vore skyldig att inom Februari månad till Drätselkammaren aflemna de ifrågasatta redovisningarna.

Uti en till Stadsfullmäktige stald skrift af den 11 Juni hade ordföranden och samtliga ledamöter i Fattigvårdsstyrelsen anhållit att vara befriade från mandatet af ledamotskap i stadens fattigvårdsstyrelse, emedan de icke syntes motsvara det dem lemnade förtroendet. Såsom närmare skäl till sin anhållan anföra sökandene, att det redan vid fastställandet af fattigvårdens utgiftsstat för 1893 ansetts lämpligt att utan styrelsens hörande nedtrycka det för ständiga understöd begärda beloppet från 82,000 till 75,000 mark; att både Drätselkammaren och Magistraten vid uppgörande af förslag till 1894 års utgiftsstat funnit skäligt att uti sina utlåtanden tilldela Fattigvårdsstyrelsen den graverande beskyllningen att endast utdela allmosor utan egentlig kännedom om den hjälpsökandes förhållanden; att vid stadfästandet af budgeten för sistsadga år flera anslag och särskildt posten för ständiga understöd nedsatts betydligt under

¹⁾ Stfs prot. den 27 nov. § 24. — ²⁾ Drks skrf. N:o 44 af den 22 feb. — ³⁾ Stfs prot. den 8 mars § 15.

de för 1893 erforderliga och utgifna beloppen; att i en af stadens större tidningar ingått en ledande artikel, deri Fattigvårdsstyrelsens tillgörande bedömdes ganska omildt; samt att slutligen också stadens revisorer i sin berättelse öfver 1893 års räkenskaper aktat nödigt att uttala sitt missnöje och förebrå Fattigvårdsstyrelsen för misshushållning, isynnerhet med ständiga understöd, „hvilka hade karaktär af ett slags pension“. Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ emellertid afslå denna Fattigvårdsstyrelsens anhållan.

Tillsättande af lediga underbrandmästare-tjensten.

Sedan Brandkommissionen uti skrifvelse af den 8 Mars anmält att kommissionen den 29 föregående Januari anslagit underbrandmästare-tjensten i staden ledig att hos kommissionen inom trettio dagar ansökas samt att tjensten inom den utsatta tiden ansökts af tretton personer, föreslog kommissionen hos Stadsfullmäktige, jemte insändande af ansökningshandlingarna, gymnastikläraren Frans Oskar Ekman till erhållande af platsen. Vid af Stadsfullmäktige anställt val antogs ²⁾ emellertid till ifrågavarande tjänst t. f. underbrandmästaren Frans Fredrik Sjöblom.

Tillsättande af lediga justerare-befattningen i staden.

Sedan justerarebefattningen i Helsingfors genom förre innehafvarens fränfalle blifvit ledig, hade Magistraten jemte skrifvelse af den 5 Maj till Stadsfullmäktige insändt sexton, före ansökningstidens utgång till Magistraten inlemnade ansökningar om sagde tjenst, och hade Stadsfullmäktige tillsatt ³⁾ ett af tre personer bestående särskildt utskott med uppdrag att till Fullmäktige inkomma med utlåtande angående sökandenes inbördes företräde. Uti motiveradt betänkande föreslog utskottet Ingeniörmeknikern Klas Matias Moring till sysslans erhållande, men efter det Stadsfullmäktige inför slutna dörrar diskuterat de sökandes lämplighet, tillfölo ⁴⁾ vid anställt val 12 röster Ingeniören Moring, 12 röster Ingeniören Albert Alex. Uggla och 11 röster Arkitekten Theodor Höjer samt blef, då vid verkställd lottning emellan Herrar Moring och Uggla lotten utföll till förmån för den senare, Herr Uggla till justerare antagen.

Val af förste och andre stadsläkare i Helsingfors.

Med föranledande af stadgandet i 4:de § uti Kejs. förordningen af den 8 December 1873, angående kommunalförvaltning i stad, hade Magistraten uti skrifvelse för den 31 Mars till Stadsfullmäktige öfverlemnade ansökningar om förste och andre stadsläkartjensterna i afseende å anställande af val till sagda tjensters besättande och hade Stadsfullmäktige på förslag af beredningsutskottet beslutit ⁵⁾ att beträffande sökandenes till förste stadsläkaretjensten kompetens och inbördes företräde inhemta ut-

¹⁾ Stfs prot. den 14 juni § 9. — ²⁾ D:o d:o den 5 april § 29. — ³⁾ D:o d:o den 8 maj § 1 a. — ⁴⁾ D:o d:o den 5 juni § 17. — ⁵⁾ D:o d:o den 5 april § 12.

låtande af Helsevårdsnämndens ordinarie medlemmar jemte trenne utom nämnden stående läkare, hvartill utsågos Professorerne Runeberg och Asp samt Doktor Holmberg, äfvensom att jemväl med besättande af andre stadsläkartjensten skulle bero, intill dess antydda utlåtande inkommit. Uti ifrågavarande utlåtande, i hvars afgifvande emellertid Professor Asp, i egenskap af föreståndare för en medikoterapeutisk inrättning, vid hvilken äfven massage utöfvas och som alltså enligt § 10 i instruktionen för förste stadsläkaren kommer att stå under dennes uppsigt, ansett sig icke kunna deltaga, godkännes samtelige tre sökandes, e. o. Professorn W. J. Sucksdorff, Docenten L. W. Fagerlund och Doktorn J. A. Hagelstams kompetens, men ställes med afseende å deras inbördes företräde e. o. Professorn Sucksdorff i främsta, Docenten Fagerlund i andra och Doktorn Hagelstam i tredje rummet. Sedan Stadsfullmäktige efter en kortare diskussion, hvarvid de lagtolkningsgrunder framhållits, enligt hvilka rättigheten att välja ifrågavarande tjänstemän ankomme å Stadsfullmäktige och icke å rådhusstämma, skridit till val af förste stadsläkare, tillföllu de flesta eller 26 röster e. o. Professorn Sucksdorff, som således blef till tjensten utsedd¹⁾. Till andre stadsläkare utsågs med samteliga afgifna röster Medicinelicentiaten E. Juslin.

Uti 16 fall tillstyrkte Stadsfullmäktige beviljande af finsk medborgarrätt åt utlänningar²⁾; uti 2 fall rätt för utlänning att besitta fastighet i staden³⁾; och uti 30 fall tillstånd till bedrivande af handel eller annan näring⁴⁾.

Äfven tillstyrkte Stadsfullmäktige uti 3 fall rätt till handel med giftiga ämnen⁵⁾ och uti 2 fall rättighet att hålla biljard⁶⁾.

Af Stadsfullmäktige behandlades under året 175 särskilda ansökningar om rätt att till afhemtning försälja öl och andra maltdrycker och afgafs dervid i de flesta fall tillstyrkande eller afböjande yttrande i öfverensstämmelse med Poliskammarens förslag. I anledning af åtskilliga häraf föranledda besvär infordrades Fullmäktiges förklaring.

Finsk medborgarrätt. Rätt för utlänning att besitta fastighet i staden. Näringsrätt.

Rätt till handel med giftiga ämnen. Rätt att hålla biljard.

Rätt att till afhemtning försälja öl och andra maltdrycker.

¹⁾ Stfs prot. den 21 aug. § 13. — ²⁾ D:o d:o den 8 mars §§ 2, 3, 4, 5; den 8 maj §§ 3, 4, 8, 9; den 5 juni § 4; den 14 juni § 10; den 23 okt. §§ 3, 4; den 27 nov. §§ 3, 9, 25 och den 28 dec. § 11. — ³⁾ D:o d:o den 2 okt. § 1 och den 28 dec. § 9. — ⁴⁾ D:o d:o den 16 jan. § 4; den 30 jan. § 1; den 13 feb. § 1; den 8 mars § 26; den 5 april §§ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 25; den 12 april § 1; den 8 maj §§ 2, 5, 6; den 5 juni § 3; den 21 aug. §§ 1, 2, 6, 17, 18, 19; den 18 sept. §§ 1, 19; den 23 okt. §§ 1, 2, 18; den 6 nov. § 3; den 27 nov. § 7 och den 28 dec. § 8. — ⁵⁾ D:o d:o den 5 juni § 2; den 21 aug. § 3 och den 27 nov. § 8. — ⁶⁾ D:o d:o den 5 april § 8 och den 8 maj § 7.

Adress till Hans
Kejs. Majestät
Nikolai II.

Vid sammanträde den 6 November beslöto¹⁾ Stadsfullmäktige på beredningsutskottets förslag att med anledning af Hans Maj. Kejsar Alexander den tredjes den 1 i nämnda månad timade död till Hans Maj. Kejsar Nikolai den andra aflåta en underdånig adress med uttryck af sorg och deltagande och med välönskningar för den nye monarken; och tillsatte Fullmäktige ett utskott af 5 personer för att uppgöra förslag till redaktion af adressen och till andra i sammanhang härmed stående åtgärder. Det af utskottet uppgjorda och af Stadsfullmäktige godkända²⁾ förslaget till adress, till hvilket en rysk öfversättning skulle bifogas, hade följande lydelse:

„Stormäktigste Allernädigste Kejsare och Storfurste!

Helsingfors stads innevånare anhålla underdånigst att till Eders Kejsarliga Majestät få frambära ett uttryck af den djupa sorg, som gripit dem och Finlands hela folk vid underrättelsen om Hans Kejsarliga Majestät Kejsar Alexander III:s död. Öfverallt i vårt land hafva böner uppsändts till Gud, att Han i denna smärftulla pröfning måtte skänka lindring och tröst åt Eders Kejsarliga Majestät, åt Hennes Majestät Kejsarinnan, Eder Majestäts Höga Moder, och åt alla öfriga medlemmar af det Kejsarliga huset, samlade i gemensam saknad kring den dyre Hädangångnes bår.

Häfderna skola teckna den i Gudi hänsöfne Kejsarens regering, med dess vidsträckta omsorger, dess bekymmer och framgångar. Det finska folket, som under alla skiften egnade sin Kejsare och Storfurste en osviklig trohet och tillgifvenhet, bevarar i tacksam hågkomst talrika regeringsåtgärder, genom hvilka Högtsalig Kejsaren ådagalagt, att Han ömmade äfven för sitt Storfurstendömes väl. Såsom jemväl landets Ständer i en underdånig framställning angående frågor af synnerlig vigt för detta land uttalat, hyste vårt folk den fasta förtröstan, att Hans Majestät, vägledt af sin högsinta rättvisa, städse skulle vidmakthålla Finlands lagar och institutioner. Denna förtröstan skall förblifva sammanknuten med minnet af den ädle Furste, hvars förlust vi nu begråta.

Ingången af det tidehvarf, som vidtagit med Eders Kejsarliga Majestäts tronbestigning, helsas med de varmaste välönskningar för Eders Kejsarliga Majestät. Måtte det varda Eders Majestät förunnadt att under en lång regering framgångsrikt verka för folkens väl och sålunda se de

¹⁾ Stfs prot. den 6 nov. § 1. — ²⁾ D:o d:o den 12 & 13 nov. § 1.

ädla afsikter förverkligade, med hvilka Eders Majestät mottagit herrskarekallets ansvarsdryga pligter.

Då Eders Kejsersliga Majestät, i likhet med Sina Höga Företrädare genom en utfärdad nådig försäkran utlofvat, att Storfurstendömet fortfarande skall styras i enlighet med dess grundlagar, ser det finska folket häri en förnyad garanti för det samhällsskick, som utgör det väsentliga villkoret för dess lycka. Fullföljande sin af Försynen mottagna uppgift, att arbeta för sitt fosterlands utveckling till allt högre odling och ljus, skall vårt folk tillika lojalt uppfylla de skyldigheter, som härflyta af Storfurstendömet förenig med Kejsardömet, och aldrig svigta i sin trohet mot Eders Kejsersliga Majestät.

Såsom en löftesrik morgongryning framstår för alla tillgifna undersåtar Eders Majestäts snart stundande förmälning, och i tusende hem höjas hjärtliga förböner för Eders Majestäts och Dess Höga Bruds välgång.

Helsingfors Stadsfullmäktige anhålla underdånigst, att Eders Kejsersliga Majestät värdes emottaga uttrycken af den djupa vördnad och tillgifvenhet, hvarmed de framhärda.“

I anseende dertill att Hans Majs. Kejsar Alexander III:s begrafning förmodats komma att ega rum inom de närmaste dagarne, beslöto Stadsfullmäktige vidare, att såsom en gärd af hufvudstadens hyllning åt den Höga afidnes minne genom en deputation af tre personer, för hvilka två suppleanter borde utses, vid Kejsar Alexanders graf nedlägga en blomsterkrans med tvenne vidfästade band, försedda med inskrifterna: „Från Finlands sörjande hufvudstad“ och „Suomen surevalta pääkaupungilta“. Kostnaderna såväl för adressens renskrifning och öfversättning samt för portföljen som ock för minneskransen äfvensom för de deputerades resa och vistelse i S:t Petersburg skulle efter föregången anmälan hos Stadsfullmäktige utanordnas enligt räkning och påföras anslaget till Stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda behof. Till medlemmar i sagda deputation utsågos Herrar Mechelin, Runeberg och Heimberger samt till deras suppleanter Herrar Renlund och Antell.

Ordföranden meddelade ¹⁾ att de af Stadsfullmäktige utsedda deputerade torsdagen den 15 November afreste till S:t Petersburg samt följande lördag om aftonen blefvo i tillfälle att i Petro-Pauloffska katedralen vid den afidne Kejsarens bår nedlägga Helsingfors stads minneskrans. Påföljande måndag voro de deputerade närvarande vid Kejsar Alexander

Blomsterkrans
vid Kejsar Alex-
anders graf.

Redogörelse af
Stadsfullmäkti-
ges deputation
till S:t Peters-
burg.

¹⁾ Stfs prot. den 27 nov. § 2.

III:s begrafning och hade onsdagen den 21 November förmånen att jemte öfriga deputerade från Finland emottagas i audiens hos Hans Kejs. Majs. Nikolai II, hvarvid ordföranden till Hans Majs. öfverlemnade Stadsfullmäktiges adress. Utgifterna för kransen, adressens renskrifning och öfversättning, adressen omslutande portföljen, de deputerades fram- och återresa samt vistelse i Petersburg belöpte sig enligt uppgjorda specificerade räkningar till inalles 3,356 mark 83 penni.

Telegram i anledning af Deras Majestäters förmälning.

På beredningsutskottets förslag beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige att med anledning af Hans Majestät Kejsaren och Storfurstens under den 26 November skedda förmälning till Generalguvernören, som då vistades i St Petersburg aflåta följande telegram:

„Le Conseil municipal de Helsingfors a l'honneur prier Votre Excellence de présenter à Sa Majesté l'Empereur les felicitations chaleureuses des habitants de cette ville à l'occasion du mariage Imperial ainsi que leurs vœux sincères pour le bonheur des Augustes Nouveaux-mariés.“

Genom Magistraten underrättades ²⁾ Stadsfullmäktige, att Hans Kejs. Majestät efter underdånig föredragning af ofvanstående telegram nådigst behagat anbefalla Generalguvernören att tacka Stadsfullmäktige för lyckönskningarna och de dervid uttryckta känslorna af tillgifvenhet.

Stadsfullmäktige under året voro: senatorn L. Mechelin (ordf.), öfversten H. Åkerman, professorn O. Engström, byggmästaren K. G. Sivenius, bankdirektören L. v. Pfaler, juriskandidaten K. Castrén, handlanden Hj. Schildt, doktorn R. Hausen, handlanden Th. Stude, apotekaren A. Osberg, doktorn E. Juslin, gårdsegaren K. R. Åström, stabskaptenen K. O. Wasastjerna, handlanden P. Sinebrychoff, handlanden W. I. Koroleff, maskinmästaren J. E. Nordling, boktryckerifaktorn R. Ahlstedt, fattigvårdsinspektören G. A. Helsingius, direktorn E. Biese, arkitekten K. G. Nyström, professorn F. Gustafsson, bandirektörsassistenten A. Granfelt, referendariesekreteraren J. A. Nordman, protokollssekreteraren T. J. Boisman, konsuln V. Ek, fabrikanten R. Heimberger, bankdirektören A. Norrmén, kommunalrådet F. W. Grönqvist, direktören S. Kullhem, byrådirektören C. B. Federley (viceordf.), arkitekten M. Schjerfbeck, professorn K. R. Wahlfors, handlanden M. Fazer, öfversten K. Antell, hand-

¹⁾ Stfs prot. den 27 nov. § 1. — ²⁾ D:o d:o den 21 dec. § 13.

landen J. E. Cronvall, vicehäradshöfdingen F. Jansson, handlanden G. Paulig, professorn J. W. Runeberg, agronomen O. Th. Widerholm, öfverdirektören S. Gripenberg, justitierådmannen A. Nyberg, handlanden K. H. Renlund, boktryckerifaktorn A. Finander, magistern E. Nordström, packhusinspektorn V. W. Hougberg, handlanden N. A. Turdén, pastorn K. T. Broberg och bankdirektören F. K. Nybom.

Stadsfullmäktige sammanträdde under året 21 gånger. Paragrafantalet i Fullmäktiges protokoll utgjorde 381 och antalet bref, som å Fullmäktiges vägnar aflätos, uppgick till 344.

Stadsfullmäktiges sammanträden, protokoll och bref.